

Villkorsinstruktion

Trygg-Hansas villkor är sorterade i bas-, produkt-, och särskilda villkor. Varje villkor har sin egen beteckning, version och namn. Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet även om villkoren innefattar fler skadehändelser än som framgår av försäkringsbrevet, så är det försäkringsbrevet som styr omfattningen.

Basvillkoren

Basvillkoren innehåller ett flertal skadehändelser exempelvis brand, inbrott, vatten, ansvar, avbrott med mera och dessa är uppdelade och numrerade i olika avsnitt.

Produktvillkoren

Produktvillkoren omfattar skadehändelser som normalt inte omfattas av basvillkoren. Dock kan dessa innehålla ändringar och tillägg för de skadehändelser som ingår i basvillkoren.

Särskilda villkor

Dessa villkor utgör kompletteringar och/eller ändringar till ovanstående villkor.

Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner

Utöver nämnda villkor gäller "Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner" för försäkringsavtalet.

Ord som skrivs med *kursiv* stil i försäkringsvillkoren definieras i första hand i "Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner". Det förekommer även definitioner i de övriga villkoren. Definitioner i övriga villkor skall gälla med företräde framför definitioner i "Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner".

Gemensamt för samtliga villkor

Villkoren är numrerade efter ett system som lämnar utrymme för anpassningar. Detta medför att numreringen inte alltid är löpande.

Undantag

Villkorets undantag visas normalt med text i gråton

Säkerhetsföreskrifter

Försäkringsvillkoren innehåller ett flertal så kallade säkerhetsföreskrifter som du, dina anställda, anlitate entreprenörer eller andra uppdragstagare måste följa. Vad som avses med en säkerhetsföreskrift framgår under rubriken Säkerhetsföreskrifter. Syftet med dessa föreskrifter är att förhindra skador. Om dessa inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller till och med helt utebli.

Självrisker

Självrisken är den del av skadan som du måste betala själv. Den självrisk du har valt framgår av försäkringsbrevet.

För vissa skadehändelser gäller dock Särskilda självrisker. Dessa framgår med särskild rubrik under respektive skadehändelse. Om särskild självrisk finns angiven gäller alltid lägst denna. Om vald grundsjälvrisk är högre än de särskilda självriskerna gäller den högre grundsjälvrisk.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Version 11

Beteckning B 2

2016-01-01

Innehållsförteckning

1	EGENDOMSFÖRSÄKRING	4	2	AVBROTTSFÖRSÄKRING.....	31
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR.....	4	2.1	AVBROTTSFÖRSÄKRING INKLUSIVE	
1.1.1	Försäkringstagaren	4		EXTRAKOSTNADER BERÄKNAD PÅ ÅRSOMSÄTTNING	
1.1.2	Annan än försäkringstagaren	4		31	
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	4	2.1.1	Vem försäkringen gäller för	31
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	4	2.1.2	När försäkringen gäller	31
1.3.1	På försäkringsstället	4	2.1.4	Försäkrat intresse	31
1.3.2	På annan plats	4	2.1.5	Försäkringsbelopp/ Högsta ersättning	31
1.4	FÖRSÄKRAT INTRESSE	5	2.1.6	Självrisk och karens.....	32
1.5	FÖRSÄKRAD EGENDOM OCH		2.1.7	Försäkrade skadehändelser	32
	FÖRSÄKRINGSBELOPP	5	2.1.7.5	Skada på annan plats	33
1.5.1	Försäkrad egendom	5	2.1.8	Räddnings- och extrakostnader	33
1.5.2	Försäkringsbelopp.....	6	2.1.9	Säkerhetsföreskrifter	34
1.5.3	Investering och prisändring	6	2.1.10	Skadevärderingsregler.....	34
1.5.6	Uppgiftsskyldighet	6	2.1.11	Ersättningsregler.....	35
1.6	SJÄLVRIK	6	2.1.12	Skaderegleringsbestämmelser	35
1.7	FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSER.....	7	2.2	AVBROTTFÖRSÄKRING BERÄKNAD PÅ	
	Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar	7		TÄCKNINGSBIDRAG	37
1.7.1	Brandförsäkring	8	2.2.1	Vem försäkringen gäller för	37
1.7.2	Vattenskadeförsäkring.....	11	2.2.2	När försäkringen gäller	37
1.7.3	Inbrottsförsäkring.....	12	2.2.4	Försäkrat intresse	37
1.7.4	Rånförsäkring	15	2.2.5	Försäkringsbelopp/Högsta ersättning.	37
1.7.5	Glasförsäkring	16	2.2.6	Självrisk och karens.....	38
1.7.6	Skada på hyrd lokal	17	2.2.7	Försäkrade skadehändelser	38
1.7.9	Försäkring för egna transporter	17	2.2.7.5	Skada på annan plats	39
1.8	RÄDDNINGS-, OCH RÖJNINGSKOSTNAD		2.2.8	Räddningskostnader	39
	SAMT RESTVÄRDE.....	18	2.2.9	Säkerhetsföreskrifter	39
1.8.1	Räddningskostnad.....	18	2.2.10	Skadevärderingsregler.....	39
1.8.2	Röjningskostnad.....	18	2.2.11	Ersättningsregler.....	40
1.9	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	19	2.2.12	Skaderegleringsbestämmelser	41
	Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts.....	19	3	ANSVARSFÖRSÄKRING	42
1.9.1	Brandförsäkring	20	3.1	FÖRSÄKRADE PERSONER OCH FÖRSÄKRAD	
1.9.2	Inbrottsförsäkring.....	22		VERKSAMHET	42
1.9.3	Egendomsförsäkring - Dator och		3.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	42
	Datainformation	23	3.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	42
	Allmänna föreskrifter.....	24	3.5	FÖRSÄKRINGSBELOPP	42
1.10	SKADEVÄRDERINGSREGLER	25	3.5.3	Omhändertagen egendom m.m.....	42
1.10.2	Maskiner/Inventarier	25	3.5.4	Egendom under lyft eller transport	43
1.10.3	Varor	27	3.5.5	Ansvar enligt personuppgiftslagen.....	43
1.10.4	Ritningar, arkivalier, datainformation		3.5.6	Ansvar enligt miljöbalken	43
	och programlicenser	27	3.5.7	Avfallshantering	43
1.10.5	Värdehandlingar och värdebevis.....	28	3.6	SJÄLVRIK	43
1.10.6	Kunders egendom	28	3.7	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	43
1.10.7	Arbetsstagares egendom	28	3.7.1	Försäkringens omfattning	43
1.11	ERSÄTTNINGSREGLER.....	28	3.7.2	Trygg-Hansas åtagande	44
1.11.2	Helvärdeförsäkring	28	3.7.10	Undantag	44
1.11.3	Förstariskförsäkring	29	3.11.1	Säkerhetsföreskrift vid utförande av	
1.11.5	Panträtt i fast egendom	29		VVS-installation och arbete i våtutrymme	49
1.11.6	Ersättningsregler i övrigt.....	29	3.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	49
1.11.7	Tidpunkt för betalning av ersättning		3.12.1	Anmälan om skada	49
	samt räntebestämmelser	29	3.12.3	Skyldighet vid skadereglering	50
1.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	29	3.12.4	Oriktiga uppgifter m.m.	50
1.12.1	ANMÄLAN OM SKADA.....	29	3.12.5	Rättegång	50
1.12.2	PRESKRIPTION OCH PREKLUSION.....	30	3.12.6	Uppgörelse i godo.....	51
1.12.3	SKYLDIGHET VID SKADEREGLERING	30			
1.12.4	Oriktiga uppgifter med mera.....	30			

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal	51
3.12.8 Dröjsmålsränta	51
3.12.9 Mervärdesskatt	51

5 DEFINITIONER - FÖRKLARINGAR ..52

5.1 Objekttyper	52
5.1.1 Byggnad	52
5.1.2 Värmekulvert	52
5.1.3 Maskiner/inventarier	52
5.1.4 Varor	53
5.1.5 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser	53

5.1.6 Pengar, värdehandlingar och värdebevis	53
5.1.7 Kunders egendom	53
5.1.8 Arbetstagares egendom	53
5.2 FULLVÄRDE-, HELVÄRDE OCH FÖRSTARISKFÖRSÄKRING	53
5.3 UNDERFÖRSÄKRING OCH PÅFÖLJD	54
5.4 ÅTERSTÄLLANDE	54
5.5 VÄRDERING	54
5.6 DEFINITION TÄCKNINGSBIDRAG	55
5.7 ÖVRIGT	55

1 Egendomsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för

1.1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller endast för försäkringstagaren såsom ägare till försäkrad egendom.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för både försäkringstagaren och ägaren, om försäkrad egendom

- köpts enligt avbetalningskontrakt
- disponeras enligt leasingkontrakt, hyrts eller lånats
- är mottagen i kommission
- tillhör kund
- tillhör arbetstagare

i den mån ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring och under förutsättning att försäkringstagaren

- enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
- i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden.

För skada genom *terrorhandling* gäller försäkringen endast inom Sverige. Se punkt 1.7.

1.3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller för försäkrad egendom på angiven *förvaringsplats* inom *försäkringsställe*. Både förvaringsplats och försäkringsställe ska anges i försäkringsbrevet. Försäkrad egendom får flyttas mellan förvaringsplatser och försäkringsställen, enligt 1.5.2 Flytande försäkring.

1.3.2 På annan plats

1.3.2.1 Brand-, vattenskada- och inbrottsförsäkring

Vid förvaring av försäkrad egendom på annan plats inom Norden än inom angivet *försäkringsställe* gäller försäkringen intill försäkringsbeloppet, dock högst 10 basbelopp, på *tillfällig förvaringsplats. Högsta ersättning är 10 basbelopp gemensamt för egendoms- och avbrottsskada, se punkt 2.1.7.5 alternativt punkt 2.2.7.5.

* Med tillfällig förvaringsplats avses plats inom Norden där försäkrad egendom förvaras i högst 12 månader.

Med tillfällig förvaringsplats avses inte

- plats som försäkringstagaren stadigvarande innehar eller nyttjar
- plats där försäkringstagaren stadigvarande förvarar egendom t ex i bostad, hos kund, leverantör, legotillverkare, lagerföretag och liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för egendom

- som försäkringstagaren yrkesmässigt hyr ut eller leasar ut
- inom *arbetsområde*

Basvillkor - Företagsförsäkring

- under transport utanför försäkringsstället annat än enligt 1.7.9 om denna punkt ingår i försäkringen.
- bestående av *pengar* och värdehandlingar samt värdebevis
- bestående av *varor* under mellanlagring i samband med transport utanför *försäkringsställe*

1.3.2.1.1 Inbrottsförsäkring

För inbrottsförsäkrad egendom, på annan plats än försäkringsställe, gäller utöver ovanstående att säkerhetsföreskrift enligt Skyddsklass 1 ska vara uppfylld, (se 1.9.2.1.1). Vid förvaring av egendom i bostad gäller som särskild säkerhetsföreskrift att fönster ska vara stängda och reglade samt dörrar vara låsta.

Påföljd

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts - se 1.9 Säkerhetsföreskrifter.

Högsta ersättning

För *varor* eller *kunders egendom* bestående av *stöldbegärlig egendom* begränsas ersättningen till att gälla för högst 0,5 basbelopp. Detta gäller oavsett om försäkringsbeloppet för sådan egendom är högre på försäkringsstället.

1.3.2.2 Rånförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid arbetstagares tjänsteutövning.

1.3.2.3 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för transporter inom Norden enligt 1.7.9.

1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen gäller när värdet av den egendom som omfattas av försäkringsavtalet har minskat eller gått förlorat.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som angetts med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet. Beträffande egendoms indelning i objekttyper, se Kap 5 Definitioner – Förklaringar, 5.1 Objekttyper

1.5.1.1 Undantag

Nedan angiven egendom omfattas endast om det särskilt anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa
 - motorfordon, traktorer, terrängfordon och truckar
 - motorredskap vikt över 2000 kg
 - motorredskap vikt under 2000 kg, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsfröflyttning.
- produktiv skog och skogsmark
- luftfartyg, svävar, hydrokopter, segel- eller maskindrivna skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk och
- byggnadsverk under bogsering till sjöss
- sådana delar av maskinfundament, som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande jord- eller vattenyta

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.5.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet för varje slag av egendom. Vid fullvärdesförsäkring avseende *byggnad* anges "Fullvärde".

Maskiner/inventarier samt Varor

Försäkringen för *maskiner/inventarier* - om inte annat angetts i försäkringsbrevet - och för *varor* är *helvärdeförsäkring*.

Övriga objekttyper

Försäkringen för övriga objekttyper är *förstariskförsäkring* (högsta ersättning).

Flytande försäkring avseende lös egendom

För lös egendom gäller försäkringen som flytande försäkring inom i försäkringsbrevet angivna *förvaringsplatser*, dock endast *byggnader*.

Detta innebär att försäkringsbeloppet utgör sammanlagda försäkringsbeloppet för all egendom av samma objekttyp för samtliga *förvaringsplatser*, och att egendomen kan flyttas mellan *förvaringsplatser* och *försäkringsställen* utan att reglerna för *underförsäkring* tillämpas.

För *förstariskförsäkrad* egendom gäller dock försäkringen endast med det belopp som anges för varje *förvaringsplats* inom angivet *försäkringsställe*.

1.5.2.1 Fribelopp

I försäkringsbrevet, under rubriken Övrigt, framgår att försäkringen alltid omfattar (Fribelopp) för viss egendom intill angivna försäkringsbelopp. Om högre belopp avtalats gäller detta utöver fribeloppet.

1.5.3 Investering och prisändring

1.5.3.2 Maskiner/inventarier och Varor

Det vid försäkringsårets början i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet för helvärdeförsäkrade *maskiner/inventarier* och *varor* anses därefter vid varje tidpunkt höjt med det belopp, varmed den försäkrade egendomens värde ökat genom dels investering, dels prisändring från försäkringsårets början.

Sådan värdestegring begränsas dock för varje försäkringsställe under försäkringsåret enligt följande:

Maskiner/ inventarier

För *maskiner/inventarier* är den sammanlagda värdestegringen genom investering och prisändring begränsad till 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp.

Varor

För *varor* begränsas värdestegringsskyddet att gälla endast för prisändring och gäller intill 30% av senast uppgivet försäkringsbelopp.

1.5.6 Uppgiftsskyldighet

Om värdet av egendom på ett försäkringsställe ökar väsentligt eller om nytt försäkringsställe tillkommer under försäkringsåret skall detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa. Dock gäller värdestegringsskyddet enligt 1.5.3.2 ovan under försäkringsåret.

1.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.8 (Räddnings- och Röjningskostnad) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Grundsjälvrisk är 0,2 basbelopp. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk. Grundsjälvrisk anges i försäkringsbrevet. Anges särskild självrisk under 1.7 (Försäkrade skadehändelser) gäller alltid lägst denna. Om vald grundsjälvrisk är högre än de särskilda självriskerna i 1.7 gäller den högre grundsjälvrisk.

De självrisker som uttrycks i *basbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

1.7 Försäkrade skadehändelser

Egendomsförsäkringen omfattar nedan angivna skadehändelser om så framgår av försäkringsbrevet.

Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar

Grov vårdslöshet och uppsåt

Trygg-Hansa är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet

Terrorhandling

Egendomsskador och därav föranledda följdskador som omfattas av försäkringen och som orsakats av *terrorhandling* ersätts upp till i försäkringsavtalet angivna försäkringsbeloppsbegränsningarna. I inget fall utgår dock ersättning på grund av sådan skadehändelse med högre belopp än 300 MSEK.

Skulle flera försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa drabbas vid samma skadetillfälle är den sammanlagda ersättningen vid varje skadetillfälle dock begränsad till högst 600 MSEK för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa och ersättningen fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Terrorhandling genom biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen

Försäkringen omfattar inte skada och därav föranledda följdskador som orsakas av *terrorhandling* och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen.

Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

Dammgenombrott

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade skadehändelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, anspråk eller krav vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med dammgenombrott. Med dammgenombrott menas att damm brister.

Med damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten.

Undantaget avser endast regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion.

Strömavbrott

Försäkringen omfattar inte egendomsskada till följd av störning eller avbrott i strömleverans till försäkringsstället utöver vad som framgår av 1.7.1.4 (Åskslag, elfenomen eller strömavbrott) och Produktvillkoret för Allrisk- och/eller Maskinförsäkring.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada

- som entreprenör, leverantör eller annan enligt åtagande i avtal eller i köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta
- på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti
- då den försäkrade är tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen om skadan skulle ha omfattats av sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade.

Undantaget tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

1.7.1 Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter. Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd se 1.9.

1.7.1.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand varmed här avses eld som kommit lös.

Försäkringen gäller även för skada genom torrkokning, i bostad eller kontor, oavsett om eld kommit lös.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- brandskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4, om branden uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

1.7.1.3 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, t ex ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare, skall därvid genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion skall anses föreligga.

Som explosion anses inte bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp eller som uppkommit genom inre materialspänningar, t ex gjutspänningar, och inte heller skada genom undertryck (implosion).

Basvillkor - Företagsförsäkring

Som explosion anses inte heller skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rörets yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- explosionsskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4 nedan, om skadan uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.4 Åskslag, elfenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- åskslag
- plötsligt och oförutsett elfenomen (t ex kortslutning, överslag eller överspänning)
- strömavbrott eller strömstörning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- nedan angivna föremål även om brand eller explosion uppstått i föremålet. Undantaget gäller även om åskslaget, elfenomenet, strömavbrottet eller strömstörningen direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål.

De föremål som undantaget gäller för är

- brytare, frångiljare, statisk eller roterande omformare eller omvandlare, elmotor, elgenerator, transformator och induktiv reaktor, induktionsregulator samt kondensator för krafttekniskt ändamål, dock endast i de fall då spänningen in eller ut överstiger 400 volt.
- egendom i kyl- eller frysenhet.

1.7.1.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

1.7.1.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från sådant träffar egendom.

1.7.1.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada genom påkörning på försäkrad egendom med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt § 11 i trafikskadelagen (TSL) inte lämnas eller TSL inte gäller.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- egendom under hantering eller transport med fordonet

Särskild självrisk

Självrisken är 1,5 basbelopp

1.7.1.8 Storm, hagel eller överlast av snö

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom i hus genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund
- hagel

Basvillkor - Företagsförsäkring

- överlast av snö på tak.

Med skada genom storm, hagel och överlast av snö på tak avses att egendomen har skadats:

- av vindkraften
- av föremål som vinden blåst omkull eller för med sig och därvid gått sönder
- av hagel och gått sönder
- under tyngden av snö och gått sönder
- som en direkt följd av ersättningsbar skada enligt ovan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrad egendom

- genom smältande hagel eller smältande snö
- genom överlast av snö på skärmtak eller markis
- genom sådan överlast av snö på tak, som uppstår genom snöoras från t.ex. överliggande tak
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning
- i hus inom nöjesfält eller tillfälligt hus inom utställningsområde
- i form av glasruta i inredning större än 5 kvm
- i växthus, plasthall eller tält
- i båthus, sjöbod, badhytt eller kallbadhus
- om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, konstruktionsfel, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter.

Högsta ersättning vid överlast av snö

Vid skada genom överlast av snö är den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, därav föranledd skada som omfattas av Avbrotts- och/eller Extrakostnadsförsäkring, samt Räddnings- och röjningskostnader enligt punkt 1.8, vid varje skadetillfälle begränsad till högst 5 Mkr.

Säkerhetsföreskrift vid överlast av snö

I fråga om överlast av snö gäller särskild säkerhetsföreskrift om snöröjning i den utsträckning som anges i 1.9.1.9. Påföljden när denna säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.1.

1.7.1.9 Ras, jordskalv eller vulkanutbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock och stenar plötsligt och oförutsett kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på *trädgård, tomt, park och markanläggning*
- som orsakats av
 - enbart sättning i mark eller grund
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete,
 - uppläggning av jord eller stenmassor eller gruvdrift
 - vatten och vågerosion

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

Basvillkor - Företagsförsäkring

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrottsförsäkring och Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjnings- och saneringskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 350 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

1.7.1.10 Översvämning

Försäkringen gäller för skada på försäkrad *byggnad* och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten till följd av skyfall (regn med en intensitet av minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad genom fönster, dörr, ventil eller annan sådan öppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning.

Försäkringen gäller även för skada på försäkrad byggnad och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten strömmar ut i samband med dammgenombrott i vattenverk och branddamm. Med dammgenombrott menas att damm brister. Försäkringen gäller inte för skada genom dammgenombrott i regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion. Se vidare under 1.7.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på *trädgård, tomt och markanläggningar* samt båthus, sjöbod, växthus, plasthall eller tält och inte för skada på egendom i dessa.

Högsta ersättning

Vid skada genom översvämning är den sammanlagda ersättningen för all egendomsskada, därav föranledd skada som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlusts- och/eller Extrakostnadsförsäkring, samt Räddnings- och röjningskostnader enligt punkt 1.8 vid varje skadetillfälle begränsad till högst 1 Mkr, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Begränsningen avser den sammanlagda ersättningen för skador inom en fastighet som drabbar försäkrad oavsett om byggnaderna och däri befintlig egendom är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Särskild självrisk

Självrisken är lägst 1 basbelopp per skadetillfälle. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvrisken.

1.7.2 Vattenskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från *installation*, akvarium eller vattensäng
- vattenånga, olja eller annan vätska från *installation* för uppvärmning av bostäder eller andra lokaler
- vatten från invändigt utrymme som har golvvbrunn och som för sin funktion försetts med *golv- och väggtätskikt* avsett att förhindra utströmning.
- vatten från pumpgrop vid plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller vid strömbrott
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning.

Lokalisering och friläggning

Vid skada som är ersättningsbar ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnaden för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på den *installation* varifrån utströmningen skett

Basvillkor - Företagsförsäkring

- skada på *golv-* och *väggtätskikt* vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt. Här anses *golv-* och *väggtätskikt* vara en enhet
- skada genom utströmning från invändigt stuprör som inte fyller de krav som ställs på avloppsledningar enligt svenska byggregler (normer)
- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, dräneringssystem annat än från pumpgrop eller från parkeringsdäck
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur avloppsledning
- vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, *korrosion* eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen som orsakat skadan skett under den tid försäkringen varit i kraft
- skada genom utströmning från *installation* som inte provats och godkänts i vedertagen ordning
- skada på livsmedel i kyl- och frysanläggning varifrån utströmning av vätska eller kylmedel skett.

Särskild självrisk vid frysning

Självrisken är ett basbelopp utöver annars gällande självrisk vid skada genom utströmning orsakad av frysning inom försäkringstagarens disponerade lokaler.

Ej uppallade varor

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp vid skada på

- *varor* som inte uppallats minst 10 cm över golvet i källarlokal. Med källarlokal avses här lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera under varandra liggande källarvåningar gäller bestämmelsen endast för den lägst belägna våningen.

1.7.3 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter. För inbrottsförsäkringen gäller särskilda säkerhetsföreskrifter om hur inbrottsskyddet ska vara utfört. Säkerhetsföreskrifterna och påföljden när dessa inte följts framgår under 1.9 Säkerhetsföreskrifter. För vissa försäkringsavtal kan särskilda säkerhetsföreskrifter förekomma utöver ovanstående.

1.7.3.1 Stöld och skadegörelse genom inbrott

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse i samband med

- inbrott då någon olovligen med våld brutit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd
- att någon olovligen tagit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och den försäkrade kan visa att
 - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån utanför *försäkringslokal*
 - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden vistades där
 - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
 - detta skett med dyrk. Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel
- stöld utifrån genom krossat fönster eller genom uppbrutet fönster utan att ta sig in i *försäkringslokalen*
- att person olovligen tagit sig in i särskilt utrymme i försäkrad byggnad (avser Fastighetsförsäkring), såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum och liknande, med för låset avsedd nyckel som åtkommits genom inbrott i nyckelförvaringsenhet i motståndskraftigt utförande i anslutning till lokalerna. Se särskild säkerhetsföreskrift under 1.9.2.1.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Som *försäkringslokal* räknas inte fordon, luftfartyg, plasthall, tält, container, *automat*, monter, skåp, kista eller liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som omfattas av 1.7.1 (Brandförsäkring)
- på glas i byggnads omslutningsyta
- på glas i inredning större än 5 kvm
- på skylt.

1.7.3.1.1 Låsändring

Om nyckel eller kod, som förvarats hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare, ombud eller hyresgäst, stulits i samband med inbrott i

- *försäkringslokal* som uppfyller kravet på inbrottsskydd för denna *försäkringslokal*
- annan lokal än *försäkringslokal* som uppfyller lägst skyddsklass 1 enligt 1.9.2.1.1
- bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- nyckeltub/skåp innehållande nycklar till särskilda utrymmen enligt 1.7.3.1

och låsändringar på grund av detta blir nödvändiga i försäkringstagaren tillhörig byggnad eller av honom disponerade lokaler som är försäkrade i Trygg-Hansa, ersätts kostnad för detta. Detta gäller dock endast för lås i dörr, port och lucka i omslutningsyta till bostäder, hotellrum eller andra lokaler

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 2 basbelopp, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

1.7.3.1.2 Bevakning

Försäkringen gäller för nödvändig bevakning av *försäkringslokal* i anslutning till upptäckten av ersättningsbar inbrottsskada. Ersättning lämnas endast för bevakning utförd av vaktbolag.

Högsta ersättning

Ersättningen är högst 1 basbelopp per skadetillfälle.

1.7.3.2 Skadegörelse utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada inomhus genom uppsåtlig skadegörelse på

- i *försäkringslokal* befintlig lös egendom, som är inbrottsförsäkrad
- befintlig lös egendom som är inbrottsförsäkrad på annan plats enligt 1.3.2.1.

Försäkringen gäller även för skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- som består i stöld
- som uppkommer i *försäkringslokal* under icke arbetstid/öppethållande i samband med
 - inbrott om *försäkringslokalen* inte uppfyller gällande krav på inbrottsskydd
 - att någon olovligen tagit sig in i olåst *försäkringslokal* eller tagit sig in med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommit på annat sätt än genom rån, inbrott i annan lokal som uppfyller samma skyddskrav som *försäkringslokalen* eller bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- i lägenhet om försäkrad, boende eller någon som denne svarar för, enligt hyres- eller bostadsrättslagen, orsakat skadan (avser Fastighetsförsäkring)
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet
- på glas eller skylt med tillhörande armatur och stativ då dessa är monterade på plats

Basvillkor - Företagsförsäkring

- genom klotter eller graffiti.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjningskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 300 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självrisken är 0,5 basbelopp.

1.7.3.3 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Om försäkringen omfattar egendom i särskilt inbrottsskyddat - *godkänd värdeförvaringsenhet* eller kassa- eller värdevalv gäller försäkringen för stöld av egendom i förvaringsutrymmet om detta förvaringsutrymme öppnas av obehörig. Försäkringen omfattar då även skadegörelse på sådant förvaringsutrymme. Detta gäller under förutsättning att förvaringsutrymmet finns i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och att gärningsmannen tagit sig in i lokalen på sätt som anges i 1.7.3.1.

Öppnas skåp eller valv med nyckel, rätt kombination eller kod gäller nedan angivna förutsättningar. Har skåpet eller valvet sprängts eller brutits upp gäller inte nedanstående förutsättningar för ersättning.

Öppning med nyckel, kombination eller kod

Har skåpet eller valvet öppnats med nyckel, rätt kombination eller kod, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden från-tagits denna genom

- rån utanför *försäkringslokalen*
- rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln vistades där
- inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta.

Högsta ersättning

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* av *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis* gäller försäkringen med de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. Försäkringen gäller dock högst med de belopp som anges under högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp) för aktuell skåptyp, vilket framgår under Kap 5 Definitioner - Förklaringar 5.7 Övrigt, Godkänd Värdeförvaringsenhet.

Infärgningskassett

Vid förvaring av *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis* i *godkänd värdeförvaringsenhet* med infärgningsenhet gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 5 Definitioner – Förklaringar 5.7 Övrigt, *Godkänd förvaringsenhet*. Det angivna högsta beloppet för aktuellt skåp multipliceras med 1,6.

Med infärgningskassett avses här fast installerad värdekassett med sedelinfärgningssystem och som godtagits av Trygg-Hansa. Kassetten ska vara monterad enligt tillverkarens anvisningar och användas samt underhållas på föreskrivet sätt.

Godkänt larm

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* med godkänt larm gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 5 Definitioner – Förklaringar 5.7 Övrigt, *Godkänd förvaringsenhet*. Det angivna högsta beloppet för aktuellt skåp multipliceras med 2.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Med godkänt larm avses här larmanläggning utförd enligt FTR 130, aktuell utgåva, lägst larmklass 2 och med punktskyddad värdeförvaringsenhet. Larmanläggningen ska vara ansluten via övervakad certifierad larmöverföring till certifierad larmcentral för åtgärd av polis eller väktare.

Stöldbegärlig egendom

Premiegrundande

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som en premiegrundande uppgift gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde. Om så inte är fallet reduceras skadeersättningen enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.5, Upplyningsplikt och riskökning.

Krav för försäkringens giltighet

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* ska förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som ett krav för inbrottsförsäkringens giltighet gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde. Om så inte är fallet gäller påföljd som framgår av 1.9. Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffat då nyckeln eller låskombinationen åtkommit genom rån, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan
- skada enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- skadegörelse genom sprängning

1.7.4 Rånförsäkring

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom rån och överfall. Med rån avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara och med överfall avses här att våld på person har utövats utan att tillgrepp skett.

Försäkringen gäller också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet.

Vid rån inom *försäkringslokalen* gäller försäkringen för den försäkrade egendomen intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. För viss egendom enligt nedan gäller beloppsbegränsningar.

Vid rån enligt ovan gäller försäkringen även för nödvändiga låsändringar enligt i övrigt samma förutsättningar och ersättningsbegränsningar som anges i 1.7.3.1.1.

Undantag

Försäkringen gäller inte

- för skada som omfattas av 1.7.3 (Inbrottsförsäkring)
- för skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t ex transportföretag)
- då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan
- för *pengar, värdehandlingar* och *värdebevis* om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån i *försäkringslokal* gäller dock inte denna åldersgräns.
- vid skada genom utpressning eller kidnappning.

Högsta ersättning

Den sammanlagda högsta ersättningen för *pengar, värdehandlingar* och *värdebevis*, föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar, konstverk och ur avsedda att bäras är begränsad

Inom försäkringslokal

- inom *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen för respektive egendom, dock högst med de belopp som anges under högsta värde (maxbelopp) för aktuell skåptyp vilket framgår under Kap 5 Definitioner - Förklaringar. Ersättning lämnas dock sammanlagt högst med 100 basbelopp.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Utanför försäkringslokal

- utanför *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen, dock högst 10 basbelopp. Högre belopp än 10 basbelopp kan avtalas.

Låsändring

Vid rån när nyckel, kombination eller kod tillgripits och låsändringar därav blir nödvändiga på *försäkringslokal*, är den sammanlagda ersättningen för kostnader för låsändringar begränsad till 2 basbelopp.

1.7.5 Glasförsäkring

1.7.5.1 Försäkrad egendom

Försäkrad egendom anges i försäkringsbrevet och omfattar

- glas i inredning
- glas i fönster, dörrar och inredning i hyrd lokal eller byggnad, om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt ska svara för skadan
- skyltar med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklamballong eller markis.

Vid ersättningsbar glasskada ersätts även målning, etsning, blästring, och larmtråd i eller på glas samt plastfilm. Med glas jämföras plastmaterial, som används i stället för glas.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- glas större än 5 kvm, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Högsta ersättning

Vid skada på glas lämnas ersättning på glas utan beloppsbegränsning, dock gäller begränsning avseende ytan på glaset.

Vid skada på skylt lämnas ersättning med högst 2 basbelopp, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

1.7.5.2 Skada på glas eller skylt

Försäkringen gäller för skada på glas eller skylt genom bräckage, sönderslagning och stöld.

Försäkringen gäller även för skada genom inristning, som är av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på glas, skyltar eller ytbehandling på glas

- i och på *byggnad* under uppförande, om- eller tillbyggnad
- i och på *byggnad* där verksamhet eller hyresgäster saknas
- som inte är monterade på plats
- som består i eller uppkommer genom kondens
- genom sprängningsarbete
- i växthus eller egendom däri
- som är ersättningsbar enligt 1.7.1 (Brandförsäkring).
- där fel eller bristfälligheter förekommer i glas-, fönster- eller skyltkonstruktion

1.7.5.3 Skada genom glas

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom till följd av att glas i fönster eller dörr bräcks eller slås sönder.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.7.6 Skada på hyrd lokal

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på hyrd lokal, dörrar och inre byggnadsdelar, dock inte glas i byggnad eller inredning - se 1.7.5 - om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skadan.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 basbelopp om inte annat har angetts i försäkringsbrevet.

1.7.9 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom som är under transport till och från försäkringsstället med försäkringstagarens egna transportmedel (även hyrda eller leasade) samt under pågående lastning och lossning i samband med sådan transport.

Försäkringen gäller endast i den mån försäkringstagaren inte kan erhålla ersättning genom annan gällande försäkring.

Begränsning

Ersättning för stöld, förövad vid uppehåll i transporten, lämnas endast vid kortare uppehåll (t ex lunchrast, uppehåll för i- och urlastning eller liknande).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet (t ex åkeriverksamhet)
- skada på egendom som normalt finns i fordonet (t ex utrustning i servicebil, verktyg och mobiltelefon)
- transport till och från *arbetsområde* och inte heller för skada vid lastning och lossning i samband med sådan transport
- skada vid transport som inte har direkt samband med den försäkrade verksamheten
- skada vid transport eller lastning och lossning inom försäkringsstället, såvida inte detta är ett led i och står i direkt samband med transport till och från försäkringsstället
- stöld av pengar och värdehandlingar samt föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk,
- svinn.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 2 basbelopp, om inte annat angetts i försäkringsbrevet.

Säkerhetsföreskrifter

Stöld

Vid stöld som kan ersättas vid kortare uppehåll enligt ovan, gäller att rimliga säkerhetsåtgärder vidtagits med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt.

Exempel på rimliga åtgärder för att förhindra stöld är att

- inte lämna egendomen på öppet flak eller flak som är täckt med kapell när transportmedlet lämnas utan uppsikt
- inte lämna kvar startnyckeln i transportmedlet eller i dess omedelbara närhet
- låsa transportmedlet och dess lastutrymme såsom, takbox skåp eller liknande

Transport

Vid transport gäller att den försäkrade egendomen

- transporteras i ett för den särskilda transporten lämpligt transportmedel
- före transportens början emballeras, packas, anoljas eller iordningställs för transporten på ett ändamålsenligt sätt, exempelvis med hänsyn till risk för nederbörd m.m.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Transportmedlet med den försäkrade egendomen får inte

- köras av förare som är straffbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel
- köras av förare som saknar giltigt och erforderligt körkort eller förarbevis för transportmedlet
- vara belagt med körförbud.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9. Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

1.8 Räddnings-, och Röjningskostnad samt Restvärde

1.8.1 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger försäkrad att vidtaga enligt 1.6 Allmänna avtalsbestämmelser (Räddningsplikt) för avvärjande eller begränsning av ersättningsbar skada om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Ersättning lämnas även för egendomsskada genom att försäkrad egendom skadas, förkommer eller stjäls i samband med skälig räddningsåtgärd.

Räddningskostnad som understiger självrisken ersätts inte.

Undantag

Försäkringen ersätter inte kostnad

- i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal
- för påfyllning av släckmedel efter räddningsåtgärd när
 - premiereduktion lämnats för att släckanläggning finns
 - släckanläggning är ett krav för försäkringens giltighet.

Högsta ersättning

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.8.2 Röjningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom ett år från skadetillfället.

Röjningskostnad som understiger självrisken ersätts inte.

Högsta ersättning

Trygg-Hansas åtagande att betala röjningskostnader är, om inte annat avtalats, vid varje skada begränsat enligt nedan.

Den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, hyresförlust samt röjningskostnader som drabbar försäkrad inom en fastighet, med undantag för skada på mark, är begränsad till det sammanlagda försäkringsbeloppet utökat med 10 %. Denna utökning är dock begränsad till 50 basbelopp. Detta gäller oavsett om egendomen är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på mark är begränsad till 10 basbelopp.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Vid fullvärdesförsäkring för *byggnad* beräknas ersättningsbegränsningen enligt första stycket ovan på det av Trygg-Hansa premiegrundande kalkylbeloppet. Vid annan beloppslös försäkring är röjningskostnaden begränsad till 50 basbelopp.

Vid skada enligt skadehändelse där högsta ersättning anges är dock den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till under respektive villkorspunkt eller i försäkringsbrevet angiven högsta ersättning.

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.9 Säkerhetsföreskrifter

Definition

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller föreskrift som meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande. Det finns exempelvis föreskrifter för elsäkerhet, explosiva och brandfarliga varor, kemiska produkter och miljöskydd. Föreskrifterna kan även gälla anvisningar om service och underhåll.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utöver ovan angivna allmänna säkerhetsföreskrifter gäller särskilda säkerhetsföreskrifter. Sådana säkerhetsföreskrifter kan förekomma under respektive villkorspunkt eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet, exempelvis besiktningsprotokoll till vilket försäkringsbrevet hänvisar.

Vilka som ska följa säkerhetssäkerhetsföreskrifterna.

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att föreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 1.9 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då allmänna säkerhetsföreskrifter inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst ett och högst 10 basbelopp.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

För de särskilda säkerhetsföreskrifterna gäller huvudregeln om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift

Sammanlagd ersättning

Ovanstående regler om påföljd och ersättningsbegränsningar gäller för sammanlagd ersättning från egendoms-, avbrotts-, extrakostnads- och hyresförlustförsäkring.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.1 Brandförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3) och åskslag, elfenomen eller strömavbrott (1.7.1.4) och överlast av snö (1.7.1.8).

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifterna under 1.9.1.3 - 1.9.1.8 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrift i 1.9.1.1 (Brandfarliga heta arbeten) eller 1.9.1.2 (Utomhusförvaring - brännbart material) inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

I fråga om säkerhetsföreskriften 1.9.1.9 tillämpas huvudregeln.

1.9.1.1 Brandfarliga heta arbeten

Säkerhetsregler för heta arbeten utarbetade av försäkringsbolagen och Svenska Brandskyddsföreningen (SBF).

Reglerna gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillståndsansvarig

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör), ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt.
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler

Säkerhetsregel nr 1 - BEHÖRIGHET: Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten, ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig, ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2 - BRANDVAKT: Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme - eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i Tillståndet. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 - BRANDFARLIG VARA: För heta arbeten i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, ska tillstånd inhämtas av den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Säkerhetsregel nr 4 - STÄDNING OCH VATTNING: Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - BRÄNNBART MATERIAL: Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning och avskärmas.

Säkerhetsregel nr 6 - DOLDA BRÄNNBARA BYGGNADSDELAR: Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, och vid konstaterad brandfara skyddas samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7 - OTÄTHETER: Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - SLÄCKUTRUSTNING: Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats.

Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 3 x 6 kg pulver). Vid taklägningsarbeten krävs alltid att brytverktyg och handstrålkastare finns på arbetsplatsen.

Säkerhetsregel nr 9 - SVETSUTRUSTNING: Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för brännigas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - LARMNING: Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 - TORKNING OCH UPPVÄRMNING: Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 - TORKNING AV UNDERLAG OCH APPLICERING AV TÄTSKIKT: Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt, får material uppvärmas till högst 300°C.

Säkerhetsregel nr 13 - SMÄLTNING AV ASFALT: Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

1.9.1.2 Utomhusförvaring brännbart material

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte - emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på plats utomhus, t.ex. öppen, olåst container/sopkärl, inom sex meter från byggnad eller skärmtak. För verksamhet som har öppet dygnet runt gäller föreskriften mellan klockan 22-06.

1.9.1.3 Brandsläckningsutrustning

Brandsläckningsutrustning ska finnas i den utsträckning som anges av Trygg-Hansa.

1.9.1.4 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren och sektionering en vid rökutveckling.

1.9.1.5 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild för ändamålet anvisad plats och i enlighet med gällande lagstiftning.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.1.6 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller -explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

1.9.1.7 Förbränningsmotordrivet fordon m.m.

Förbränningsmotordrivet fordon, t ex truck, lastmaskin, personbil, traktor, lastbil, motorredskap, terrängmotorfordon etc., får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- fordonet är försett med handbrandsläckningsredskap
- fordonet är försett med batterifrånskiljare och är spänningslöst då det ej används
- fordonet är försett med helautomatisk släckanläggning enligt SBF 127 då omgivande miljö är brand-/explosionsfarlig eller innehåller lättantändligt brännbart material samt att Trygg-Hansa lämnat medgivande därtill.

Förbränningsmotordrivet fordon får inte utan medgivande av Trygg-Hansa garageras/ställas upp inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

På förbränningsmotordrivna fordon, som inte tillhör verksamheten, får reparationer eller service ej utföras inom försäkringslokal. Föreskriften gäller inte om den normala verksamheten i försäkringslokalen är reparationer/service av motordrivna fordon.

Laddningsplats för batteri

Plats för laddning av batterier till fordon, truckar, städmaskiner etc, ska anordnas i enlighet med Arbetsmiljöverkets Författningssamling, AFS 1988:4, samt enligt Svensk Standard, SS-EN 50272-3.

Varaktig märkning eller stängsel ska anordnas på golv minst 1,5 m från batteriets/fordonets sidor. Inget brännbart material får finnas inom detta område alternativt ska finnas avskärmningar av obrännbart material mot brännbart material inom 1,5 m avstånd.

På laddningsplats får ej finnas brännbart material inom 4 m höjd om det ej är avskilt med obrännbart material. Laddning ska ske med permanent installerad laddare alternativt godkänd mobil laddare.

1.9.1.8 Timer

Elektriska apparater som kan orsaka överhettning, t ex bastuaggregat, kokplattor, spis, vattenkokare, brödrost, kaffebryggare och liknande i gemensamma utrymmen i byggnad ska vara försedda med korttidstimer. Föreskriften avser inte produktionsapparater, fasta uppvärmningsanordningar och liknande.

1.9.1.9 Snöröjning

Försäkrad som äger hus, som inrymmer försäkrad egendom, och /eller som har tecknat fastighetsförsäkring i Trygg-Hansa eller annat försäkringsbolag avseende sådant hus, ska fortlöpande undanröja förekommande snölast på husets tak. Detsamma gäller också för försäkrad som i avtal åtagit sig att ansvara för snöröjning av husets tak eller som på grundval av omständigheterna kan antas ha sådan skyldighet.

1.9.2 Inbrottsförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för inbrott, stöld och skadegörelse genom inbrott (1.7.3.1), låsändring (1.7.3.1.1), skadegörelse utan samband med inbrott (1.7.3.2) samt stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme (1.7.3.3). Påföljden om dessa särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts framgår under 1.9 Huvudregeln, i den mån inte annan påföljd anges nedan vid respektive säkerhetsföreskrift.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.2.1 Allmänt om skyddskrav och skyddsklasser

För inbrottsförsäkringen gäller att föreskrivna skyddskrav ska vara uppfyllda och att samtliga föreskrivna skyddsanordningar ska vara i funktion exempelvis

- lås ska vara låsta
- regler ska vara reglade
- larmanläggningar ska vara aktiverade
- nyckel, kombination eller kod ska inte lämnas i lås eller förvaras i omedelbar anslutning till lås

Skyddskraven gäller såväl ingångs-, som utgångsvägar. Samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren anses som en och samma *försäkringslokal*.

Vilken skyddsklass som gäller framgår av försäkringsbrevet.

De särskilda villkoren SI 01 Inbrottsskydd – Skyddsklass 1, SI 02 Inbrottsskydd - Skyddsklass 2 och SI 03 Inbrottsskydd – Skyddsklass 03 kan beställas

- per telefon, 077-11 11 700
- per e-post, foretag@trygghansa.se
- på vår hemsida, www.trygghansa.se/foretag

1.9.2.1.1 Skyddsklass 1

Krav på hur inbrottsskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 01 - Inbrottsskydd - Skyddsklass 1.

1.9.2.1.2 Skyddsklass 2

Krav på hur inbrottsskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 02 Inbrottsskydd - Skyddsklass 2.

1.9.2.1.3 Skyddsklass 3

Krav på hur inbrottsskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 03 Inbrottsskydd - Skyddsklass 3.

1.9.2.1.14 Förvaring av tobak inkl. snus med ett inköpsvärde överstigande 10 000 kr

Om inte annat framgår av försäkringsbrevet gäller som särskild säkerhetsföreskrift att tobak inkl. snus intill ett inköpsvärde överstigande 10 000 kr ska förvaras i ett låst Säkerhetsskåp certifierat enligt SS 3492. Skåpet ska vara förankrat i byggnadsdel enligt tillverkarens anvisningar. Om detta inte är uppfyllt gäller påföljden enligt huvudregeln 1.9.

1.9.2.1.15 Nyckel- och kodhantering vid inbrott och rån

Följande särskilda säkerhetsföreskrift gäller vid inbrott och vid rån där gärningsmannen kommit över nyckel, kombination eller kod.

Märkning av nyckel och kodmedia

Nyckel och kodmedia, där kombination eller koden framgår, får inte vara märkt med namn, adress eller kod.

Ändring av lås, kombination och kod

Lås, kombination och kod ska omedelbart ändras eller bytas om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, kombination eller kod.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skadan, ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskriften inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln, ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp.

1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datorinformation

För försäkringen gäller följande särskilda säkerhetsföreskrifter för dator och datorinformation.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifter under 1.9.3 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp. Skulle säkerhetskopia inte ha framställts sker ingen avvikelse från huvudregeln under 1.9. Säkerhetsföreskrifter Om säkerhetsföreskrifterna enligt 1.9.3.2.1 - 1.9.3.2.3 vid förvaring och hantering av dataprogram och datainformation inte iakttagits lämnas ingen ersättning för den merkostnad som uppstått till följd av detta.

Allmänna föreskrifter

Den försäkrade skall ha

- upprättat rutiner för felhantering som omfattar alla system jämte dokumentation av alla system i anläggningen
- vidtagit rimliga åtgärder för att undvika avbrott/störningar och ha upprättat en katastrofplan (organisation och reservrutiner) för att klara ett totalt datorbortfall. Planen skall testas och personalen övas kontinuerligt.
- utsett en namngiven person (säkerhetsansvarig), jämte ersättare, som svarar för att
 - dokumenterade säkerhetsrutiner finns och följs
 - datorer, datainformation, system och program underhålls samt att behörighetssystem och säkerhetsutrustning används.

1.9.3.1 Dator

Datoranläggning (server) ska

- ges sådan placering (inom byggnaden/området) att skador från den yttre kringmiljön i möjligaste mån elimineras
- vara försedd med
 - tillförlitlig och erforderlig kraftförsörjning samt ha ett för miljön lämpligt utformat skydd
 - separat och lämpligt utformat luftbehandlingssystem

Service rutiner - Minidatorer

Service rutiner (t ex genom serviceavtal med leverantör/serviceföretag) med föreskrifter om förebyggande underhåll (översyn, test, kontroll, justering och liknande skyddsapplikationer) skall finnas dokumenterade och dess efterlevnad skall finnas journalfört.

Anmärkning: Föreligger serviceavtal har Trygg-Hansa rätt att få kopia av avtalet. Ändras avtalet skall detta utan dröjsmål meddelas Trygg-Hansa.

1.9.3.2 Dataprogram och Datainformation

1.9.3.2.1 Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att original exemplaret och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.2.2 Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.2.3 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska - framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopian skall vara korrekt och funktionsduglig.

1.9.3.2.4 Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.10 Skadevärderingsregler

Allmänt

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

Värdeminskning

Avdrag som föranleds av att egendom minskat i värde genom ålder och bruk görs både på material och arbete, samt även för rivning och återställande med samma avdragsprocent, (se lista på åldersavdrag nedan) som drabbar den egendom som ersätts.

Eget arbete

Ersättning för kostnad för egen arbetstagare som arbetar med att återställa skadad egendom eller information, begränsas till försäkringstagarens faktiska egenkostnad för arbetstagaren, dock högst marknadsmässig lön plus lönebikostnader för den typ av arbete arbetstagaren utfört i skadan. Med egenkostnad menas direkt lön plus lönebikostnader.

Om försäkringstagaren kan visa att täckningsbidrag förloras när arbetstagaren utför samma typ av arbete, som denne normalt utför och återställer skada i stället för arbete som direkt skulle ha debiterats kund, ersätts försäkringstagarens externa timdebitering för arbete som arbetstagaren normalt utför.

Ersättning för egen arbetstagarers arbete i skada samordnas med eventuell ersättning från avbrottsförsäkring.

1.10.2 Maskiner/Inventarier

1.10.2.1 Maskiner/Inventarier som återställs

Om *återställande* sker för försäkringstagarens räkning värderas skadan med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa egendomen på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Återställandet måste ske senast inom två år.

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid skadevärderingen skälig hänsyn tas till detta.

Merkostnad på grund av myndighetsbeslut angående konstruktion, utförande, eller användning ersätts inte.

Begränsningar

Halva värdet

Vid skada på egendom vars *tekniska värde* är lägre än halva *nyanskaffningsvärdet* värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till egendomens *tekniska värde*

Dator yngre än 12 månader

Vid skada på *dator* som är yngre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet, dvs. nyanskaffningskostnaden för införskaffande av likvärdig dator.

Dator äldre än 12 månader

Vid skada på *dator* som är äldre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till en viss procentsats beräknat på nyanskaffningskostnaden, se nedan angivna värderingstabell.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Datorns ålder	Mån 12-18	Mån 19-36	Mån 37-54	Mån Äldre än 54
Ersättningen i procent	60	40	30	20

Verktyg och mindre maskiner yngre än 24 månader

Vid skada på *verktyg och mindre maskiner* * yngre än 24 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet, dvs nyanskaffningskostnaden för införskaffande av likvärdig mindre maskin och verktyg.

* Med verktyg och mindre maskiner avses här handverktyg, mindre redskap och eldrivna verktyg vars enskilda värde är högst 0,5 basbelopp.

Verktyg och mindre maskiner äldre än 24 månader

Vid skada på *verktyg och mindre maskiner* som är äldre än 24 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till en viss procentsats beräknat på nyanskaffningskostnaden, se nedan angivna värderingstabell.

Verktyg och mindre maskiners ålder	Mån 24-48	Mån 49-60	Mån 61-72	Mån Äldre än 72
Ersättningen i procent	65	50	40	20

Motordrivna fordon

Vid skada på motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) och släpfordon till dessa samt skogsmaskin (t ex processor eller fällare) värderas skadan alltid till högst egendomens *tekniska värde*.

Lindningar (el - utrustning)

Skada på lindningar - och på grund härav uppkomna skador på plåtar - till elektrisk utrustning värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till lindningarnas och plåtarnas *tekniska värde*.

Vid beräkningen av det tekniska värdet skall för

- elektriska motorer och generatorer med märkeffekt större än 100 kw samt transformatorer avsedda för in- eller utspänning större än 12 kw avdrag för värdeminskning görs på lindningarnas och plåtarnas *nyanskaffningsvärde* (dvs kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med
 - 5 % per år för motorer;
 - 4 % per år för generatorer;
 - 3 % per år för transformatorer

räknat från en tidpunkt som för

- motorer börjar 10 år och för generatorer och transformatorer börjar 15 år efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Avskrivningen är maximerad till 80 %.

Om driftsförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt än vad som ovan angivits, skall detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Förbränningsmotor

Skada på slitdelar till förbränningsmotor, t ex cylinderfoder, kolv, lager och cylinderblock utan lösa foder, värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till föremålets *tekniska värde*. Vid beräkningen av det *tekniska värdet* skall avdrag för värdeminskning göras med 15 % per år, räknat från den dag motorn togs i bruk som ny eller senast renoverats, av delarnas *nyanskaffningsvärde* (inklusive arbetskostnad för renovering). Avskrivningen maximeras till 75 %.

Procentsatsen för den årliga avskrivningen är grundad på en årlig drifttid av 1 200 - 1 500 timmar. Avviker den årliga drifttiden väsentligt härifrån, skall detta beaktas genom att procentsatsen ändras.

Kylkompressor äldre än 3 år

Vid skada på kylkompressor, som är äldre än 3 år räknat från den tidpunkt då kylkompressorn togs i bruk som ny tillverkad, värderas skada till kostnaden för återställandet, dock högst till det *tekniska värdet*.

Vid beräkning av det *tekniska värdet* ska avdrag för värdeminskning göras på *nyanskaffningsvärdet* med 8 % per år från 3:e året.

1.10.2.2 Maskiner/Inventarier som inte återställs

Återställs inte den skadade egendomen av försäkringstagaren inom två år - eller återställs den för annans räkning, värderas skadan till skillnaden i egendomens *ekonomiska värde* omedelbart före och efter skadan.

1.10.3 Varor

Skada värderas till *varornas* värde enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

Varor anskaffade för försäljning

Varorna värderas till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag. Om varornas värde före skadan har minskat på grund av inkurans eller annan omständighet beaktas detta vid värderingen.

Varor som den försäkrade tillverkat

Varorna - även varor under tillverkning - värderas till tillverkningskostnaderna - direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverknings och administrationsomkostnader - vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket egendomen då hade kunnat försälas.

Varor som är sålda och färdiga för leverans

Varorna värderas i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.

För varor som återanskaffas beaktas vid skadevärderingen ändrade kostnader på grund av prisändring under skälig tid för återanskaffande.

1.10.4 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inbegripet manuell inmatning av data där sådan erfordras
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopior, dock beaktas inte de kostnader som
 - avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
 - orsakats av att information inte kan återskapas
 - avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data
 - avser merkostnad genom arbete på övertid.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Programlicenser

Med normala kostnader avses kostnader för ny programlicensavgift om försäkringstagaren enligt användaravtal med leverantör/konstruktör åtagit sig att svara för förlorat hårdvarulås.

1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis

Värdehandlingar

Skada värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs på återställandet.

Värdebevis

Skada värderas till vad det skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag.

1.10.6 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen skulle ha tillhört om den varit försäkringstagarens, t ex *maskiner/inventarier* eller *varor*. Kan separat försäkring tecknas för egendomen, t ex motorfordons-, båt- eller hemförsäkring, värderas skadan enligt tillämpliga villkor i Trygg-Hansa.

I skadevärderingen ska även inräknas råmaterial och nedlagt arbete som utförts av försäkringstagaren på skadad egendom. Beträffande värderingen av eget arbete, se inledning av 1.10.

1.10.7 Arbetstagares egendom

Skada på *arbetstagares egendom* som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta. Skada på *arbetstagares egendom* i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring i Trygg-Hansa.

1.11 Ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt följande

- skada värderad enligt 1.10 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnad enligt 1.8.1
- röjningskostnad enligt 1.8.2 med avdrag för
- självrisk enligt 1.6

i förekommande fall beaktas

- beloppsbegränsningar, t. ex förstarisk-belopp, angiven högsta ersättning m.m.
- eventuell underförsäkring vid helvärdeförsäkring

i förekommande fall görs

- reducering p.g.a. fareökning eller att premiegrundande uppgifter är felaktiga eller har ändrats

sist avräknas eventuell påföljd då säkerhetsföreskrift 1.9 inte följts.

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

1.11.2 Helvärdeförsäkring

Vid *helvärdeförsäkring* ersätts uppkommen skada i dess helhet intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

Underförsäkring

Föreligger *underförsäkring* tillämpas bestämmelserna i Kap 5 Definitioner – Förklaringar, punkt 5.3 Underförsäkring och påföljd.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera föremål men lägre än föremålens sammanlagda värde tillämpas bestämmelserna som angetts i första stycket.

1.11.3 Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.5 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringssättning (SFS 2005:105).

1.11.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Trygg-Hansa har rätt att istället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Trygg-Hansa är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna Trygg- Hansas egendom och egendomen skall snarast ställas till Trygg-Hansas förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser).- Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad *byggnad* överklagats och Trygg-Hansa på grund av detta väntat med att betala ut ersättning skall ersättningen betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av *basbeloppet*.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning: Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.6 (Räddningsplikt).

1.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska anmälas så snart som möjligt.

Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, inbrott, rån eller annat brott snarast göra polisanmälan och insända en kopia av den till Trygg-Hansa.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan skäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelsen

Krav från annat försäkringsbolag i enlighet med de mellan försäkringsbolagen träffade regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelserna regleras av Trygg-Hansa utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

1.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

1.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den som begär ersättning är skyldig att specificera sitt ersättningsanspråk och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den som begär ersättning är även skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning ska den som begär ersättning skaffa och sända in dessa handlingar till Trygg-Hansa.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadetutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har emellertid inget ansvar för anlitade reparatörens eller leverantörers åtaganden. Oavsett om Trygg-Hansa har anvisat reparatör eller leverantör är försäkringstagaren beställare.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

2 Avbrottsförsäkring

I Basvillkoret anges två olika avbrottsförsäkringsvillkor; 2.1 Avbrottsförsäkring inklusive extrakostnader beräknad på årsomsättning och 2.2 Avbrottsförsäkring beräknad på täckningsbidrag. Vilket av dessa avbrottsvillkor som gäller för denna försäkring framgår av försäkringsbrevet.

2.1 Avbrottsförsäkring inklusive extrakostnader beräknad på årsomsättning

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

2.1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2.1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under *ansvarstiden* för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt 2.1.7. *Ansvarstiden* anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt egendomsskada eller annan händelse enligt 2.1.7 inträffat.

Med avbrottsid avses den tidsperiod under vilken skadehändelser enligt 2.1.7 påverkar rörelsens resultat.

2.1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i bortfall av *täckningsbidrag* i den försäkrade rörelsen och skäliga extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade rörelsen i den omfattning den skulle haft om skada inte inträffat.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller endast för de intäkter och kostnader som försäkringstagaren faktiskt har redovisat enligt gällande lagar, regler och bestämmelser.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sådant bortfall av *täckningsbidrag* som beror på
 - att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder - även av provisorisk art - för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
 - förlängd avbrottsid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd och kapitalbrist
 - bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.
- egendomsskada eller värdeminskning
- vite genom utebliven eller försenad leverans eller liknande.

2.1.5 Försäkringsbelopp/ Högsta ersättning

2.1.5.1 Försäkringsbelopp

Ersättningen beräknad enligt 2.1.10 är vid varje skadetillfälle begränsad till högst den i försäkringsbrevet angivna *årsomsättningen* vid 12 månaders *ansvarstid*. Avtal kan träffas om annan ansvarstid som då framgår av försäkringsbrevet. Vid val av annan ansvarstid är *årsomsättningen* omräknad proportionellt till den valda tiden, den högsta ersättningen.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Begränsning

Om försäkringstagaren inte lämnat riktiga uppgifter om *årsomsättning* och *materialkostnad* gäller att ersättningen kan reduceras enligt reglerna om underförsäkring, se 2.1.11.1.

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdeskatt. Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

2.1.5.2 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är begränsad till vad som anges under Högsta ersättning vid följande villkorspunkter

- 1.7.1.9. ras, jordskalv eller vulkanutbrott
- 1.7.1.10. översvämning, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag
- 1.7.3.2. skadegörelse utan samband med inbrott
- 1.7.1.8 storm, hagel eller överlast av snö

2.1.6 Självrisk och karens

2.1.6.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.1.10 (Skadevärderingsregler) och 2.1.8 (Räddnings- och Extrakostnader) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisken är 0,2 basbelopp vid avbrottskada till följd av ersättningsbar egendomsskada. Avtal kan träffas om annan självrisk som då anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

För villkorspunkterna 2.1.7.2 – 2.1.7.4 gäller försäkringen utan självrisk.

2.1.6.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen dessutom med *karens* vid varje skadetillfälle.

Avdrag skall även göras för på *karenstiden* fallande räddnings- och extrakostnader.

Karenstiden är 24 timmar.

2.1.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

2.1.7.1 Egendomsskada

- att egendomen skadats i *försäkringslokal* eller på *förvaringsplats*, som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe, genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring – under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen och anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringen tecknats att omfatta brand-, vattenskada- och inbrottsavbrott gäller avbrottsförsäkringen även för avbrott till följd av skada enligt 1.7.4 - 1.7.6. Om försäkring tecknats att gälla med Kyl- och frysförsäkring så gäller försäkringen även för avbrott till följd av ersättningsbar kyl- och frysskada.

Arbetsområde eller andra platser, som inte anges med fastighetsbeteckning/ gatuadress i försäkringsbrevet räknas inte som försäkringsställe.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.1.7.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring - och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.3 Avspärrning

- att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndighet inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov av spärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte för sådan myndighets andra avspärrningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärrningen.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.4 Skada hos kund eller leverantör

- att leverans enligt leveranskontrakt* inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt Egendomsförsäkring Kap 1- och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat inom Norden hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt. Försäkringen gäller inte för avbrott i leverans till eller från leverantör av el, gas, vatten och/eller värme samt tele- och datakommunikation.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 Mkr, dock lämnas i intet fall ersättning för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden. Om annat belopp har avtalats så framgår detta av försäkringsbrevet och gäller endast intill det angivna ersättningsbeloppet.

*Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgifter om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

Undantag för skadehändelser 2.1.7 enligt ovan

Allmänna undantag enligt 1.7 i Kap 1 gäller även för avbrottsförsäkringens skadehändelser, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

2.1.7.5 Skada på annan plats

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom egendomsskada som ersätts i enlighet med 1.3.2.1. Högsta ersättning gemensamt för egendoms – och avbrottsskadan är 10 basbelopp.

2.1.8 Räddnings- och extrakostnader

Vid skada som omfattas av skadehändelser enligt 2.1.7 lämnas även ersättning för

- utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- skäligen forcerings- och extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat, utöver räddningskostnader enligt ovan

Basvillkor - Företagsförsäkring

Medför räddnings- eller extrakostnad nytta endast under *karenstiden* ersätts den inte. Medför räddnings- eller extrakostnad nytta även efter *ansvarstidens* slut ersätts den med ett belopp, som kan anses falla på *ansvarstiden*.

Mer omfattande räddningsåtgärder och andra åtgärder som medför kostnader skall alltid vidtas i samråd med Trygg-Hansa.

2.1.9 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet. Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9. Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.1.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter *ansvarstidens* slut. Skadebeloppet utgörs av för lust beräknad enligt 2.1.10.2 (Förlustens storlek) med tillägg av Räddnings- och Extrakostnader (se 2.1.8).

2.1.10.1 Beräkning av täckningsbidrag

Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som *ansvarstiden*, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendomsskadan eller annan i pkt 2.1.7 angiven händelse inträffat. Överstiger *ansvarstiden* 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda *ansvarstiden*.

Förväntat täckningsbidrag

Råder under *ansvarstiden* andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, dvs ökas eller minskas beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under *ansvarstiden*, om skadan inte inträffat.

Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens *täckningsbidrag* under *ansvarstiden* ökat med

- rörliga kostnader enligt Kapitel 5 Definitioner – Förklaringar punkt 5.6 (Definition av täckningsbidrag) till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten
- ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av *ansvarstiden* - utöver den tid som skulle ha erfordrats för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

2.1.10.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt storlek ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under *ansvarstiden*
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under *ansvarstiden* kunnat inasparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till permitterad personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för varor och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under *ansvarstiden* erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under *ansvarstiden* uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning, som uppstått på grund av att ersättning för avbrottsskadan betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Vid utbetalning av ersättning efter *ansvarstiden* slut ersätts skälig ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

2.1.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen kostnad enligt 2.1.8.

2.1.11.1 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger när verklig

- *årsomsättning* som försäkringstagaren borde ha lämnat uppgift inför nytt eller förnyat försäkringsavtal, överstiger den i försäkringsbrevet angivna *årsomsättningen*

eller om verklig

- *materialkostnad* som försäkringstagaren borde ha lämnat uppgift om inför nytt eller förnyat försäkringsavtal, understiger den i försäkringsbrevet angivna *materialkostnaden*.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt mot förhållandet mellan erlagd premie för angiven *årsomsättning* respektive *materialkostnad* och den premie som borde ha erlagts för den verkliga *årsomsättningen* respektive *materialkostnaden* enligt ovan.

Vid räddnings- och extrakostnader (se 2.1.8) görs motsvarande reduktion vid *underförsäkring*.

2.1.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.1.12 nedan. Om polisutredning av - betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet. Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.1.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.1.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.1.7 som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.1.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.1.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera
Avbrottsskada regleras efter ansvarstidens slut.

Den som begär ersättning ska efter ansvarstidens slut till Trygg-Hansa överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Den som begär ersättning är också skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansa ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansa ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.2 Avbrottförsäkring beräknad på täckningsbidrag

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

2.2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2.2.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under *ansvarstiden* för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt 2.2.7. *Ansvarstiden* anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt egendomsskada eller annan händelse enligt 2.2.7 inträffat.

Med avbrottsid avses den tidsperiod under vilken skadehändelser enligt 2.2.7 påverkar rörelsens resultat.

2.2.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i bortfall av *täckningsbidrag* i den försäkrade rörelsen.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller endast för de intäkter och kostnader som försäkringstagaren faktiskt har redovisat enligt gällande lagar, regler och bestämmelser.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sådant bortfall av täckningsbidrag som beror på
 - att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder – även av provisorisk art – för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
 - förlängd avbrottsid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd och kapitalbrist
 - bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.
- egendomsskada eller värdeminskning
- vite genom utebliven eller försenad leverans eller liknande

2.2.5 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning

Försäkringen gäller med det försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet. Försäkringsbeloppet ska motsvara *täckningsbidraget* under avtalad *ansvarstid*.

Begränsning

Om täckningsbidraget under ansvarstiden överstiger det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet kan ersättningen reduceras enligt reglerna om underförsäkring, se 2.2.11.1.

2.2.5.1 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är begränsad till vad som anges under Högsta ersättning vid följande villkorspunkter

- 1.7.1.9. ras, jordskalv eller vulkanutbrott.
- 1.7.1.10. översvämning, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag
- 1.7.3.2. skadegörelse utan samband med inbrott.
- 1.7.1.8. storm, hagel eller överlast av snö

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.2.6 Självrisk och karenss

2.2.6.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.2.10 (Skadevärderingsregler) och 2.2.8 (Räddnings- och Extrakostnader) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisk är 0,2 basbelopp vid avbrottsskada till följd av ersättningsbar egendomsskada. Avtal kan träffas om högre självrisk som då anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms- och avbrottsskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

För villkorspunkterna 2.2.7.2 – 2.2.7.4 gäller försäkringen utan självrisk.

2.2.6.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen med 24 timmars *karens* vid varje skadetillfälle. Avtal kan träffas om längre karens. *Karenstiden* anges i försäkringsbrevet.

2.2.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

2.2.7.1 Egendomsskada

- att egendomen skadats i *försäkringslokal* eller på *förvaringsplats*, som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe, genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring – under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen och anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringen tecknats att omfatta brand-, vattenskada- och inbrottsavbrott gäller avbrottsförsäkringen även för avbrott till följd av skada enligt 1.7.4 - 1.7.6. Om försäkring tecknats att gälla med Kyl- och frysförsäkring så gäller försäkringen även för avbrott till följd av ersättningsbar kyl- och frysskada.

Arbetsområde eller andra platser, som inte anges med fastighetsbeteckning/ gatuadress i försäkringsbrevet räknas inte som försäkringsställe.

2.2.7.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring - och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.2.7.3 Avspärkning

- att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndighet inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov avspärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte för sådan myndighets andra avspärningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärningen.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.2.7.4 Skada hos kund eller leverantör

att leverans enligt leveranskontrakt* inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt Egendomsförsäkring Kap 1- och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skade-

Basvillkor - Företagsförsäkring

händelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat inom Norden hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt. Försäkringen gäller inte för avbrott i leverans till eller från leverantör av el, gas, vatten och/eller värme samt tele- och datakommunikation.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 Mkr, dock lämnas i intet fall ersättning för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden.

Om annat belopp har avtalats så framgår detta av försäkringsbrevet och gäller endast intill det angivna ersättningsbeloppet.

*Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgifter om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

2.2.7.5 Skada på annan plats

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom egendomsskada som ersätts i enlighet med 1.3.2.1. Högsta ersättning gemensamt för egendoms – och avbrottsskadan är 10 basbelopp.

Undantag för skadehändelser enligt 2.2.7 ovan

Allmänna undantag enligt 1.7 i Kap 1 gäller även för avbrottsförsäkringens skadehändelser, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

2.2.8 Räddningskostnader

Vid skada som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt 2.2.7 lämnas ersättning för utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vidtas i samråd med Trygg-Hansa.

Räddningskostnaden ersätts med högst det belopp varmed åtgärderna minskat förlusten. I den mån sådan kostnad medfört nytta även under *karenstiden* eller efter *ansvarstidens* slut, ersätts den med högst ett belopp som kan anses falla på den del av *ansvarstiden*, som inte är *karenstid*.

2.2.9 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9 Säkerhetsföreskrifter, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet.

Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.2.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter *ansvarstidens* slut. Skadebeloppet utgörs av för lust beräknad enligt 2.2.10.2 (Förlustens storlek) med tillägg av Räddnings- och Extrakostnader (se 2.2.8).

2.2.10.1 Beräkning av täckningsbidrag

Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som *ansvarstiden*, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendomsskadan eller annan i pkt 2.2.7 angiven händelse inträffat. Överstiger *ansvarstiden* 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda *ansvarstiden*.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Förväntat täckningsbidrag

Råder under *ansvarstiden* andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, dvs ökas eller minskas beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden, om skadan inte inträffat.

Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens *täckningsbidrag* under *ansvarstiden* ökat med

- rörliga kostnader enligt Kapitel 5 Definitioner – Förklaringar punkt 5.6 (Definition av täckningsbidrag) till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten
- ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av *ansvarstiden* - utöver den tid som skulle ha erfordras för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

2.2.10.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt storlek ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under *ansvarstiden*
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under *ansvarstiden* kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till tillåten personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för varor och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under *ansvarstiden* erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under *ansvarstiden* uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning, som uppstått på grund av att ersättning för avbrottsskadan betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Vid utbetalning av ersättning efter *ansvarstiden* slut ersätts skälig ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

2.2.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen kostnad enligt 2.2.8.

2.2.11.1 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger när verkligt täckningsbidrag för ansvarstiden överstiger det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt mot förhållandet mellan verkligt täckningsbidrag under ansvarstiden och det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Vid räddnings- och extrakostnader (se 2.2.8) görs motsvarande reduktion vid *underförsäkring*.

2.2.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.2.12 nedan. Om polisutredning av - betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.2.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.2.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.2.7 som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.2.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

2.2.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Avbrottskada regleras efter ansvarstidens slut.

Den som begär ersättning ska efter ansvarstidens slut till Trygg-Hansa överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Den som begär ersättning är också skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansa ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skaderegleringen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.2.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåttligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3 Ansvarsförsäkring

3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och andra försäkrade som anges i försäkringsbrevet, i fråga om verksamhet som anges där, samt för arbetstagare till dessa för skada som arbetstagaren orsakar i tjänsten inom försäkrad verksamhet.

3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ersättningsbar skada som inträffar under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller även vid *serieskada* under förutsättning att den första skadan i serien inträffat under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet.

3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Även om den geografiska omfattningen enligt försäkringsbrevet är utökad att gälla i USA och Kanada så gäller försäkringen inte för *miljöskada* som inträffar i USA eller Kanada.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

3.5 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas ansvarighet för åtagande enligt 3.7.2 är för varje skada begränsad till det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet samt gäller sammanlagt för varje ersättningsbar skada orsakad av samma händelse. För samtliga skador som inträffar under försäkringsperioden är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

För kostnader som omfattas av Trygg-Hansas åtagande enligt 3.7.2, exklusive skadestånd, kan försäkringsbeloppet överskridas med högst 10 basbelopp.

Vid serieskada anses samtliga skador i serien inträffade vid tidpunkt då den första skadan i serien inträffade, under förutsättning att försäkringen var i kraft, då den första skadan i serien inträffade. Ersättningen för samtliga skador vid serieskada är begränsad till det försäkringsbelopp som gäller för den första skadan.

För försäkringsskydd som avses i villkorspunkt 3.5.3, 3.5.4, 3.5.5, 3.5.6 och 3.5.7 eller enligt tilläggs-villkor som ingår i försäkringsavtalet är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till försäkringsbelopp som anges i respektive villkorspunkt eller tilläggs-villkor. Dessa försäkringsbelopp ingår i och utökar inte högsta ersättning enligt första stycket andra meningen i denna villkorspunkt.

3.5.3 Omhändertagen egendom m.m.

Vid skada på egendom som försäkrad, eller annan för hans räkning, åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, reparera, kontrollera, besiktiga, tillse, förvara eller försälja begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Låsbyte i samband med nyckelförlust m.m.

Med inskränkning av Trygg-Hansas åtagande enligt föregående stycke och 3.3 (Var försäkringen gäller) lämnas försäkringsskydd för skäligen kostnad att ändra, eller om så erfordras, att byta ut lås i fastighet inom Sverige vid skada till följd av förkomna nycklar, nyckelkort, kod eller liknande.

Försäkringsskyddet gäller under förutsättning att den försäkrade enligt gällande rätt är skyldig att svara för sådan kostnad. Polisanmälan skall ske och kopia skall på begäran insändas till Trygg-Hansa.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Försäkringsskydd lämnas dock inte om nycklarna, nyckelkortet, koden eller liknande varit märkta med namn och/eller adress, lämnats kvar i dörr eller stulits ur fordon.

Ersättningen är begränsad till sammanlagt 2 basbelopp per skada, oavsett antalet fastigheter som berörs av förlusten, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.4 Egendom under lyft eller transport

Vid skada på egendom som försäkrad, eller för hans räkning annan person, transporterar eller lyfter och som inte är undantagen enligt 3.7.10.10, begränsas ersättningen till 5 basbelopp per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.5 Ansvar enligt personuppgiftslagen

Vid ren förmögenhetsskada och kränkning enligt 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204) begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada.

3.5.6 Ansvar enligt miljöbalken

Vid ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808) begränsas ersättningen till 1 Mkr per skada.

3.5.7 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 Mkr per skada och år.

3.6 Självrisk

Den försäkrade skall vid varje skada betala en självrisk om 0,2 basbelopp som avräknas mot de sammanlagda ersättningsbara kostnaderna och det ersättningsbara skadeståndet enligt 3.5 och 3.7.2. Om avtal träffats om annan självrisk anges detta i försäkringsbrevet.

Särskild självrisk

För vissa skadehändelser gäller annan självrisk enligt nedan.

- 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 2 basbelopp, vid sakskada orsakad av sprängning.
- 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp, vid sakskada som uppkommit i samband med svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.
- 1 basbelopp vid skada som inträffar i USA eller Kanada.
- 1 basbelopp vid skada på hyrd lokal eller byggnad.

Är den avtalade självrisk högre än de särskilda självriskerna gäller den högre avtalade självrisk.

Vid serieskada har den försäkrade att svara endast för en självrisk och då den som gäller vid den tidpunkt då första skadan i serien inträffar.

Självriskbelopp som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

3.7 Försäkringens omfattning

3.7.1 Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar försäkrads skadeståndsskyldighet för person- och sakskada enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, förutsatt att dessa avtalats. Försäkringen omfattar inte åtagande härutöver.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Om denna försäkring inte omfattar en sak- eller personskada omfattar försäkringen inte heller förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Utöver person- och sakskada enligt första stycket omfattar försäkringen även:

- skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada och kränkning av den personliga integriteten som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig kan åläggas enligt 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204)
- försäkrads skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808).

Försäkringen omfattar kostnader för skäliga räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringen under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förhindra skadan.

3.7.2 Trygg-Hansas åtagande

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

3.7.10 Undantag

3.7.10.1 Uppsåt, grov vårdslöshet m m

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade framkallat uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet. Försäkringen gäller inte heller för skada som uppkommer under sådana omständigheter att det för den försäkrade eller hans arbetsledning borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Vid *markarbete* gäller försäkringen inte för sådan skada som på förhand kan beräknas komma att inträffa med den tillämpade sprängningsmetoden.

3.7.10.2 Produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av fel eller brist i levererad produkt, felaktig eller bristfällig information om produkten eller felaktig åtgärd beträffande produkten, om företagsledning eller arbetsledning

- kände till felet eller bristen vid leveransen eller när produkten därefter åtgärdades eller
- skulle ha upptäckt felet eller bristen om undersökningar, provningar eller analyser utförts enligt de normer och principer som allmänt tillämpas inom branschen eller
- åsidosatt lag eller myndighets föreskrift rörande produktsäkerhet.

Med levererad produkt avses lös egendom som försäkrad eller annan för försäkrads räkning satt i omlopp.

3.7.10.3 Ansvar för byggherre och entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada och ren förmögenhetsskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre eller entreprenör enligt miljöbalken eller motsvarande kontraktsrättsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Utan inskränkning av 3.7.10.6 tillämpas dock inte undantaget vid skada som den försäkrade är skadeståndsskyldig för i egenskap av byggherre i samband med reparations- eller underhållsarbeten.

3.7.10.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

Undantaget tillämpas dock inte om ansvarsförsäkringen är avsedd att gälla för den försäkrade i dennes egenskap av ägare, brukare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet som anges i försäkringsbrevet.

3.7.10.5 Atomskada eller atomolycka

Försäkringen gäller inte för atomskada eller atomolycka vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

För tillämpning av detta undantag ska atomskada och atomolycka definieras i enlighet med atomansvarighetslagen (SFS 1968:45) eller motsvarande utländsk lagstiftning. Om motsvarande utländsk lagstiftning saknas, ska atomansvarighetslagens definition tillämpas.

3.7.10.6 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av *miljöskada*. Med miljöskada avses skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken.

Undantaget avser inte skada som beror på

- att fel tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning. Med att fel tillfälligt begås avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod.
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning.
- skada som orsakats av produkt som den försäkrade levererat.

Se även säkerhetsföreskrift i 3.11.2 och den geografiska omfattningen i 3.3.

3.7.10.7 Nederbördsskada

Försäkringen gäller inte för skada som helt eller till någon del orsakats av nederbörd eller snösmältning såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts. Med att fel tillfälligt begåtts avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod.
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Denna punkt tillämpas endast vid skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet, innehavare av tomträtt, ägare av VA-anläggning eller då den försäkrade övertagit ansvar för sådan anläggning.

3.7.10.8 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon till den del skadan omfattas av trafikskadelagen eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats med sedvanliga försäkringsbelopp och villkor som tillhandahålls i det land där skadan inträffat eller i det land där fordonet är registrerat. För skada som inträffar med tillfälligt hyrt motordrivet fordon, det vill säga fordon som vare sig ägs eller leasas av den försäkrade, gäller försäkringen dock till den del skadan inte kan betalas av trafikförsäkring eller annan försäkring

Basvillkor - Företagsförsäkring

- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde
- skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserande föremål
- skepp och båtar vid skada på passagerare eller last som befordras.

Flygansvar

Försäkringen gäller inte heller för skada orsakad av:

- luftfartyg, svävare eller hydrokopter
- flygledning, vilket inbegriper flygledares handling eller underlåtenhet samt system, utrustning eller annan produkt som används för flygledning
- lufttrafik, vilket inbegriper men inte är begränsat till på och av flygplats bedriven verksamhet, vars ändamål är att betjäna lufttrafik
- produkt avsedd för stadigvarande bruk i luftfartyg
- annan produkt samt tjänst som används respektive tillhandahålls vid luftfartygs start och landning

3.7.10.10 Skada på egendom som hyrs, transporteras m.m.

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar
- på grund av särskilt åtagande därom transporterar, lyfter eller förvarar
- uppför eller nedmonterar såvitt gäller byggnader eller boar.

Vid skada på lokal eller byggnad som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet, under en sammanhängande tid av minst 60 dagar, tillämpas inte undantaget vid skadehändelse som normalt ersätts genom brand- och vattenskadeförsäkring. Detta gäller dock inte då försäkringstagaren enligt kontrakt eller särskilt åtagande övertagit ansvar för underhåll av byggnad eller del av byggnad och skadan beror på bristande underhåll.

3.7.10.11 Egen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom.

Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra omfattas inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

3.7.10.12 Skada på levererad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning åtagit sig att uppföra, sälja eller leverera oavsett när skadan inträffar. Försäkringen gäller inte heller för kostnad för hantering eller åtgärd som den försäkrade nedlagt på den levererade egendomen.

Undantaget avser inte skada på tidigare levererad egendom om skadan inträffar till följd av att den försäkrade

- fullgör avtal som inte har samband med det ursprungliga leveransavtalet
- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

3.7.10.13 Arbetsskador/annan försäkring

Försäkringen gäller inte för arbetsskada som kan ersättas genom arbetsskadeförsäkring, social försäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform. Undantaget tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot försäkrad.

Undantaget avser inte produktansvarsskador som inträffar i land där obligatorisk arbetsskadeförsäkring saknas.

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.7.10.14 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt inte förhindrat, avbrutit, främjat eller i övrigt påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

3.7.10.15 Utfästelse och garanti

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundas på garanti eller utfästelse om skadeståndsskyldighet inte hade förelegat utan garantin eller utfästelsen. Försäkringen gäller dock för ansvar som den försäkrade åtagit sig enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

3.7.10.16 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas, och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därför måste göras i oskadad egendom.

Om det finns ett gemensamt intresse för försäkringsgivaren och den försäkrade att göra ingrepp i oskadad egendom ersätts dock hälften av kostnaderna för sådant ingrepp i syfte att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra styckena beträffande ersättning för ingrepp i oskadad egendom gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

3.7.10.17 Återtagande, reparation och räddningskostnad för levererad egendom m.m.

Försäkringen gäller inte för kostnader i samband med reklamation, reparation och återtagande, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad egendom m.m.

Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad egendom befaras förorsaka skada.

3.7.10.20 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, besiktningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

3.7.10.21 Böter, viten och straffskadestånd "Punitive Damages"

Försäkringen gäller inte för böter och viten eller för straffskadestånd "Punitive Damages" eller annan liknande ersättning med karaktär av straffskadestånd. Försäkringen gäller inte heller för ersättningsanspråk som har sin grund i böter och viten eller straffskadestånd.

3.7.10.23 Asbest

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest.

3.7.10.24 Krig eller upplopp

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet.

3.7.10.27 Hälsorisker

Försäkringen gäller inte för skador orsakade av

- formaldehyd
- polyklorerade bifenyler (PCB)
- elektromagnetiska fält (EMF)

Basvillkor - Företagsförsäkring

- mögelmedel
- kemiska bekämpningsmedel
- gödningsmedel
- uv-strålning
- överföring av HIV/AIDS
- läkemedel
- vacciner
- oxychinolin
- diethylstilboesterol (DES)
- preventivmedel
- kemiska abortframkallande preparat
- silikonbaserade implantat
- tobaksprodukter

3.7.10.29 Terrorhandling

Försäkringen gäller inte för person eller sakskada, som direkt eller indirekt helt eller delvis orsakats av terrorhandling,

- som innebär spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen;
- som riktas mot eller drabbar evenemang som samlar eller är avsett att samla fler än 10 000 deltagare;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av vattenverk som försörjer fler än 10 000 abonnenter eller av ägare eller brukare av fördämning som är högre än 7,5 meter;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av ägare eller brukare av Centralstationen i Köpenhamn, Stockholm, Oslo och Helsingfors och för ägare eller brukare av följande flygplatser: Kastrup, Arlanda, Gardemoen, Vantaa eller Keflavik.
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av säkerhetsföretag som utför bemanningsuppdrag

3.7.10.30 Offshoreanläggning

Försäkringen gäller inte för ägare eller operatör av offshore-anläggning/installation.

3.7.10.31 Kemiska produkter

Försäkringen gäller inte för skada genom kemiska produkter, såvida inte tillverkning av kemiska produkter motsvarar högst 10 % av försäkrads årsomsättning. Undantaget gäller inte om försäkring meddelas på "Claims Made" villkor.

3.7.10.32 Blodbanker

Försäkringen gäller inte för blodbanker. Undantaget gäller inte för sjukhus, kliniker eller liknande som normalt använder blod i sin verksamhet.

3.7.10.33 Förorening

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för efterbehandling av föroreningsskada eller avhjälpande av allvarlig miljöskada eller kostnad för räddningsåtgärd, som försäkrad enligt bestämmelser i Miljöbalken 10 kapitlet eller annan lagstiftning som bygger på EU:s miljödirektiv 2004/35/EG åläggs att betala eller vidta eller, som försäkrad haft för att efterbehandla föroreningsskada eller avhjälpa allvarlig miljöskada; eller
- ersättningskrav som framställs mot försäkrad av annan som åsamkats kostnad enligt ovan.

3.11 Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrift

Basvillkor - Företagsförsäkring

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 3.11 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Huvudregeln gäller om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift.

3.11.1 Säkerhetsföreskrift vid utförande av VVS-installation och arbete i våtutrymme

VVS-installation eller arbete i våtutrymme skall ha utförts enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar, Boverkets regler och anvisningar och/eller gällande branschregler. De branschregler som avses är till exempel regler från Bygggeramikrådet, AB Svensk våtrumskontroll, Målmästarna och Säker vatteninstallation.

3.11.1.1 Påföljd när säkerhetsföreskriften inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skada, ändå betala viss ersättning då kraven på åtgärder i 3.11.1 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln i 3.11.1 ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst ett halvt och högst 10 basbelopp.

3.11.2 Säkerhetsföreskrift vid miljöskada

Den försäkrade ska följa föreskrift som meddelats i lag, författning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa *miljöskada*.

3.11.3 Säkerhetsföreskrift för takskottning och isborttagning på tak

Den försäkrade, eller annan som utför arbetet för den försäkrades räkning, ska använda hjälpmedel/verktyg som är lämpliga för att skador inte ska uppstå på underlaget. Vid val av arbetsmetod ska risken för skada på underlaget särskilt beaktas. Om det för uppdragets utförande krävs att vassa verktyg används ska beställaren på ett tydligt sätt underrättas om riskerna med sådan arbetsmetod innan arbetet påbörjas.

3.12 Skaderegleringsbestämmelser

3.12.1 Anmälan om skada

Skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa så snart som möjligt. Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade ska detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa.

Om den som begär ersättning eller annat försäkringsskydd, underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

3.12.1.1 Preklusion och Preskription

Preklusion

Med ändring av Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13 avseende preklusion gäller följande. Skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa snarast efter det att den som vill utnyttja försäkringen erhållit det. Om skadeståndskravet inte anmälts till Trygg-Hansa inom ett år efter det att den som vill nyttja försäkringen erhållit det, är Trygg-Hansa fri från ersättningsskyldighet.

Preskription

Gällande frågor om preskription av rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd hänvisas till Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13.

3.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den försäkrade är skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Trygg-Hansa handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom deras verksamhet.

Dokumentationsplikt för levererad egendom

Den försäkrade och försäkringstagaren ska i rimlig omfattning bevara konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, leveransavtal, bruksanvisningar, garantier och liknande handlingar som kan vara av betydelse vid skadeutredning om ansvar för skada genom levererad egendom.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har inget ansvar för anlitad entreprenörs / leverantörs åtaganden.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

3.12.4 Oriktiga uppgifter m.m.

Om den försäkrade eller annan som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3.12.5 Rättegång

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att, i händelse av rättegång, utan ersättning tillse att vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras i erforderlig utsträckning med hjälp av hos dem anställd personal.

I händelse av rättegång utser Trygg-Hansa rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte accepterar det av Trygg-Hansa utsedda rättegångsombudet kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Trygg-Hansa och inte heller ersätts rättegångs- och skiljemannakostnader.

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.12.6 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Trygg-Hansas tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Trygg-Hansa fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är - om Trygg-Hansa så önskar - skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Trygg-Hansa förklarat sig villigt att göra upp i godo med den skadeståndsberättigade är Trygg-Hansa fritt från ytterligare åtaganden till följd av dennes skadeståndskrav. Detsamma gäller för det fall att den försäkrades skadeståndsskyldighet fastställts genom tredsakodom.

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal

Medför ansvarsbegränsning i avtal inskränkning i den försäkrades skadeståndsskyldighet och avstår den försäkrade från att åberopa ansvarsbegränsningen föreligger inte ersättningsskyldighet för Trygg-Hansa.

3.12.8 Dröjsmålsränta

Trygg-Hansa betalar inte den ränta som beror på den försäkrades eller försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt 3.12.

3.12.9 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen skada som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

5 Definitioner - Förklaringar

5.1 Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper och vad som är försäkrat framgår av försäkringsbrevet.

5.1.1 Byggnad

Med *byggnad* avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktsmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

5.1.2 Värmekulvert

Med *värmekulvert* avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje – för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

5.1.3 Maskiner/inventarier

Med *maskiner/inventarier* avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp. Till maskiner/inventarier hänföres sålunda bl.a.

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker så som kataloger och reklamtryck, varuprover
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster
- emballage av inventarietyp
- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- *datamedia*.

5.1.4 Varor

Med *varor* avses egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- osålda lotter, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försälgas tillsammans med denna.

5.1.5 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Med *ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser* avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl. kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

5.1.6 Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Med *pengar, värdehandlingar och värdebevis* avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex. färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort

5.1.7 Kunders egendom

Med *kunders egendom* avses kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

5.1.8 Arbetstagares egendom

Med *arbetstagares egendom* avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte *pengar och värdehandlingar*
- egendom som, enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

5.2 Fullvärde-, Helvärde och Förstariskförsäkring

Vilken egendom som är fullvärde-, helvärde- eller förstariskförsäkrad framgår av 1.5 (Försäkrad egendom) respektive försäkringsbrevet.

Helvärdeförsäkring

Vid helvärdeförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen egendomsskada intill försäkringsbeloppet. Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som totalskada (se Kapitel 5, punkt 5.3).

För att full försäkring skall föreligga vid helvärdeförsäkring skall försäkringsbeloppet för

- *maskiner/inventarier* motsvara egendomens *nyanskaffningsvärde*

Basvillkor - Företagsförsäkring

- *varor* utgöra sammanlagda värdet av varor som anskaffas för försäljning, yrkesmässigt tillverkats samt sådana som är sålda och färdiga för leverans (se 1.10.3 Skadevärderingsregler).

Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts, med beaktande av skadevärderings, och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada, inklusive räddnings- och röjningskostnader (se 1.8.1 och 1.8.2) intill försäkringsbeloppet. Reducering p.g.a. underförsäkring kan förekomma i vissa fall (se Kapitel 5 punkt 5.3). Försäkringsbeloppet är vid *förstariskförsäkring* ett avtalat belopp som är lägre än egendomens *nyanskaffningsvärde*.

5.3 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring föreligger vid

- *helvärddeförsäkring* då försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*
- *förstariskförsäkring* i de fall försäkringsbeloppet utgör viss del av egendomens värde (helvärde) och detta värde är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*. Är helvärdet framtaget enligt av Trygg- Hansa godkänd värderingsmetod, tillämpas inte påföljdsbestämmelsen.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och *nyanskaffningsvärdet* respektive det belopp som för ifrågavarande försäkringsform skall upptas som försäkringsbelopp (se Kapitel 5, punkt 5.2 ovan).

Vid räddnings- och röjningskostnader samt restvärdesskydd (se 1.8) görs motsvarande reduktion vid underförsäkring.

5.4 Återställande

Återställande innebär för

- *maskiner/inventarier* reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

5.5 Värdering

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- *maskiner/inventarier* den kostnad som skulle ha uppkommit, om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt.

I värdet skall inräknas alla kostnader, t.ex. för in- och urmontering, transport, material och arbete, som fordras för att egendomen skall kunna tas i bruk.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *nyanskaffningsvärdet* vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*.

*Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med ekonomiskt värde avses egendomens marknadsvärde, det vill säga det sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning. Om marknadsvärdet inte fastställts, kan värdet av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer utgöra marknadsvärde på egendomen. Sådana värdepåverkande faktorer är till exempel ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet.

5.6 Definition täckningsbidrag

Med *täckningsbidrag* i avbrottsförsäkring förstås försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster - exklusive mervärdesskatt - minskat med nedanstående kostnader för försäljning, tillverkning och drift bestående av

- lämnade rabatter, bonus och provisioner till annan än fast anställd
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, samt tullavgifter
- emballage
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material, d.v.s. huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten- och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.
- kontokortsavgifter

I täckningsbidraget inräknas här löner till alla arbetare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Kostnader av det slag som anges i definitionen dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse. Andra avdrag skall inte göras.

Anvisning till definitionen

Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym. Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egentillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigering sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet skall omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämja med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas.

Vid justering på grund av lagerförändring skall in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings och driftskostnader enligt definitionen

5.7 Övrigt

Ansvarstid

Med *ansvarstid* avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag skada eller händelse enligt 2.1.7 alternativt 2.2.7 inträffat.

Arbetsområde

Med *arbetsområde* avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med *byggnads-* eller *montageverksamhet*. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Atomskada eller atomolycka

Atomskada: dels skada som orsakas av radioaktiva egenskaper hos atombränsle eller radioaktiv produkt eller av radioaktiva egenskaper i förening med giftiga, explosiva eller andra farliga egenskaper hos bränslet eller produkten, dels skada som orsakas av joniserande strålning från annan strålningskälla i en atomanläggning än atombränsle eller radioaktiv produkt.

Atomolycka: sådan händelse eller serie händelser med samma ursprung som orsakar atomskada.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Automat

Med *automat* avses automat för vars funktion krävs pengar, polletter, kontokort eller motsvarande (t ex försäljnings-, musik-, växlings- och spelautomat).

Basbelopp

Med *basbelopp* avses här prisbasbeloppet d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Byggnadsverksamhet

Med *byggnadsverksamhet* avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden - exempelvis hiss och fläktsystem - och som enligt reglerna i Kap 2 § 2 jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till *montageverksamhet*.

Datavirus

Med *datavirus* avses att ett program eller ett antal instruktioner kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer (där det inte hör hemma) i avsikt att åstadkomma oönskade effekter.

Datainformation

Med *datainformation* avses information som lagras på *datamedia*.

Datamedia

Med *datamedia* avses det fysiska underlaget på vilket *datainformation* registreras eller lagras (databärare).

Dator

Med *dator* avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande inoch utenheter t. ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskablage och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Försäkringsställe

Med *försäkringsställe* avses den gatuadress eller fastighetsbeteckning som anges i försäkringsbrevet där verksamhet bedrivs.

Försäkringslokal

Med *försäkringslokal* avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren för den försäkrade verksamheten. Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal.

Vid fastighetsförsäkring avses lokal för fastighetens förvaltning och annan lokal som är avskild från allmänna utrymmen som försäkringslokal.

Förvaringsplats

Med *förvaringsplats* avses här byggnad samt om det särskilt angivits i försäkringsbrevet, egendom utomhus, i plasthall, tält eller container.

Godkänd låsenhet

Med *godkänd låsenhet* avses

- låskista, låscylindrar/tillhållarpaket och slutbleck vilka är certifierade enligt SS 3522 klass 3
- hänglås
 - vid utvändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/grade 5 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 4/grade 5

Basvillkor - Företagsförsäkring

- vid invändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass3/grade 4.

Godkänd värdeförvaringsenhet

Med *godkänd värdeförvaringsenhet* - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott - avses här kassa-, säkerhets och värdeskåp som efter provning blivit certifierade enligt nedanstående standard.

För kassa och säkerhetsskåp gäller beteckningarna

- enligt svensk standard, SS 3493 för kassaskåp och SS 3492 för säkerhetsskåp.

För värdeskåp gäller beteckningarna

- svensk standard, SS 3000
- svensk standard, SS 3150/ INSTA 610
- SIS 704001 och SIS 837501
- LPS 1183 utgåva 3 och 4
- europeisk standard SS - EN 1143-1 och 1143-2

Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdepoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Säkerhetsföreskrift

Värdeskåp med en vikt understigande 700 kg samt säkerhets- och kassaskåp, oavsett vikt ska vara väl förankrat i byggnadsdel.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrift inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9. under Huvudregeln.

Beloppsbegränsningar

För de ovan uppräknade kassa- säkerhets och värdeskåpen gäller följande beloppsbegränsningar för hur högt värde som tillåts förvaras i respektive skåp.

Kassa- och säkerhetsskåp

För kassaskåp enligt SS 3493 och säkerhetsskåp enligt SS 3492 är beloppsgränsen 1 basbelopp

Värdeskåp enligt standard SS 3000

Skyddsvärdepoäng	Basbelopp	Skyddsvärdepoäng	Basbelopp
60-80	1,5	161-200	13
81-120	2,5	201-280	18
121-160	8	281-360	26

Värdeskåp enligt standard SS 3150/Insta 610

Skyddsvärdepoäng	Basbelopp	Skyddsvärdepoäng	Basbelopp
40	4,5	200	26,5
50	5,5	210	27,5
60	6	220	31,5
70	6,5	230	33
80	7,5	240	34,5
90	9	250	37
100	9,5	260	38,5
110	11,5	270	40
120	14,5	280	42,5
130	15,5	290	44
140	16,5	300	45,5
150	17	310	48

Basvillkor - Företagsförsäkring

160	19	320	49,5
170	21	330	52
180	23	340	53,5
190	25	350	59
-	-	360	60

Värdeskåp enligt standard SIS 704001 och SIS 837501

Klass	Basbelopp
V2	1,5
V2S	2,5
V3	13

Värdeskåp enligt standard LPS 1183

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	6,5
Grade I	2	Grade V	10,5
Grade II	2,5	Grade VI	18
Grade III	4,5	Grade VII	34,5

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-1

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	9
Grade I	2	Grade V	14
Grade II	3,	Grade VI	21
Grade III	5,5	Grade VII	41

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-2

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
D-I	1	D-IV	5
D-II	2	D-V	8
D-III	3	DVI	13

Hus

Med hus avses här byggnad, väsentligen belägen ovan mark samt helt omsluten av hela och täta golv, väggar och tak.

Inkrypningsskydd

Med *inkrypningsskydd* avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

Med *installation* avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyleller frysanläggning, antennenläggning, sopsuganläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med *installation* avses dock inte dräneringssystem.

Karens och karenstid

Med *karens* avses att försäkringen inte lämnar ersättning för bortfall av täckningsbidrag under viss tid (*karenstiden*). Karenstiden räknas från den tidpunkt egendomsskadan eller annan händelse som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt 2.1.7 alternativt 2.2.7 inträffat.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor, i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågavarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Korrosion

Definieras av Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium". Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Markarbete

All sprängningsarbete och i övrigt arbete i mark eller grund, såsom schaktning, pålning, packning eller spontning.

Materialkostnad

Med *materialkostnad* avses förbrukat material, råvaror, handelsvaror, köpta tjänster samt emballage och transporter som redovisas tillsammans med material/ varukostnader i kontoklass 4 enligt EU:s eller svensk standard. Materialkostnad som motsvarar samma period som angiven *årsomsättning* skall uppges.

Nystartad rörelse som saknar historiska uppgifter skall uppges den materialkostnad som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas kommande 12 månader.

Miljöskada

Med miljöskada menas skada genom

- förorening av eller annan inverkan på omgivningen, t ex vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft och mark, byggnad, anläggning eller anordning
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt, ljus
- fukt eller kondens
- annan liknande störning

som den försäkrade kan bli skadeståndsskyldig för enligt Miljöbalken.

Montageverksamhet

Med *montageverksamhet* avses montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål och som enligt reglerna i Kap 2 § 3 jordabalken hör till fastighet. Montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning än sådan som avses i Kap2 § 2-3 jordabalken hänförs också till montageverksamhet.

Serieskada

Flera skador av samma typ som orsakas av liknande fel, defekter eller säkerhetsbrister hos en eller flera produkter.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom menas egendom ingående i *varor* eller *kunders egendom* som består av

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- ur avsedda att bäras (t.ex. fick- och armbandsur, hängur
- *dator, dataprogram*, data- och TV-spel, elektronisk kommunikations- och navigationsutrustning, audiovisuell utrustning t.ex. kameror, projektorer, DVD-, band- och skivspelare, förstärkare, högtalare, radio-, video- och TV- apparater, samt tillbehör till uppräknade föremål, dock inte band och skivor och inte heller film till kameror.
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberoedda skinn
- tobak, vin och sprit.

Tätskikt

Tätskikt utgörs av tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta eller keramiska plattor tillsammans med bakomliggande tätskiktetsprodukt.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår, för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdeskatt. Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

Nystartad rörelse, som saknar historisk omsättning, skall uppge den omsättning som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas för kommande 12 månader.

TRYGG HANSA

Produktvillkor - Vårdverksamhet

Version 1

Beteckning P 2

2009-01-01

Innehållsförteckning

1	VÅRDVERKSAMHET	3	1.4.3	Högsta ersättning.....	6
1.1	ANSVARSFÖRSÄKRING	3	1.4.4	Självrisk	6
1.1.1	Försäkrade personer och försäkrad verksamhet.....	3	1.4.5	Försäkringens omfattning	6
1.1.2	När och var försäkringen gäller	3	1.5	STÖLD AV LÄKARVÄSKA	6
1.1.3	Försäkringsbelopp.....	3	1.5.1	Försäkrade personer	6
1.1.4	Försäkringens omfattning.....	3	1.5.2	När försäkringen gäller	6
1.2	ÖVERFALLSSKYDD	4	1.5.3	Högsta ersättning.....	6
1.2.1	Försäkrade personer	4	1.5.4	Självrisk	6
1.2.2	När försäkringen gäller	4	1.5.5	Försäkringens omfattning	6
1.2.3	Högsta ersättning	4	1.6	FÖRSÄKRING FÖR SMITTA SOM DRABBAR DEN FÖRSÄKRADES FAMILJ	7
1.2.4	Självrisk	4	1.6.1	Försäkrade personer	7
1.2.5	Försäkringens omfattning.....	5	1.6.2	När försäkringen gäller	7
1.3	KRISFÖRSÄKRING VID ÖVERFALL.....	5	1.6.3	Var försäkringen gäller	7
1.3.1	Försäkrade personer	5	1.6.4	Högsta ersättning.....	7
1.3.2	När försäkringen gäller	5	1.6.5	Självrisk	7
1.3.3	Var försäkringen gäller	5	1.6.6	Försäkringens omfattning	7
1.3.4	Högsta ersättning	5	1.7	PATIENTOLYCKSFALLSFÖRSÄKRING	7
1.3.5	Självrisk	5	1.7.1	Försäkrade personer	7
1.3.6	Försäkringens omfattning.....	5	1.7.2	När försäkringen gäller	7
1.3.7	Undantag	5	1.7.3	Var försäkringen gäller	7
1.4	SKADA PÅ DEN FÖRSÄKRADES PERSONLIGA LÖSEGENDOM.....	6	1.7.4	Försäkringsbelopp	7
1.4.1	Försäkrade personer	6	1.7.5	Självrisk	7
1.4.2	När försäkringen gäller	6	1.7.6	Försäkringens omfattning	8
			1.7.7	Undantag	8

1 Vårdverksamhet

1.1 Ansvarsförsäkring

Med hänvisning till Allmänna avtalsbestämmelser och med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

1.1.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven och gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstare för skada orsakad i tjänsten verksamhet (de försäkrade). Försäkringen gäller även för skada som orsakas då läkare - utom tjänsten - ingripit vid sjukdom eller olycksfall.

1.1.2 När och var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakats i Sverige av handling under den tid försäkringen varit i kraft. Försäkringen gäller även för skada som orsakats utanför Sverige då läkare - utom tjänsten - ingripit vid akut sjukdom eller olycksfall. Med handling förstås även underlåtenhet att handla, varvid den tidpunkt då skada senast av den försäkrade kunnat förebyggas anses som tidpunkt för underlåtenhet.

1.1.3 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas åtagande att betala skadestånd, utrednings-, förhandlingsrättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader är begränsat enligt nedan.

Ren förmögenhetsskada

För samtliga skador som orsakas under ett försäkringsår lämnas ersättning med högst 150 000 kr.

1.1.4 Försäkringens omfattning

Vad försäkringen gäller för.

1.1.4.1 Ansvarsförsäkring

1.1.4.1.1 Trygg-Hansas åtagande

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler. I USA och Canada omfattar försäkringen endast skadeståndsskyldighet enligt svensk rätt.

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Trygg-Hansa att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan

1.1.4.2 Ansvarsförsäkring för ren förmögenhetsskada

1.1.4.2.1 Trygg-Hansas åtagande

Försäkringen omfattar den försäkrades skadeståndsskyldighet för *)*ren förmögenhetsskada* som tillfogas patient

- genom fel i intyg eller utlåtande avseende tekniska hjälpmedel eller patients hälsotillstånd
- orsakad av felaktig tillämpning av gällande bestämmelser för subventionerad medicin, dock inte narkotika.

Produktvillkor - Vårdverksamhet

I USA och Canada omfattar försäkringen endast skadeståndsskyldighet enligt svensk rätt. Ifråga om skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger det belopp motsvarande den enligt 1.1.4.2.2 nedan tillämpliga självrisken åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger avtalad självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

***)Anmärkning.**

Med ren förmögenhetsskada förstås ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

1.1.4.2.2 Självrisk

Den försäkrade har att såsom självrisk vid varje skada svara för 0,02 basbelopp.

1.1.4.2.3 Undantag

Uppsåt

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade orsakat med uppsåt eller i övrigt genom medvetet lagstridigt handlande eller underlåtet handlande.

Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet på grund av garanterat eller på annat sätt särskilt utfäst resultat eller ansvar i den mån inte skadeståndsskyldighet hade förelegat utan garantin eller utfästelsen. Böter och viten Försäkringen gäller inte för böter eller viten.

Övriga skadehändelser

Försäkringen omfattar skadehändelserna som inträffar i Sverige enligt 1.2 – 1.7 nedan

1.2 Överfallsskydd

1.2.1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade) för skada som tillfogats de försäkrade och som har samband med de försäkrades tjänsteutövning.

1.2.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i Sverige under den tid som försäkringen är i kraft.

1.2.3 Högsta ersättning

Försäkringen ersätter skäligt skadestånd och bestäms efter svensk rätt enligt reglerna i 5 kap skadeståndslagen, dock med högst 10 basbelopp. Utdömer domstol på grund av medgivande eller annan anledning högre belopp än vad som är praxis enligt skadeståndslagen, lämnas dock ersättning med högst det belopp som skulle utdömts enligt reglerna i skadeståndslagen.

1.2.4 Självrisk

Självrisken är vid varje skada 0,02 basbelopp.

1.2.5 Försäkringens omfattning

1.2.5.1 Trygg-Hansas åtagande

Trygg-Hansa betalar skadestånd för personskada genom misshandel eller annat uppsåtligt våld och som har samband med den försäkrades tjänste utövning. Den försäkrade skall visa att han är berättigad till skadestånd och att den ansvarige är okänd eller saknar betalningsförmåga. Föranleder skadan åtal, skall den försäkrade på Trygg-Hansas begäran och bekostnad föra skadeståndstalan.

1.2.5.2 Försäkringen omfattar inte

Undantag

- skada som den försäkrade tillfogats, då han varit påverkad av berusningssömn- eller narkotiska medel, såvida han inte kan visa att sambandsaknas mellan denna påverkan och skadan
- skada som uppstått då den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas
- skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd
- ersättning som lämnas genom arbetsskadeförsäkring, socialförsäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform. Dock gäller försäkringen om regress utövas.

1.3 Krisförsäkring vid överfall

Anmärkning.

Med behandlingskostnad förstås här kostnad (arvode) för samtalsterapi (psykologkonsultation) och i samband härmed försäkrads skäliga resekostnader i Sverige.

1.3.1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes anställda (de försäkrade).

1.3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för behandlingskostnad till följd av skada enligt 1.3.6 nedan som inträffar under den tid försäkringen är i kraft och i samband med tjänsteutövning.

1.3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada enligt 1.3.6 nedan som inträffat inom Sverige.

1.3.4 Högsta ersättning

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är per försäkrad och skadetillfälle begränsad till kostnaden för tio behandlingar (behandlingstillfällen) i Sverige samt nödvändiga och skäliga resekostnader i samband härmed, beräknade enligt bestämmelserna i Lag om allmän försäkring (1962:381).

1.3.5 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

1.3.6 Försäkringens omfattning

Tiden under vilken behandlingshjälp ges är begränsad till tolv månader efter inträffad skada.

Behandlingshjälpen skall ske i samråd med Trygg-Hansa. Vad försäkringen gäller för.

Försäkringen gäller för behandlingskostnad till följd av överfall utan samband med rån. Anm. Med överfall avses här personskada som tillfogats försäkrad genom misshandel eller annat uppsåtligt våld.

1.3.7 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada som

- är en följd av skada som inte har samband med den försäkrades yrkesutövning
- är en följd av skada som de försäkrade tillfogar varandra

- är en följd av att försäkrad var påverkad av alkohol, sömnmedel, narkotiska preparat eller andra berusningsmedel eller missbrukade läkemedel eller dopingpreparat, om inte den försäkrade gör sannolikt att det inte finns något samband mellan påverkan eller missbruket och behandlingsbehovet
- uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd
- kan ersättas på annat håll enligt lag, författning, konvention eller annan försäkring.

1.4 Skada på den försäkrades personliga löseegendom

1.4.1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade).

1.4.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i Sverige under den tid som försäkringen är i kraft.

1.4.3 Högsta ersättning

Ersättningen är begränsad till 0,2 basbelopp per skada.

1.4.4 Självrisk

Självrisken är vid varje skada 0,02 basbelopp.

1.4.5 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för skada på den försäkrades personliga löseegendom när denne måste ingripa vid olycksfall, akut sjukdom eller vid överfall, enligt 1.2 ovan.

Ersättning lämnas för kläder eller annan personlig löseegendom - dock inte motordrivet fordon, luftfartyg eller båtar - som skadas i samband med att den försäkrade ingriper vid olycksfall eller akut sjukdom. Med skada avses även förlust.

1.5 Stöld av läkarväska

1.5.1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade).

1.5.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i Sverige under den tid som försäkringen är i kraft.

1.5.3 Högsta ersättning

Ersättningen är begränsad till 0,3 basbelopp per skada.

1.5.4 Självrisk

Självrisken är vid varje skada 0,02 basbelopp.

1.5.5 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för stöld av den försäkrades läkarväska med innehåll ur låst parkerad bil, båt eller i samband med trafikolycka. Som innehåll i läkarväska räknas enbart den utrustning som erfordras för tjänsteutövningen.

Undantag

Vad försäkringen inte gäller för.

- dator
- mobiltelefon

1.6 Försäkring för smitta som drabbar den försäkrades familj

1.6.1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för den försäkrades familj. Med den försäkrade avses försäkringstagaren och dennes arbetstagare och med familj avses den försäkrades maka/make eller sambo samt deras gemensamma barn eller någon av deras barn.

1.6.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakats under den tid försäkringen är i kraft.

1.6.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada enligt 1.6.6 nedan som inträffar inom Sverige.

1.6.4 Högsta ersättning

Ersättning beräknas enligt skadeståndsrättsliga regler och är begränsad till högst 1 Mkr per skadetillfälle. För samtliga skador som orsakas under ett och samma försäkringsår lämnas ersättning med högst 2 Mkr.

1.6.5 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

1.6.6 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för smittsamma sjukdomar enligt smittskyddslagen som drabbat den försäkrades familj och som orsakats genom att den försäkrade till följd av sin tjänsteutövning överfört smitta från behandlad patient.

1.7 Patientolycksfallsförsäkring

1.7.1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för patient till den försäkrade verksamheten.

1.7.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

1.7.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom försäkringstagarens lokaler där den försäkrade verksamheten bedrivs.

1.7.4 Försäkringsbelopp

Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 1 basbelopp.

1.7.5 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

1.7.6 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för personskada som drabbar patient vid *)olycksfall eller *)överfall inom försäkringstagarens lokaler där den försäkrade verksamheten bedrivs även om försäkrad inte är skadeståndsskyldig. Ersättningen för personskadan beräknas som om försäkrad varit skadeståndsskyldig och enligt skadeståndsrättsliga regler.

1.7.7 Undantag

Försäkringen gäller inte

- i den mån personskadan omfattas av ansvarsförsäkringen
- för personskada som drabbat patient som varit påverkad av berusnings-, sömn- eller narkotiska medel, såvida inte det visats att samband saknas mellan denna påverkan och personskadan
- för personskada som uppstått då patienten utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas
- för personskada som uppstått i samband med att den drabbade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd
- i den mån skadan ersätts genom TFA-försäkring (kollektiv avtalsgrundad trygghetsförsäkring vid arbetsskada).

Definitioner:

*)Olycksfall

Med olycksfall avses här kroppsskada som patient ofrivilligt drabbats av genom plötslig yttre händelse som inte är att hänföra till misshandel eller annat uppsåtligt våld från annan.

*)Överfall

Med överfall förstås här personskada genom misshandel eller annat uppsåtligt våld från person som patient ofrivilligt kommit i kontakt med.

TRYGG HANSA

Produktvillkor - Rättsskyddsförsäkring

Version 6

Beteckning P 3

2016-01-01

Innehållsförteckning

4	RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING	3	4.8	OMBUD.....	7
4.1	FÖRSÄKRADE PERSONER OCH FÖRSÄKRAD VERKSAMHET	3	4.9	PRESKRIPTION.....	8
4.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	3	4.10	SÄRSKILDA BESTÄMMELSER AVSEENDE RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR FASTIGHETSÄGARE (GÄLLER FÖR FÖRSÄKRINGTAGAREN SOM ÄGARE OCH BRUKARE AV FÖRSÄKRAD FASTIGHET)	8
4.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	3	4.10.1	Försäkrade personer och försäkrad verksamhet	8
4.5	FÖRSÄKRINGSBELOPP	3	4.10.2	När försäkringen gäller	8
4.6	SJÄLVRISK	4	4.10.7	Försäkringens omfattning	8
4.7	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	4			
4.7.1	Vilka tvister försäkringen gäller för	4			
4.7.2	Vilka tvister försäkringen inte gäller för ..	5			
4.7.3	Vilka kostnader försäkringen gäller för ..	6			
4.7.4	Vilka kostnader försäkringen inte ersätter.....	7			

4 Rättsskyddsförsäkring

Med hänvisning till Allmänna avtalsbestämmelser och med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

4.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för tvist i verksamhet som anges i försäkringsbrevet och gäller för försäkrad och i försäkringsbrevet angivna medförsäkrade (försäkrad).

Rättsskyddsförsäkring för rörelse gäller inte för försäkrad såsom ägare eller brukare av fastighet vid tvist som har direkt samband med sådan försäkrad verksamhet. (Se i förekommande fall 4.10 "Särskilda bestämmelser avseende rättsskydd för fastighetsägare).

4.2 När försäkringen gäller

Tvist och Skattemål

Huvudregel

Försäkringen gäller för tvist eller skattemål som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft, om försäkrad haft rättsskyddsförsäkring som varit gällande i Trygg-Hansa under en sammanhängande tid av minst två år.

Om försäkring inte funnits i Trygg-Hansa under två år får motsvarande försäkring, med samma omfattning, i annat bolag tillgodoräknas, under förutsättning att inget uppehåll i försäkringsskyddet förekommit.

Om försäkringen inte varit gällande i två år

Om försäkring i Trygg-Hansa är gällande, men varit i kraft kortare tid än två år när tvisten eller skattemålet uppkommer, lämnas rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för framställt anspråk inträffat under den tid försäkringen varit i kraft, med samma omfattning i Trygg-Hansa eller annat bolag, under förutsättning att inget uppehåll i försäkringsskyddet förekommit.

Om försäkringen upphört

Om försäkringen upphört när tvisten eller skattemålet uppkommer, på grund av att försäkrad rörelse som drivits som handelsbolag eller under enskild firma avvecklats, kan rättsskydd lämnas genom denna försäkring, om den varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

4.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som skall prövas av domstol eller skiljenämnd inom Norden, om ej annat anges i försäkringsbrevet, samt för skattemål i Sverige.

4.5 Försäkringsbelopp

Tvist

Trygg-Hansas åtagande att betala ersättning är vid varje tvist begränsat till 5 basbelopp, om ej annat framgår av försäkringsbrevet.

För samtliga tvister som uppkommer under ett försäkringsår lämnas ersättning med högst 30 basbelopp.

Om flera tvister uppkommer skall dessa räknas som en tvist

- om de enligt 14 kap rättegångsbalken handläggs eller skulle kunna handläggas gemensamt i en rättegång vid domstol, även om de handläggs som olika mål vid ett eller flera tillfällen
- om yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter - även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

En tvist anses föreligga om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist.

Skattemål

Vad som utgör ett skattemål avgörs med ledning av vad som handläggs som ett särskilt mål hos skattemåndsdomstolarna. Fler än ett försäkringsbelopp utgår aldrig för skattemål som avser taxeringsbeslut som avser fler taxeringsbeslut för ett och samma taxeringsår.

Prövas skattemål under olika målnummer, taxeringar för flera beskattningsår som innefattar underkännande av väsentligen samma yrkande eller förfarande hos försäkrad, utgår endast ett försäkringsbelopp.

4.6 Självrisk

Vid varje tvist avdras den självrisk* som anges i försäkringsbrevet.

* Självrisken utgörs dels av den grundsjälvrisk som anges i försäkringsbrevet och dels av en rörlig självrisk utgörande 20% av uppkomna och ersättningsbara kostnader, utöver nämnda grundsjälvrisk.

4.7 Försäkringens omfattning

Definitioner

Tvist

Med tvist förstås att ett framställt krav helt eller delvis avvisats. Med avvisats menas att part aktivt tillbakavisat kravet.

Skattemål

Med skattemål avses endast mål om skatter eller avgifter enligt följande lagar:

- avgifter enligt socialavgiftslagen
- inkomstskatt enligt inkomstskattelagen
- mervärdesskatt enligt mervärdesskattelagen
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster
- löneavgift enligt lagen om allmän löneavgift
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på pensionskostnader

och som gäller taxering eller skattebetalning i försäkringstagarens försäkrade verksamhet som kan överprövas i Förvaltningsdomstolen, Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen efter Skatteverkets slutliga beslut.

4.7.1 Vilka tvister försäkringen gäller för

Tvist

Försäkringen gäller för tvist som skall prövas som tvistemål av tingsrätt, dock inte "småmål" (se punkt 4.7.2 nedan) och som efter prövning där kan prövas av hovrätt och Högsta domstolen.

Försäkringen gäller även vid tvist som handläggs enligt lag (2002:599) om grupprättegång där den försäkrade är svarande.

Försäkringen gäller även för tvist rörande varumärkesrätt, upphovsrätt eller mönsterrätt. Se dock undantag för immaterialrättsliga tvister under 4.7.2 i detta villkor.

Försäkringen gäller även för tvist angående skadestånd som prövas inom ramen för brottmål, där den försäkrade är målsägande.

Försäkringen gäller även för tvist som kan prövas som tvistemål av Mark- och Miljöödomstolen, enligt 21 kap, 1 §, punkt 6 Miljöbalken, Statens VA-nämnd eller högre instans samt för hyresmål som handläggs av Svea hovrätt.

Försäkringen gäller också i ovan nämnda mål om de återupptas efter beslut om resning, domvilla eller återställande av försutten tid.

Produktvillkor - Rättsskyddsförsäkring

Anm. Försäkringen gäller således inte för brottmål eller för ärenden som handläggs av allmän domstol enligt lagen om domstolsärenden eller i Mark- och miljödomstolen och inte heller för mål eller ärenden som handläggs av administrativa myndigheter, specialdomstolar eller allmänna förvaltningsdomstolar, t ex hyresnämnd, fastighetsbildningsmyndighet, länsstyrelse, Förvaltningsrätten, Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen.

Tvist vid Skattemål

Försäkringen gäller för tvist i skattemål som uppstått efter Skatteverkets slutliga beslut och som anhängiggjorts i allmän förvaltningsdomstol (Förvaltningsrätten, Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen).

Tvist vid konkurs

Försäkringen gäller vid tvist som uppkommer innan försäkrad försatts i konkurs under förutsättning att

- försäkringen var i kraft då tvisten uppkom, och
- konkursförvaltare har beslutat att överta försäkrads tvist och anlitar ombud

Om tvist inte anmälts till Trygg-Hansa före konkurs gäller försäkringen under förutsättning att tvisten anmäls inom tre år från det att konkursförvaltare anlitat ombud.

Skiljeförfarande

Försäkringen gäller för skiljeförfarande i sådan tvist som kan prövas av ovan angivna domstolar och omfattar både försäkrads egna ombudskostnader och sådana som försäkrad förpliktas utge - med undantag för ersättning till skiljemännen.

4.7.2 Vilka tvister försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för tvist

- som vid rättslig prövning skall handläggas enligt 1 kap 3d § första stycket rättegångsbalken, så kallade småmål. Med småmål menas tvister där värdet av vad som yrkas uppenbart inte överstiger ett halvt prisbasbelopp. Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtal med Trygg-Hansa.
- som gäller försäkrads borgensåtagande eller liknande åtagande. Begränsningen gäller även regressrätt med anledning av infriat borgensansvar.
- som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare.
- som gäller fordran eller annat anspråk, som överlåtits på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.
- som gäller skadestånd eller annat anspråk mot försäkrad i anledning av gärning som kräver uppsåt för straffbarhet efter det att försäkrad, i inledd förundersökning, delgivits misstanke om brott eller åtal väckts för denna gärning.
- som avser ärenden vid domstol oberoende av om de registreras som tvistemål eller ärenden enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden eller enligt Konkurslagen.
- som rör sådan, av den försäkrade planerad eller bedriven verksamhet som enligt föreskrifter i miljöbalken (1998:808) avser miljöfarlig verksamhet.
- som prövas av Mark- och Miljödomstolen och i vilka den försäkrade i domstolen eller i föregående administrativ prövning är att bedöma som sökande part.
- som gäller skadeståndsanspråk mot försäkrad om trafik- eller ansvarsförsäkring täcker eller skulle kunna täcka sådan skadeståndsrisk, oavsett om försäkring finns eller inte.
- som kan eller skulle ha kunnat omfattas av rättsskyddsförsäkring avseende motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, båt eller annan vattenfarkost, skepp eller vattenskoter, oavsett om försäkring finns eller inte.
- där försäkrad är försatt i konkurs och tvisten avser vad som ingår i konkursboet, separationsrätt i konkursen, återvinning i konkursen eller tvistiga bevakningar i konkursen
- där försäkrad är i likvidation eller part i ackordsförfarande utan konkurs oberoende av om fordringar i förfarandet är tvistiga.
- där försäkrad är kärke eller gruppmedlem i tvist som handläggs enligt lag (2002:599) om grupprättegång.
- som avser tvist mellan försäkrad och dennes konkursbo.

Produktvillkor - Rättsskyddsförsäkring

- som avser rättsförhållanden som har sin grund i eller anknytning till företagshemligheter, firmarätt, patent, växtförädlarrätt annan know-how som skyddas enligt lag eller annan immateriell rätt och som inte omfattas av 4.7.1.
- om försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak behandlad.
- mellan de försäkrade, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.
- som har sin grund i eller anknytning till styrelseledamots eller aktieägares personliga betalningsansvar enligt aktiebolagslagen (2005:551) 25 kap 18 och 19 §§ eller motsvarande bestämmelser enligt äldre lag.

Skattemål

Försäkringen gäller inte för skattemål

- där tvistebeloppet understiger ett halvt basbelopp.
- som avser köp eller försäljning av aktier eller andra finansiella instrument.
- som rör förhandsbesked.
- som rör skönstaxering.
- som rör skattetillägg.
- som avser prövning om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).
- som rör efterbeskattning beroende på att den försäkrade lämnat oriktiga uppgifter, såvida inte den försäkrade efter prövning i förvaltningsdomstol, kan visa att lämnade uppgifter är korrekta eller skattemål i övrigt som avser förhållanden som kan medföra ansvar för skattebrott, antingen åtal väckts eller ej.

4.7.3 Vilka kostnader försäkringen gäller för

Trygg-Hansa åtar sig i tvist som omfattas av försäkringen att betala försäkrads nödvändiga och skäliga ombuds- och rättegångskostnader som försäkrad inte kan få betalda av motpart eller annan.

Trygg-Hansa betalar inte sådana kostnader, om försäkrad i eller utom rättegång, avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

Försäkringen omfattar

- nödvändiga kostnader för bevisning och utredning som anskaffats före rättegång och efter det att tvist uppstått, förutsatt att utredningen beställts av försäkrads ombud.
- rättegångskostnader som försäkrad vid förlikning åtagit sig att betala till motpart, under förutsättning att försäkrad gör uppenbart att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, efter prövning skulle ha ålagt försäkrad att betala rättegångskostnader med högre belopp än det som försäkrad vid förlikning åtagit sig.
- rättegångskostnader som försäkrad efter återkallelse av talan dömts att betala till motpart, under förutsättning att försäkrad gör uppenbart att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, efter prövning skulle ha ålagt försäkrad att betala rättegångskostnader med högre belopp än det som försäkrad dömts till i och med återkallelsen.
- kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsrätt eller hovrätt.
- kostnad för bevisning i rättegång eller skiljemannaförfarande (se dock punkt 4.7.1 ovan).
- expeditionskostnader i domstol.
- rättegångskostnader som försäkrad ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten.
- nödvändiga och skäliga kostnader i skattemål som uppstått efter Skatteverkets slutliga beslut för anhängiggörande och utförande av talan i allmän förvaltningsdomstol (Förvaltningsrätten, Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen).

Är tvisten sådan att den först kan eller ska handläggas eller prövas i annan ordning eller annan instans (t ex av skiftesman, i arrende- eller hyresnämnd, kronofogdemyndigheten, konkurrensverket eller skiljenämnd enligt aktiebolagslagen eller inom besiktningsförfarande enligt entreprenadrättsliga regler) ersätts endast kostnader som uppkommit efter sådan handläggning eller prövning. Kostnad för bevisning som tagits fram vid sådan handläggning eller prövning och kan användas vid ett fortsatt förfarande ersätts inte av försäkringen.

Kostnadsräkning

Av ombudets kostnadsräkning skall framgå vilka åtgärder ombudet har vidtagit samt tidsåtgången för dessa åtgärder, med motivering för uppkomna sakkunnigkostnader. Med kostnadsräkningen skall lämnas upplysning om resultatet i tvisten samt bifogas dom eller förlikningsavtal.

4.7.4 Vilka kostnader försäkringen inte ersätter

Försäkringen gäller inte i den mån ersättning har lämnats eller skulle ha kunnat lämnas genom annan försäkring eller på annat sätt.

Om skadestånd till försäkrad även kan antas innefatta kompensation för ombudskostnader lämnas inte ersättning för dessa genom försäkringen.

Försäkringen gäller inte för

- ombudskostnader som uppkommer innan tvist uppstått.
- kostnader som har betalats eller skulle ha kunnat betalas av allmänna medel.
- kostnader som avser försäkrads eller anställds eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle.
- verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- ersättning till skiljemän.
- kostnader i skattemål som uppkommit före Skatteverkets slutliga beslut, även om dessa kostnader avser bevisning som kan användas vid senare prövning av taxeringsbeslutet i skattemål.

Grundas tvistigt anspråk, som i och för sig kan godkännas enligt rättsskyddsförsäkringen, på gärning som påstås utgöra brott och utreds av myndighet, ersätter försäkringen inte kostnader för bevisning som tagits fram tillstyrkande av att gärningen utgör brott eller medför avgiftssanktion.

Försäkringen ersätter inte, om inte försäkringen gäller för tvist som handläggs utom Norden.

- sakkunnigutredning om innehållet i utomnordisk rätt eller utredningskostnad utom Norden.
- ombuds resor utom Norden.
- kostnader som uppkommer vid handläggning utom Norden.

Försäkringen omfattar inte heller merkostnader som uppstår genom att försäkrad

- anlitar ombud utanför den ort där verksamheten bedrivs eller den ort där saken ska prövas.
- anlitar flera ombud eller byter ombud.
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller förfarit försumligt.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen kostnad som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet eller kan återvinna beloppet enligt gällande skatteregler.

4.8 Ombud

För att försäkringen ska gälla krävs att försäkrad eller konkursförvaltare, genom utställande av rättegångsfullmakt, anlitar lämpligt ombud att företräda denne i förhandlingar och rättegång.

Ombudet kan vara advokat eller jurist anställd hos advokat. Försäkrad kan även anlita annat lämpligt ombud. Vid oenighet om ombuds lämplighet kan lämplighetsprövning göras av Svensk Försäkrings nämnder för prövning av ombuds lämplighet, POL.

Vid oenighet om arvode och kostnader för advokat och jurist anställd hos advokat, kan prövning göras hos Ombudskostnadsnämnden. Vid oenighet om arvode och kostnader för övriga ombud, kan prövning göras hos Svensk Försäkrings nämnder för rättsskyddsfrågor.

4.9 Preskription

Se allmänna avtalsbestämmelser.

4.10 Särskilda bestämmelser avseende rättsskyddsförsäkring för fastighetsägare (gäller för försäkringstagaren som ägare och brukare av försäkrad fastighet)

Med tillämpning i övrigt av bestämmelser i punkterna 4.1 - 4.9 ovan gäller följande kompletteringar och ändringar avseende rättsskyddsförsäkring för fastighetsägare.

4.10.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Med ändring av 4.1 ovan, gäller försäkringen för försäkrad såsom ägare eller brukare av försäkrad fastighet vid tvist som har direkt samband med sådan försäkrad verksamhet. Med brukare avses här den som innehar fastighet på grund av avtal om tomträtt, arrende mot ersättning eller fastighetsrenting.

4.10.2 När försäkringen gäller

Med komplettering av 4.2 ovan, lämnas – om försäkringen inte längre är gällande när tvisten uppkommer därför att försäkringsbehovet upphört – rättsskydd genom denna försäkring om den varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

4.10.7 Försäkringens omfattning

Tvist i skattemål

Med tillämpning av villkoret för skattemål i övrigt, gäller försäkringen även för skattemål avseende fastighetsskatt.

4.10.7.1 Vilka tvister försäkringen inte gäller för

Med komplettering av 4.7.2 ovan, gäller försäkringen inte för tvist

- som rör annan försäkrad verksamhet än sådan verksamhet som avses i 4.10.1 ovan.
- som rör försäkrad som ägare eller brukare till annan fastighet än den som anges i försäkringsbrevet
- som rör nedsättning av köpeskilling enligt jordabalken 4 kap 19 § eller andra krav mellan köpare och säljare med anledning av köp eller försäljning av fastighet, då omtvistat belopp - exklusive eventuell ränta – understiger det prisbasbelopp enligt lagen om allmän försäkring som gäller när tvisten uppkommer.

Ombudet skall, vid ansökan om rättsskydd enligt föregående stycke, för Trygg-Hansa presentera ett utförligt underlag för hur kravet beräknats.

Har rättsskydd beviljats innan talan väckts vid tingsrätt upphör rättsskyddet, såvitt gäller kärande part, att gälla om beloppet – exklusive ränta – i stämningsansökan understiger ett prisbasbelopp.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Version 2

Beteckning P4

2009-11-01

Innehållsförteckning

1	FÖRMÖGENHETSBROTTSFÖRSÄKRING	
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR OCH FÖRSÄKRAD VERKSAMHET	3
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	3
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	3
1.4	FÖRSÄKRINGSBELOPP	3
1.5	SJÄLVRISK	3
1.6	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	3
1.6.1	Trygg-Hansas åtagande	4
1.6.2	Undantag	4
1.7	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	5
1.8	SKADEVÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSGREGLER	6
1.9	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	7
1.9.1	Anmälan om skada och ersättningskrav	7
1.9.2	Upplysningsplikt, medverkan och rättegång	7
1.10	ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER - FÖRMÖGENHETSBROTT	7
1.10.1	Behörighet	7
2	DEFINITIONER	8

1 Förmögenhetsbrottsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen omfattar den verksamhet som anges i försäkringsbrevet och gäller för *de försäkrade*.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för *brottslig handling* hos *den försäkrade* som förövas under försäkringstiden och upptäcks av *den försäkrade* under *försäkringstiden*. Försäkringen gäller även för *brottslig handling* som förövats under försäkringstiden och upptäcks inom 36 månader efter försäkringstidens utgång, förutsatt att den inte kan ersättas genom annan försäkring.

För *dotterbolag* krävs dessutom att den *brottsliga handlingen* upptäcks och, om bolaget blir *dotterbolag* under *försäkringstiden*, förövats under den tid bolaget är *dotterbolag*.

I de fall där ett *retroaktivt datum* har angetts i försäkringsbrevet gäller försäkringen för *brottslig handling* som förövats från och med det *retroaktiva* datumet.

Med tillämpning av denna punkt 1.2 skall alla *brottsliga handlingar* som leder till en och samma *serieskada* anses ha upptäckts av *den försäkrade* när någon av de *brottsliga handlingarna* första gången kom till *den försäkrades* kännedom.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för *brottslig handling* som fullbordats och kan prövas av domstol inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

1.4 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas åtagande är, för varje *brottslig handling* och sammanlagt för samtliga *brottsliga handlingar* som upptäcks i enlighet med punkt 1.2, begränsat till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

För *serieskada* är Trygg-Hansas ersättningsskyldighet begränsad till ett försäkringsbelopp.

1.5 Självrisk

Från försäkringsersättningen avdras den självrisk som angivits i försäkringsbrevet.

1.6 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för *försäkrads förmögenhetsförlust*, dvs direkta ekonomiska skada och den försäkrades utomobligatoriska skadeståndsskyldighet för direkt ekonomisk skada för *tredje man* till följd av *brottslig handling* som bevisligen förövats av *anställd* i tjänsten hos *den försäkrade* i syfte att uppnå *olaglig ekonomisk vinning* för den anställda eller *tredje man*, dock inte för någon av *de försäkrade*. Med handling jämställs underlåtenhet att handla. Försäkringen gäller för förmögenhetsförlust på grund av handling eller underlåtenhet som förövats under *utpressning* och för *brottslig handling* som *tredje man* förövat i *maskopi* med *anställd*.

Nödvändiga externa utrednings- och revisionskostnader för att fastställa orsak och omfattningen av förmögenhetsförlusten omfattas av försäkringen upp till 0,5 basbelopp förutsatt att Trygg-Hansa i förväg godkänt dem.

Kan det inte fastställas vem som förövat den *brottsliga handlingen*, gäller försäkringen endast om *försäkrad* genom tillförlitlig utredning förmår styrka att någon eller några av *den försäkrades anställda* i tjänsten bortom allt rimligt tvivel bevisligen förövat den *brottsliga handlingen*.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Försäkringen gäller också för *försäkrads förmögenhetsförlust* till följd av *dataintrång* som bevisligen förövats av *tredje man* gentemot *den försäkrade* i syfte att uppnå *olaglig ekonomisk vinning* för sig själv eller någon annan, dock inte för någon av *de försäkrade*.

Försäkringen gäller för förlust eller skada på information lagrad på datamedia genom *dataintrång* och ersätter den försäkrades kostnader för rekonstruktion eller återskapande av data i mjukvara, programvara eller annan elektronisk lagrad data eller information. Återställandekostnader ersätts endast om de är ett direkt resultat av dataintrånget. Den högsta ersättningen för detta skydd är begränsat till 10 % av det totala försäkringsbeloppet.

1.6.1 Trygg-Hansas åtagande

Trygg-Hansa åtar sig - vid *förmögenhetsförlust* som omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk – att

- ersätta *den försäkrade* för *förmögenhetsförlusten*
- vid krav på skadestånd, föra *den försäkrades* talan samt betala rättegångs- och skiljedoms-kostnader som *den försäkrade* har att svara för.

1.6.2 Undantag

1.6.2.1 Skada på egendom eller personskada

Försäkringen gäller inte för skada på fysisk egendom eller personskada, dock omfattar försäkringen *förmögenhetsförlust* som består i förlust av egendom genom tillgrepp av densamma.

1.6.2.2 Förväntad förlust

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* som uppkommer under sådana omständigheter att det för *den försäkrades* VD, styrelseledamot eller ledande befattningshavare som inte förövar den *brottsliga handlingen*, borde ha stått klart att *förmögenhetsförlust* med stor sannolikhet skulle komma att inträffa och som de skäligen hade kunnat förhindra.

Försäkringen gäller inte heller för *förmögenhetsförlust* som *den försäkrade* vid försäkringens tecknande insåg eller borde ha insett skulle komma att inträffa.

1.6.2.3 Obehörig vinst

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav till den del *den försäkrade* har uppburit ett motsvarande belopp från den som drabbas av den *brottsliga handlingen* på grund av uppdrag som har samband med med kravet, eller som *den försäkrade* kan kvitta mot en egen fordran mot den som drabbas av den *brottsliga handlingen*.

1.6.2.4 Anställningsförmån

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* till följd av sådan *olaglig ekonomisk vinning* som utgår i form av anställningsförmån beslutad av *den försäkrade*, t ex lön, provision, arvode, bonus eller befordran.

1.6.2.5 Indirekt förlust

Försäkringen gäller inte för indirekt förlust såsom utebliven vinst eller intäkt till följd av att *den försäkrade* inte kan bedriva sin verksamhet på avsett vis, förlust av potentiell inkomst, förlust av datorutnyttjande eller tid, kontraktsrättsliga skadestånd eller viten, förlust av goodwill eller någon indirekt förlust till följd av avslöjande av handels- eller affärshemlighet, tillverkningsmetod eller annan konfidentiell information av vilket slag det vara må.

1.6.2.6 Ränta

Försäkringen gäller inte för ränta på *förmögenhetsförlust*.

1.6.2.7 Svinn

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* där lagervärdering eller resultaträkning är det enda beviset på förlusten.

1.6.2.8 Förlust efter upptäckt

Om en *brottslig handling* som orsakats av *anställd* har upptäckts, gäller försäkringen inte för ytterligare *brottslig handling* som orsakats av samma *anställd* efter upptäckten av den tidigare brottsliga handlingen. Försäkringen gäller inte heller för förlust orsakad av *anställd* genom sådan *brottslig handling* som *den försäkrade* vid anställningstillfället hade kännedom om att vederbörande tidigare gjort sig skyldig till.

1.6.2.9 Aktieägare

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* som orsakats av *anställda* som tillsammans eller var för sig kontrollerar mer än 20 % av röstvärdet av aktierna i försäkringstagaren eller något *dotterbolag* eller, om bolaget inte är aktiebolag, varje *förmögenhetsförlust* orsakad av ägare.

1.6.2.10 Datamedia

Försäkringen gäller inte för förlust eller skada på information lagrad på datamedia om förlusten eller skadan är en följd av fysisk skada på eller förlust av dator eller datamedia.

1.6.2.11 Datavirus

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* orsakad av *datavirus*, annat än sådan del av *förmögenhetsförlusten* som motsvaras av uppnådd *olaglig ekonomisk vinning* enligt punkt 1.6 ovan.

1.6.2.12 Viten, böter

Försäkringen gäller inte för viten, böter eller straffskadestånd.

1.6.2.13 Krig eller upplöpp

Skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplöpp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet .

1.6.2.14 Atomskada och atomolycka

Atomskada eller atomolycka vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

För tillämpning av detta undantag ska atomskada och atomolycka definieras i enlighet med de bestämmelser i atomansvarighetslagen (SFS 1968:45) eller motsvarande utländsk lagstiftning. Om motsvarande utländsk lagstiftning saknas, ska atomansvarighetslagens definition tillämpas.

1.7 Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104), en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Dataprogram och Datainformation

Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att originalexemplaret och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopior av modifierad programvara och datainformation ska – framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopior skall vara korrekt och funktionsdugliga.

Förvaring av säkerhetskopiering

Säkerhetskopior av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas vid samma tillfälle.

Inventering

Den försäkrade skall minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner och inventarier.

Revision

Den försäkrade skall anlita kompetent revisor samt i övrigt företa de revisioner och kontroller som är brukligt inom den försäkrades verksamhetsområde.

Datainspektionen m fl

Det åligger den försäkrade att följa av Datainspektionen eller annan tillsynsmyndighet meddelad föreskrift.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när en säkerhetsföreskrift inte följts, om inte åsidosättandet kan antas saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

1.8 Skadevärderings- och ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt utomobligatoriska skadeståndsrättsliga regler.

Vid beräkning av förlustens storlek skall, om det kan ske lagligen, avdrag göras för fordran som den *anställda*, som förövat brottet, har gentemot *den försäkrade*.

Försäkringen skall inte bereda *den försäkrade* någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

Om misstänkt brott föranleder förundersökning, åtal och rättegång, föreligger dock ingen betalningsskyldighet förrän en månad förflutit sedan förundersökningen eller åtalet lagts ner eller lagakraftvunnen dom föreligger.

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att *den försäkrade* fullgjort vad som åligger honom enligt 1.9 (Skaderegleringsbestämmelser).

Vid dröjsmål med utbetalning av försäkringsersättning utgår ränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om räntebeloppet är mindre än 1% av basbeloppet.

1.9 Skaderegleringsbestämmelser

1.9.1 Anmälan om skada och ersättningskrav

Skada som kan medföra ersättningskrav mot Trygg-Hansa och händelse som kan leda till sådan skada, skall anmälas till Trygg-Hansa så snart som möjligt.

Försummas anmälningsplikten och har försummelsen medfört skada för Trygg-Hansa, kan den ersättning som Trygg-Hansa annars skulle ha betalat sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Dessutom åligger det *den försäkrade*, om Trygg-Hansa så anser erforderligt, att göra polisanmälan. Görs inte sådan anmälan, trots Trygg-Hansas begäran därom, bortfaller rätten till försäkringsersättning.

1.9.2 Upplysningsplikt, medverkan och rättegång

Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Trygg-Hansa polisintyg, förundersökningsprotokoll och eventuell efterföljande dom samt andra handlingar och upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen. *Den försäkrade* är vidare skyldig att utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömande av skadefallet och som kan genomföras inom *den försäkrades* verksamhet samt att styrka storleken av *förmögenhetsförlusten*.

Försummas denna upplysningsplikt och har försummelsen medfört skada för Trygg-Hansa, kan den ersättning som Trygg-Hansa annars skulle ha betalat sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om *den försäkrade* uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om talan aviseras eller väcks mot *den försäkrade*, skall detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa. Trygg-Hansa utser rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. *Den försäkrade* är skyldig att utan ersättning bistå i processen, såsom att tillhandahålla vittnes- och sakkunnigbevisning med anställd personal.

Föranleder skada att åtal väcks, skall *den försäkrade* på Trygg-Hansas begäran föra skadeståndstalan.

Trygg-Hansa är fritt från ansvar för skadeståndsskyldighet som *den försäkrade* medger utan Trygg-Hansas godkännande, om inte skadeståndet uppenbart var lagligen grundat.

Vid skadeståndsanspråk mot *den försäkrade* är denne skyldig att på Trygg-Hansas begäran ingå förlikning med den skadelidande. Görs inte detta gäller försäkringen beträffande skadeståndsanspråket endast för kostnader som har uppkommit före Trygg-Hansas begäran samt för sådant ansvar som skulle förelegat om förlikning ingåtts.

1.10 Allmänna avtalsbestämmelser - förmögenhetsbrott

Med tillämpning av Allmänna avtalsbestämmelser i övrigt gäller för denna försäkring följande.

1.10.1 Behörighet

Försäkringstagaren har ensam rätt att avtala med Trygg-Hansa om ändring eller upphörande av försäkringen och att mottaga eller avge uppsägning.

Trygg-Hansa äger rätt att förhandla uteslutande med försäkringstagaren angående försäkringsersättning samt att utbetala ersättning till försäkringstagaren eller den försäkringstagaren anvisar.

2 Definitioner

De försäkrade
Försäkringstagaren

Bolag som är *dotterbolag* vid *försäkringstidens* början och som anges i försäkringsbrevet.

Under *försäkringstiden* tillkommande *dotterbolag* är mot tilläggspremie automatiskt medförsäkrade i 60 dagar från och med tidpunkten då bolaget blir ett *dotterbolag*.

Fortsatt försäkringsskydd förutsätter att överenskommelse träffas om tilläggspremie och/eller ändrade villkor.

Dotterbolag

Bolag där försäkringstagaren och andra *dotterbolag* till försäkringstagaren gemensamt genom andelsägande har mer än hälften av rösterna för samtliga andelar i bolaget.

Anställd

Fysisk person som

- är *den försäkrades* arbetstagare i civilrättslig mening
- *den försäkrade* har principalansvar för enligt tillämplig lag även om anställningsförhållande inte föreligger.

Villkorets bestämmelser avseende *anställd* tillämpas även för styrelseledamöter och funktionärer utsedda enligt årsmötes- eller styrelseprotokoll.

Försäkringstid

Period enligt försäkringsbrevet.

Förmögenhetsförlust

Direkt ekonomisk skada för *den försäkrade* och *den försäkrades* utomobligatoriska skadeståndsskyldighet för direkt ekonomisk skada för tredje man.

Brottslig handling

Handling som är straffbar på platsen där handlingen fullbordats.

Dataintrång

Brottslig handling som förövas genom att någon olovligen bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatiserad databehandling eller olovligen ändrar, utplånar, blockerar eller i register för in sådan uppgift. Detsamma gäller den som olovligen genom någon annan liknande åtgärd allvarligt stör eller hindrar användningen av en sådan uppgift.

Olaglig ekonomisk vinning

Ekonomisk vinning som är straffbar, oavsett för vem den är straffbar.

Tredje man

Fysisk person som inte enligt dessa villkor definierats som *anställd*.

Datavirus

Ett program eller ett antal instruktioner som kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer, (där de inte hör hemma).

Serieskada

All *förmögenhetsförlust* till följd av en serie *brottsliga handlingar* av likartad karaktär som förövats av en och samma person, eller flera personer i samförstånd. En *serieskada* betraktas alltid som en skada.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Retroaktivt datum

Har i försäkringsbrevet angivits att *retroaktivt datum* tillämpas innebär detta att den *brottsliga handlingen* skall ha förövats från och med detta datum för att försäkringen skall omfatta sådan *brottslig handling*.

Utpressning

Med utpressning avses där en eller flera med hjälp av olaga tvång förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den tvungne eller någon i vars ställe denne är.

Maskopi

Med maskopi avses att *tredje man* i samförstånd med *anställd* utför en *brottslig handling* i syfte att uppnå *olaglig ekonomisk vinning*.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Version 5

Beteckning P 7
2016-03-01

Innehållsförteckning

1	TJÄNSTERESEFÖRSÄKRING	3		
1.1	FÖRSÄKRINGENS GILTIGHET OCH OMFATTNING	3		
1.1.1	För vilka försäkringen gäller	3		
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	3		
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4		
1.4	VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	4		
1.5	FÖRSÄKRINGSBELOPP	4		
1.6	SJÄLVRISK	5		
1.7	VÄRD- OCH RESEKOSTNADER, INVALIDITETS- OCH DÖDSFALLSERSÄTTNING, RESGODS- OCH FÖRSENINGSSKYDD, KRISFÖRSÄKRING SAMT SJÄLVRISK-SKYDD	5		
1.7.1	Vård- och resekostnader vid akut sjukdom eller olycksfallsskada	5		
1.7.2	Invaliditets- och dödsfallsersättning vid Olycksfallsskada	9		
1.7.3	Säkerhetsföreskrifter	11		
1.7.4	Resgodsskydd (Allrisk)	12		
1.7.5	Förseningsskydd	14		
1.7.6	Krisförsäkring (behandlingskostnad)	15		
1.7.7	Självriskskydd	16		
1.8	FLYGOLYCKSFALL, KRIGSRISKER, ATOMSKADOR, OCH EVAKUERING VID NATURKATASTROF	17		
1.8.1	Flygolycksfall	17		
1.8.2	Krigsrisker	17		
1.8.3	Atomskador	18		
1.8.4	Evakuering vid naturkatastrof	18		
1.9	SKADEVÄRDERINGSREGLER	18		
1.9.1	Invaliditets ersättningens storlek	18		
1.9.2	Skada på egendom (resgods)	19		
1.10	ERSÄTTNINGSGREGLER	21		
1.10.1	Framkallande av försäkringsfallet	22		
1.10.2	Åsidosättande av föreskrift	22		
1.10.3	Ersättningsregler i övrigt	22		
1.10.4	Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser	22		
1.11	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	23		
1.12	ANSVARSFÖRSÄKRING FÖR PRIVATPERSON	24		
1.12.1	Försäkrade personer	24		
1.12.2	När försäkringen gäller	24		
1.12.3	Försäkringsbelopp	24		
1.12.4	Försäkringens omfattning	24		
1.12.5	Skaderegleringsbestämmelser	25		
1.13	RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR PRIVATPERSON	26		
1.13.1	Försäkrade personer	26		
1.13.2	När försäkringen gäller	26		
1.13.3	Var försäkringen gäller	26		
1.13.4	Försäkringsbelopp	26		
1.13.5	Självrisk	26		
1.13.6	Vad försäkringen gäller för	26		
1.13.7	Skaderegleringsbestämmelser	28		
1.14	ÖVERFALLSSKYDD (FYSISK PERSONSKADA)	28		
1.14.1	Vem försäkringen gäller för	28		
1.14.2	Högsta ersättning	29		
1.14.3	Försäkringen ersätter	29		
1.14.4	Skadevärderings- och ersättningsregler	31		
1.14.5	Skaderegleringsbestämmelser	32		
2	AVBESTÄLLNINGSFÖRSÄKRING - TILLÄGGSAVTAL	33		
2.1	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING OCH FÖRSÄKRINGSBELOPP	33		
3	DEFINITIONER - FÖRKLARINGAR..	34		
3.1	OBJEKT TYPER	34		
3.2	ÖVRIGT	34		

1 Tjänstereseförsäkring

För detta försäkringsavtal gäller även vad som anges i Allmänna Avtalsbestämmelser.

1.1 Försäkringens giltighet och omfattning

1.1.1 För vilka försäkringen gäller

Försäkringstagaren har såsom arbetsgivare tecknat detta försäkringsavtal för samtliga sina anställda personer som försäkrade, om inte annat anges i försäkringsbrevet. Försäkringstagaren är också försäkrad i 1.7.5 Resgodsskydd vad avser egendom som han äger hyr eller lånar och som anställd person medtar på *tjänsteresa*.

Försäkringen omfattar även medresenär som inte är anställd, om detta framgår av försäkringsbrevet.

Försäkringstagaren har ensam rätt att ingå avtal med Trygg-Hansa om ändring eller upphörande av försäkringen och att mottaga uppsägning av försäkringen.

Trygg-Hansa äger rätt att vid försäkringsfall förhandla endast med den försäkrade angående försäkringsersättning samt att utge försäkringsersättning till denne.

Anmärkning: Med anställd person avses också VD, kontrakterad praktikant, styrelseledamot, frivillig-arbetare samt funktionär när dessa arbetar på uppdrag av försäkringstagaren.

Försäkrad person ska vara stadigvarande bosatt i land inom Norden (hemlandet) och försäkrad i allmän försäkringskassa i hemlandet.

Undantag

Försäkringen omfattar inte

- person som är stadigvarande bosatt i land utanför Norden
- resor till och från bostad/tillfällig bostad och den ordinarie arbetsplatsen i hemlandet
- person som huvudsakligen har sin arbetsplats på fartyg, tåg eller i flygplan, om inte annat avtalats

Särskilda yrkeskategorier i de fall den försäkrade saknar stationär arbetsplats och regelmässigt utför sitt dagliga arbete på olika platser, till exempel bygg- och anläggningsarbetare, reparatörer, montörer, chaufförer och personal från bemanningsföretag. Försäkringen gäller inte under de resor som ingår i de normala arbetsuppgifterna. Detta undantag kan dock hävas genom att försäkringen utökas att gälla för dessa yrkeskategorier.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller - om inte annat avtalats - vid *tjänsteresa* under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft från det försäkrad lämnar bostaden eller den ordinarie arbetsplatsen och upphör i och med återkomsten till någon av dessa platser, dock längst under en sammanhängande tid av 210 dagar, om inte annat framgår av försäkringsbrevet. Om tjänsteresan avbryts för hemresa till Sverige räknas återresan till utlandet som samma resa och inte som en ny påbörjad resa.

Privat resa

I anslutning till tjänsteresa utomlands gäller försäkringen även vid privat resa. Detta gäller under förutsättning att resan företas i direkt anslutning till och efter det att tjänsteresa avslutas, innan återresa till verksamhetsorten eller bostadsorten sker. Resan eller vistelsen gäller i högst 7 dygn efter att tjänsteresan eller tjänstgöringen upphört.

Anmärkning: Med *tjänsteresa* avses här resa/uppdrag som utförs i tjänsten för försäkringstagarens räkning. Målet för resan ska vara utanför den försäkrades ordinarie *verksamhetsort*. Med *verksamhetsort* avses här ett område vars yttre gräns ligger på ett vägvstånd av 50 km (närmaste färdväg)

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

från den försäkrades arbetsplats eller från dennes bostad. Resa mellan den försäkrades arbetsplats och dennes bostad är inte att betrakta som tjänsteresa.

Tilläggsavtal för närresor

Utan särskilt tilläggsavtal omfattar försäkringen inte resor som har ett kortare vägavstånd än vad som sägs ovan. Försäkringen kan dock utökas till att gälla för så kallade *närresor* om detta särskilt anges i försäkringsbrevet.

Anmärkning: Med *närresor* avses resa inom den ovan angivna 50 km gränsen. Även denna resa/uppdrag ska utföras i tjänsten för försäkringstagarens räkning.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen med undantag för de länder/områden till vilka Utrikesdepartementet (UD) helt eller delvis avråder att resa till.

Undantag

Om tjänsteresa till land/område påbörjas, trots utfärdade avrådande reserekommendationer från Utrikesdepartementet (UD) innebär detta att försäkringen inte gäller i aktuellt land/område.

Anmärkning: Ovanstående avser de förhållanden som gäller vid tjänsteresans påbörjande.

För information om till vilka länder/områden som UD avråder resa till, se www.regeringen.se

Detta undantag kan upphävas i de fall skadan helt saknar samband med UD:s avrådan.

Anmärkning: Vad som sägs om Sverige i dessa villkor gäller också för vart och ett av de övriga länderna i Norden, om den försäkrade är bosatt där.

Krigsskador

Särskilda bestämmelser gäller i områden som drabbas av krig, krigsliknande händelser m m, se 1.8.2 (Krigsskador).

1.4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar

- vård- och resekostnader vid *akut sjukdom* och *olycksfallsskada* samt invaliditets- och dödsfallsersättning vid *olycksfallsskada* enligt
 - läkekostnader, se 1.7.1.1
 - resekostnader, se 1.7.1.2
 - invaliditets- och dödsfallsersättning vid *olycksfallsskada* se 1.7.2.
- resgodsskydd, se 1.7.4
- förseningsskydd, se 1.7.5
- krisförsäkring, se 1.7.6
- självriskskydd, se 1.7.7
- ansvarsförsäkring (Skadeståndsskyldighet) för privatperson, se 1.12
- rättskyddsförsäkring för privatperson, se 1.13
- överfallsskydd (fysisk personskada), se 1.14.

Särskilda bestämmelser

Vid flygolycksfall, krigsrisker och atomskador gäller särskilda bestämmelser se 1.8.

1.5 Försäkringsbelopp

Genom försäkringen ersätts nödvändiga och skäligen kostnader för Läke- och resekostnader samt Re-seavbrott enligt följande:

- sjukvårds- och tandbehandlingskostnader

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

- vid olycksfall under längst 5 år
- vid akut sjukdom under längst 60 dagar
- resor i samband med vård och behandling
- merkostnad för försäkrads hemresa alternativt anhörigs resa till svårt sjuk eller allvarligt skadad
- ny utresa eller ersättningsresa
- merkostnad för kost och logi
- reseavbrott
 - merkostnad för hemresa
 - ny utresa eller ersättningsresa

Försäkringen gäller i övrigt med följande försäkringsbelopp per försäkrad, om inte annat framgår av försäkringsbrevet :

- invaliditetsbelopp (Kapitalbelopp) på grund av olycksfall vid 100 % invaliditet före fyllda 65 år är 700 000 kronor (om inte annat framgår av försäkringsbrevet) och vid 100 % invaliditet efter fyllda 65 år 100 000 kronor
- dödsfallsbelopp (Kapitalbelopp) på grund av olycksfall är 200 000 kronor. Beloppet kan höjas.
- för resgodsskydd avseende personlig lösegendom och företaget tillhörig egendom är försäkringsbeloppet sammanlagt 40 000 kronor. Beloppet kan höjas.
 - av försäkringsbeloppet avseende personlig lösegendom och företaget tillhörig egendom enligt ovan är försäkringsbeloppet för stölbegärlig egendom 20 000 kronor. Beloppet kan höjas.
- för resehandlingar är försäkringsbeloppet 15 000 kronor. Beloppet kan höjas.
- för pengar är försäkringsbeloppet 4 000 kronor. Beloppet kan höjas.
- vid resgodsförsening är försäkringsbeloppet 3 000 kronor. Om inte annat framgår av försäkringsbrevet. Efter totalt 48 timmar dubblas försäkringsbeloppet.
- vid reseförsening efter 4 timmar är försäkringsbeloppet 3 000 kronor
- vid resestartskydd är försäkringsbeloppet 25 000 kronor.

1.6 Självrisk

Försäkringen gäller – om inte annat anges i försäkringsbrevet – utan självrisk för samtliga i försäkringen ingående moment, utom 1.13 (Rättsskyddsförsäkring för privatperson).

1.7 Vård- och resekostnader, invaliditets- och dödsfallsersättning, resgods- och förseningsskydd, krisförsäkring samt självriskskydd

1.7.1 Vård- och resekostnader vid akut sjukdom eller olycksfallsskada

Med tillämpning av angivna begränsningar och undantagen enl 1.7.3 nedan, gäller att om försäkrad vid *tjänsteresa*

- drabbas av *akut sjukdom* eller råkar ut för *olycksfallsskada* lämnas ersättning för nödvändiga, skäligen och verifierade
 - vårdkostnader (läkekostnader och tandvårdskostnader) enligt 1.7.1.1 nedan
 - resekostnader (lokala resekostnader, hemresa, återresa, kost och logi m m) enligt 1.7.1.2 nedan
- råkar ut för *olycksfallsskada* som leder till *invaliditet* eller dödsfall lämnas invaliditets respektive dödsfallsersättning enligt 1.7.2.2 nedan.

Begreppet akut sjukdom

Med akut sjukdom menas här en oförutsedd försämring av hälsotillståndet, som inte är att betrakta som olycksfallsskada.

Begreppet olycksfallsskada

Med olycksfallsskada avses: Kroppsskada som drabbat den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse, ett utifrån kommande våld mot kroppen.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Om kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring, lyte och men) redan fanns när olycksfallet inträffar eller om detta tillstöter senare, utan samband med olycksfallsskadan, och det kan antas att kroppsfelet medför att skadans följder förvärras, lämnas endast ersättning för de följder som uppkommer oberoende av kroppsfelet och enbart på grund av olycksfallsskadan.

Som olycksfallsskada räknas även:

- förfrysning
- värmeslag
- solsting
- smitta på grund av fästingbett
- hälseneruptur samt vridvåld mot knä

Som olycksfallsskada räknas inte

- tandskada genom bitning och tuggning
- skada som uppkommer på grund av smitta genom bakterier, virus eller annat smittämne
- skada som uppkommer genom användning av medicinska preparat, ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranleds av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- försämring av hälsotillståndet som sker efter olycksfallet om denna försämring enligt medicinsk erfarenhet sannolikt skulle ha inträtt även om olycksfallet inte inträffat.

Begränsning

Vid flygolycksfall, krigsskador och atomskador gäller särskilda bestämmelser se 1.8.

1.7.1.1 Läkekostnader

Sjukvårdskostnader

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader för vård och behandling av behörig läkare, sjukhusvård samt för behandling och hjälpmedel som läkare förskrivit för läkning.

Ersättningen är begränsad vid

- *akut sjukdom* till kostnader upp till 60 dagar från första läkarbesöket
- *olycksfallsskada* till kostnader som uppkommit inom 5 år från dagen då *olycksfallsskadan* inträffade. Efter 60 dagar ersätts enbart kostnader för sjukvård i Sverige.

Ersättning för läkekostnader lämnas inte sedan definitiv medicinsk invaliditetsersättning betalats ut genom någon försäkring.

Tandvårdskostnader

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader för tillfällig behandling av akuta tandbesvär som under resan måste utföras av tandläkare på vistelseorten. Med tandbesvär jämställs skada på tandprotes som var på plats i munnen när den skadades.

Skadas den försäkrades tänder vid en *olycksfallsskada* lämnas dessutom ersättning för behandling som inom 5 år från *olycksfallet* utförs av tandläkare på hemorten i Sverige. Behandling och kostnader ska godkännas i förväg av Trygg-Hansa.

Vid behandling med singelimplantat lämnas ersättning med högst 50 % av prisbasbeloppet. Vid implantat i form av broterapi lämnas ersättning med högst 50 % av prisbasbeloppet per implantatstöd. Högsta ersättning är 1 prisbasbelopp för hela implantatbehandlingen. Gällande prisbasbelopp vid utbetalningstillfället tillämpas.

Skada på fast protes ersätts enligt regler som gäller för skada på naturlig tand. Detta gäller även lös- tagbar protes som när den skadades var på plats i munnen.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Har försäkringen lämnat ersättning för slutbehandling av tandskadan lämnas ingen ytterligare ersättning. Ersättningen kan dock lämnas om försämring inträtt som inte var förutsägbar vid slutbehandling och beror på olycksfallsskadan. Detta ska ske senast 3 år sedan slutbehandling utförts. Vid tillfällig behandling av akuta tandbesvär samt skador som uppkommer vid tuggning eller bitning är ersättningen begränsad till 3 000 kr.

Anmärkning: Om det rör sig om sådan tandvård som i Sverige skulle ha ersatts av Försäkringskassan eller Landstinget, t ex vid arbetsskada, ska den försäkrade i första hand vända sig till Försäkringskassan/Landstinget för ersättning.

BEGRÄNSNING

Föreligger vid *olycksfallsskada* sjukliga eller andra för åldern normala förändringar lämnas ersättning endast för den skada som kan antas ha blivit följden om förändringarna inte förelegat då skadan inträffade.

Skador som uppstått vid tuggning eller bitning räknas inte som olycksfall och ersätts inte. Ersättning lämnas dock för tillfällig tandbehandling som utförts på vistelseorten enligt nedan.

Merkostnader för kost och logi samt vissa resekostnader

I samband med i övrig ersättningsbar skada vid *akut sjukdom* eller *olycksfallsskada* lämnas för den försäkrade och en medföljande försäkrad som omfattas av försäkringen, ersättning:

- för nödvändiga och skäliga merkostnader, enligt kvitto, för logi utanför hemorten
- merkostnader för kost med högst 200 kronor per dag och person.

Detta gäller om behörig och ojävig läkare föreskriver förlängning av vistelse eller ändrad boendeform.

Om *tjänsteresan* företagits med flyg och flygbiljetterna vid återresa inte är ombokningsbara, lämnas ersättning för nödvändiga och skäliga biljettkostnader pga att *sjukdomen* eller *olycksfallsskadan* orsakat en förlängning av tiden för uppehållet på vistelseorten.

Kostnaderna ska godkännas av SOS international eller Trygg-Hansa och kunna styrkas med kvitton i original.

BEGRÄNSNING

Ersättning lämnas upp till 60 dagar från första läkarbesöket.

1.7.1.2 Resekostnader vid akut sjukdom eller olycksfallsskada

Resor i samband med sjukvård och tandvård

Följande resekostnader omfattas:

Behöver den försäkrade resa för att få sjukvård eller tandvård lämnas ersättning för hans lokala resekostnader. Måste den försäkrade vid utlandsvistelse resa hem för att söka sjukvård i Sverige lämnas ersättning enligt "Merkostnad för hemresa till hemorten" nedan.

Merkostnad för hemresa till hemorten

Bedömer behörig och ojävig läkare på vistelseorten utomlands att den försäkrade måste återvända till hemorten i Sverige för fortsatt vård, betalas ersättning för merkostnad för hemresa. Såväl nödvändigheten av hemresan som färd sättet ska vara föreskriven av läkaren på vistelseorten och godkänd av SOS International A/S eller Trygg-Hansa.

Hemtransport av avliden eller begravning på platsen

Skulle den försäkrade avlida under *tjänsteresan*, betalar Trygg-Hansa kostnaden för hemtransport av den avlidne med flyg, bil, tåg eller båt.

BEGRÄNSNING

Vid dödsfall utanför Sverige kan istället för transporten till hemorten i Sverige enligt ovan, begravningskostnaderna på vistelseorten betalas, dock med högst 30 000 kronor.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden

Drabbas försäkrad av *akut sjukdom* eller råkar han ut för *olycksfallsskada* utomlands och läkare bedömer tillståndet som livshotande betalar Trygg-Hansa nödvändiga och skäliga kostnader för biljett och uppehålle för två *nära anhörigas* resa från Sverige och åter. Detsamma gäller om försäkrad avlider utomlands och begravning äger rum på vistelseorten. Resa från annat land än Sverige kan betalas upp till vad det kostar att resa från Sverige och åter.

Ny utresa eller ersättningsresa

Kan den försäkrade enligt behörig och ojävig läkares utlåtande inte utföra sitt arbete, på grund av *akut sjukdom* eller *olycksfallsskada*, som inträffat under tjänsteresa, lämnas efter godkännande av Trygg-Hansa ersättning för biljettkostnader till arbetsgivaren för:

- ersättares utresa om arbetsgivaren av affärsmässiga skäl måste ersätta den försäkrade med annan person
- ny utresa för den försäkrade om denne ska återuppta sitt arbete efter tillfrisknandet samt för ersättares hemresa.

Hemresa vid anhörigs sjukdom/svårare olycksfallsskada/dödsfall

Trygg-Hansa lämnar ersättning för nödvändiga och skäliga merkostnader för återresa till hemorten i Sverige med transportmedel i reguljär trafik om försäkrad tvingas avbryta resan tidigare än beräknat på grund av att *nära anhörig*, eller nära arbetskollega på hemorten eller arbetskollega som är med på resan och som omfattas av samma försäkring avlider eller drabbas av allvarlig *akut sjukdom* eller råkar ut för en svårare *olycksfallsskada*. Tillståndet ska av läkare bedömas vara livshotande.

BEGRÄNSNING

Ersättning för den nödvändiga återresan lämnas endast om den försäkrade kommer hem minst 48 timmar före den avsedda och planerade hemkomsten.

ERSÄTTNING

Försäkringen omfattar även ersättning till arbetsgivaren för biljettkostnader vid resa med transportmedel i reguljär trafik för:

- ersättares utresa om arbetsgivaren av affärsmässiga skäl måste ersätta den försäkrade med annan person eller
- ny utresa för den försäkrade om denne skall återuppta sitt arbete efter *nära anhörig* har tillfrisknat eller avlidit samt för ersättares hemresa.

Hemresa på grund av väsentlig skada i den privata bostaden

Trygg-Hansa lämnar ersättning för nödvändiga och skäliga merkostnader för återresa till hemorten i Sverige med transportmedel i reguljär trafik om försäkrad tvingas avbryta resan tidigare än beräknat på grund av att:

- väsentlig skada drabbar den försäkrades privata egendom i dennes ordinarie bostad i Sverige genom brand eller liknande allvarlig oförutsedd händelse. Hemresan ska i förväg godkännas av Trygg-Hansa.

BEGRÄNSNING

Ersättning för den nödvändiga återresan lämnas endast om den försäkrade kommer hem minst 48 timmar före den avsedda och planerade hemkomsten.

ERSÄTTNING

Försäkringen omfattar även ersättning till arbetsgivaren för biljettkostnader vid resa med transportmedel i reguljär trafik för:

- ersättares utresa om arbetsgivaren av affärsmässiga skäl måste ersätta den försäkrade med annan person eller
- ny utresa för den försäkrade om denne återupptar sitt arbete samt för ersättares hemresa.

1.7.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid Olycksfallsskada

Råkar försäkrad ut för *olycksfallsskada* och detta leder till bestående *invaliditet* eller dödsfall lämnas ersättning vid

- *medicinsk* eller *ekonomisk/ invaliditet*
- dödsfall.

Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen – engångsbelopp – för *invaliditet* och dödsfall anges i försäkringsbrevet.

Begränsning

Invaliditetsersättning kan aldrig lämnas både för *medicinsk* och *ekonomisk invaliditet*.

Om den försäkrades hälsotillstånd försämrats beroende på ett kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring, lyte och men) som antingen redan fanns vid *olycksfallsskadan* eller som tillstött senare utan samband med *olycksfallsskadan*, lämnas ingen ersättning för den *invaliditet* som försämringen medfört.

Anmärkning: Den försäkrade ska ha uppsökt läkare, som utfärdat läkarintyg, under tjänsteresan eller på annat vis kunna styrka att olycksfallsskadan har inträffat under resan.

Begreppet invaliditet

Med *invaliditet* menas att *olycksfallsskadan* medfört för framtiden bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunktion eller att den försäkrades arbetsförmåga för framtiden minskats med minst 50 procent till följd av skadan. Vid bedömning av invaliditetsgraden skiljer man mellan *medicinsk* och *ekonomisk invaliditet*.

1.7.2.1 Rätt till invaliditetsersättning

Rätt till invaliditetsersättning inträder om *olycksfallsskadan* medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunktion och tillståndet är stationärt och inte livshotande. Med stationärt menas att tillståndet varken ändras till det bättre eller sämre.

Förutsättning för rätt till invaliditetsersättning är dels att *olycksfallsskadan* inträffat under tid då försäkringen var i kraft, dels att *medicinsk invaliditet* uppkommit inom 3 år från det försäkringen senast var i kraft.

Vid *medicinsk invaliditet* inträder rätt till invaliditetsersättning tidigast 12 månader efter det att *olycksfallsskadan* inträffade.

Invaliditetsbedömningen kan dock uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt.

Om försäkringen inte längre är gällande när den definitiva invaliditetsgraden ska bedömas, beaktas endast direkta följder av *olycksfallsskada* som inträffat då försäkringen var i kraft.

Kan när invaliditetstillstånd inträtt den definitiva medicinska invaliditetsgraden ännu inte bedömas, utbetalas när så är möjligt förskott till den försäkrade. Detta ska svara mot den *medicinska invaliditet* som kan säkerställas.

Vid slutlig invaliditetsbedömning utbetalas belopp motsvarande den procentuella höjningen av ersättningsgraden.

Index vid utbetalningstillfället tillämpas.

Ersättningen utbetalas till den försäkrade. Inträffar dödsfall innan rätt till invaliditetsersättning inträtt, utbetalas inte invaliditetsersättning. Har rätt till invaliditetsersättning inträtt utbetalas det belopp som svarar mot den säkerställda definitiva medicinska invaliditet som beräknas ha förelegat vid dödsfallet.

Rätt till omprövning

Om *olycksfallsskadan* medför att den försäkrades kroppsfunktion väsentligt försämras efter det att Trygg-Hansa tagit slutlig ställning till den försäkrades rätt till ersättning med anledning av olycksfalls-

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

skadan, har den försäkrade rätt att på grund av de nya omständigheterna få invaliditetsgraden omprövad.

Omprövning medges om den försäkrade senast inom 10 år från det *olycksfallsskadan* inträffade, skriftligen anmäler sitt önskemål om omprövning till Trygg-Hansa och samtidigt lämnar uppgift om de omständigheter som kan medföra rätt till omprövning.

Hjälpmedel vid invaliditet

Utöver den ersättning vid *invaliditet* som bestäms efter invaliditetgraden utges ersättning för hjälpmedel och rehabiliteringshjälpmedel som av läkare bedöms som nödvändiga för att lindra ett invaliditetstillstånd och som inte enligt lag eller särskild författning ska ersättas från annat håll, till exempel kommun, landsting eller annan försäkring.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 50 000 kronor om Trygg-Hansa på förhand godkänt kostnaden. Ersättning lämnas längst i 5 år från det *olycksfallsskadan* inträffade. Detta under förutsättning att åtgärderna vidtas under tid då försäkringen är i kraft.

Ersättning för vanprydande ärr vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter ärr eller annan vanställdhet till följd av *olycksfallsskada* som krävt läkarbehandling. Ersättning kan endast lämnas om skadan är så allvarlig att läkarbehandling krävs. Att en läkare endast tittat på skadan utan att ge någon behandling är inte tillräckligt. Med behandling avses här exempelvis sårskada som måste sys eller tejpas. Ersättning lämnas enligt en av Trygg-Hansa fastställd tabell gällande vid utbetalningstillfället.

Rätten till ersättning inträder först efter avslutad behandling och sedan ärren eller vanställdheten bedömts vara kvarstående för framtiden, dock tidigast ett år från skadedagen.

Undantag

Försäkringen ersätter inte:

- skada som inte krävt läkarbehandling
- ärr eller annan vanställdhet som uppkommit genom *olycksfallsskada* som inträffat före försäkringens begynnelse.

1.7.2.2 Rätt till dödsfallsersättning

Rätt till dödsfallsersättning föreligger om den försäkrade till följd av *olycksfallsskadan* avlider inom 3 år.

Försäkringsgivare

För dödsfallsförsäkringen gäller att Holmia Livförsäkring AB (516401-6510) Box 50, 106 26 Stockholm, är försäkringsgivare.

Ersättningens storlek

Dödsfallsbeloppet är angivet i försäkringsbrevet.

Förmånstagare

Ersättningen betalas ut till den försäkrades dödsbo, om inte särskilt förmånstagarförordnande har anmälts till Trygg-Hansa. Särskild förmånstagarblankett finns att beställa hos Trygg-Hansa.

1.7.2.3 Undantag

Följande undantag (1.7.3.1 – 1.7.3.4) gäller gemensamt för 1.7.1.1 (Läkekostnader), 1.7.1.2 (Resekostnader) och 1.7.2 (Invaliditets- och dödsfallsersättning vid olycksfall).

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

1.7.2.4 Hälsotillstånd/Vårdbehov

Ersättning lämnas inte för

- för vård- rese eller andra kostnader som beror på att vårdbehov förelåg redan då den försäkrade påbörjade *tjänsteresan*. Ersättning kan dock lämnas om den försäkrades hälsotillstånd akut försämras under *tjänsteresan* och detta inte varit förutsägbart. Ersättning lämnas då för den merkostnad som försämringsen medför
- för vård- rese- eller andra kostnader i samband med sjukdom eller olycksfall som är förutsägbara före avresan från Sverige
- för kostnader som kan ersättas av allmän försäkringskassa
- merkostnader på grund av sjukliga eller för åldern normala förändringar
- för vård- rese eller andra kostnader som orsakats av förlossning eller graviditet i ett senare skede än 28:e veckan.
- kostnad av hemtransport eller annan transport föranledd av den försäkrades rädsla för smitta
- vaccinationer, förebyggande hälsovård och normal tandvård
- avser privat sjukvård i Norden.

1.7.2.5 Färdmedel

Ersättning lämnas inte för

- kostnader för att fartyg eller flygplan måste ändra sin färdplan på grund av den försäkrades skada eller sjukdom.

1.7.2.6 Aktiviteter

Ersättning lämnas inte för kostnad som vid *akut sjukdom* eller *olycksfallsskada* som uppkommit när försäkrad utövat:

- boxning, kickboxning, thaiboxning, shootfighting eller K1
- bergsbestigning, sportdykning (om försäkrad har gällande Internationellt dykarcertifikat gäller dock försäkringen), fallskärmsbrottning, glid- och fallskärmsflygning, drakflygning, bungy jump, samt deltagande i expedition eller annan riskfylld verksamhet
- deltagande i sport-, idrottstävling eller organiserad träning, som professionell idrottsutövare. Med sådan menas att mer än hälften av den förvärvsmässiga inkomsten kommer från den idrott som utövas
- deltagande i tävling eller organiserad träning inför tävling med motorfordon då licensförsäkring gäller.

1.7.2.7 Övrigt

Ersättning lämnas inte för kostnad som

- avser förlorad arbetsinkomst
- som godkänts eller kan godkännas som arbetsskada
- kan ersättas på annat håll enligt lag, författning, konvention eller annan försäkring

1.7.3 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringen gäller med följande *säkerhetsföreskrift* samt påföljd(minskad ersättning) då kraven inte följts.

1.7.3.1 Påföljd när säkerhetsföreskrift/aktsamhetskrav inte följts

För att inte ersättningen ska sättas ned enligt ovan ska följande *säkerhetsföreskrift/aktsamhetskrav* vara uppfyllda:

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

- försäkrad får inte ha missbrukat läkemedel eller nyttjat alkohol, droger eller andra berusningsmedel och i samband med detta drabbats av *akut sjukdom* eller en *olycksfallsskada*.

Normalt sätts ersättningen ned med 25%.

Ersättning kan dock lämnas utan nedsättning om försäkrad kan göra sannolikt att det inte finns något samband mellan alkoholpåverkan och skadan.

1.7.4 Resgodsskydd (Allrisk)

1.7.4.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skada på medfört resgodis vid *tjänsteresa* orsakad av plötslig och oförutsedd händelse. Med skada avses också förlust.

Anmärkning: Plötsligheten innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Att händelsen ska ha varit oförutsedd innebär att den ska ha inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Skador genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte.

Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som anges under punkt 1.5 (Försäkringsbelopp) om inte annat framgår i försäkringsbrevet.

Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för resgodis som försäkrad äger, hyr eller lånar och som består av

- lös egendom inklusive *stöldbegärlig egendom*
- *resehandlingar* och *pengar*

dock endast i den mån ersättning inte kan erhållas genom annan försäkring eller annat avtal.

Egendom som inte omfattas

Försäkringen omfattar inte

- motordrivet fordon (t ex bil, mc, moped), husvagn eller annat släpfordon. Försäkringen gäller dock för eldriven rullstol
- ångbåt, motorbåt, vattenskoter, segelbåt eller windsurfingbräda
- sväware, hydrokopter, luftfartyg, luftballonger eller liknande farkoster.

Försäkringen gäller inte heller för delar eller utrustning till ovan nämnda fordon och farkoster.

- varor avsedda för försäljning, verktyg och provkollektioner
- verktyg, mätinstrument, arbetsmaterial och liknande hjälpmedel inom byggsektorn
- utställningsföremål och material för utställning
- djur
- bohag vid förflyttning
- ritningar, arkivalier och datainformation samt programlicenser.

1.7.4.2 Undantag

Vad försäkringen inte gäller för

Pengar, resehandlingar eller stöldbegärlig egendom

- skada på *pengar*, *resehandlingar* eller *stöldbegärlig egendom* som glömts tappats eller förlagts, även om egendomen senare stjäls eller skadas. Anmärkning: Med glömts, tappats eller förlagts menas även då egendomen försvunnit utan att den försäkrade kan göra sannolikt på vilket sätt.
- skada på *pengar*, *resehandlingar* eller *stöldbegärlig egendom* då sådan egendom lämnats för transport eller incheckning. Dock kan ersättning lämnas för stöldbegärlig egendom som check-

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

ats in om egendomen på grund av dess storlek och/eller vikt nekats som handbagage. Högsta ersättning per kolli 10 000 kronor.

Egendom i eller på motordrivet fordon m m
Försäkringen gäller inte för

- skada på *pengar* eller *resehandlingar* som lämnats i eller på motordrivet fordon
- skada på *stöldbegärlig egendom* som kvarlämnats i eller på motordrivet fordon vid nattparkering
- skada på lös egendom som lämnats kvar i eller på motordrivet fordon, husvagn eller båt, vid t ex flygplats, järnvägsstation eller hamn.

Resväskor och sportredskap m m
Försäkringen gäller inte för

- skada genom skavning, slitage eller självförstörelse
- ytliga skador på resväskor eller liknande såsom bucklor, repor eller dylikt utan väsentlig inverkan på användbarheten
- skada genom bristfällig eller olämplig emballering
- skada genom att medförd vätska eller smetande ämnen rinner ut
- skada på sportredskap under användning (ersättning lämnas dock vid stöld)

Övrigt

Försäkringen gäller inte för

- skada som kan ersättas genom annan försäkring, transportföretag, hotell eller liknande
- skada på egendom i hotellrum/lägenhet som disponeras av försäkrad, om gärningen utförts av någon som den försäkrade givit tillåtelse att vistas i rummet/lägenheten.

Speciell regel (Stöldbegärlig egendom)

De undantag och säkerhetsföreskrifter/aktsamhetskrav (se 1.7.5.3) som gäller för *stöldbegärlig egendom* tillämpas endast om det sammanlagda återanskaffningsvärdet för den *stöldbegärliga egendom* som stulits eller skadats uppgår till mer än 1 000 kr.

1.7.4.3 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringen gäller med följande *säkerhetsföreskrift* samt påföljd (minskad ersättning) om kraven inte följts.

För att inte ersättningen ska sättas ned enligt ovan ska följande säkerhetsföreskrifter vara uppfyllda:

- egendomen ska handhas och förvaras på ett efter omständigheterna tillfredsställande sätt så att den inte stjäls, går förlorad eller skadas.
 - exempel på detta är att egendomen inte ska lämnas synlig för obehörig och att den om möjligt ska skyddas genom en lämplig placering i t ex skåp, låda eller liknande
- när försäkrad lämnar egendom i transportmedel, på arbetsplats, eller tillfällig bostad såsom bungalow, lägenhet, hotellrum passagerarhytt eller motsvarande, ska dörrar vara låsta och fönster stängda och reglade. Om egendomen består av *pengar*, *resehandlingar* och *stöldbegärlig egendom* ska dessa vara inlåsta i safebox/kassafack.

Om egendomens storlek omöjliggör inlåsnings på nämnda sätt eller om safebox/kassafack saknas ska inlåsnings ske i resväska, skåp, låda eller liknande.

Påföljd (minskad ersättning)

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Om aktsamhetskraven inte är uppfyllda kan ersättningen sättas ned eller helt bortfalla enligt 1.10 ersättningsregler.

1.7.5 Förseningsskydd

1.7.5.1 Bagageförsening

Försäkringen lämnar ersättning om den försäkrade på *tjänsteresa* vid utresan från Norden checkat in bagage och detta blir försenat efter den försäkrades ankomst till resmålet.

Ersättning lämnas för skäliga extrakostnader avseende inköp, av för resans ändamål nödvändiga kläder och toalettartiklar upp till i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp.

Om resgodset inte återfåtts inom 48 timmar lämnas ytterligare ersättning upp till det dubbla försäkringsbeloppet, som är angivet i försäkringsbrevet.

Inköpen ska göras i direkt anslutning till förseningen och innan bagaget återfåtts. Förseningen ska kunna styrkas med *P.I.R-rapport* och alla kostnader/utlägg ska göras på den ort där förseningen inträffat alternativt på vistelseorten och kunna styrkas med kvitton i original i annat fall kan ersättningen minskas eller helt utebli.

Undantag

Försäkringen gäller inte vid försening som beror på ingripande av tullmyndighet eller annan myndighet.

1.7.5.2 Bagageförsening vid hemresa

Har incheckat bagage vid hemresa blivit försenat och den försäkrade ska företa ny tjänsteresa inom 48 timmar från hemkomsten, lämnas ersättning för nödvändiga och skäliga extrakostnader för inköp av kläder och hygienartiklar om bagage inte kommit tillrätta innan den nya tjänsteresan ska företas. Den nya tjänsteresan ska kunna styrkas med resehandlingar/biljett och förseningen med *P.I.R-rapport* för att sådan ersättning ska kunna lämnas.

Högsta ersättning

Högsta ersättningsbelopp per försäkrad vid varje skada är 1500 kronor.

1.7.5.3 Försening av allmänt färdmedel

Vid påbörjad tjänsteresa lämnar försäkringen ersättning om allmänt färdmedel som den försäkrade reser med blir försenat med mer än 4 timmar till resmålet. Ersättning lämnas för den försäkrades nödvändiga och skäliga extrakostnader avseende kost,(mat och dryck) och logi.

Högsta ersättning

Högsta ersättningsbelopp per försäkrad vid varje skada är 3 000 kr.

Inköp och övernattnings ska göras på den ort där förseningen inträffade samt styrkas med kvitton i original.

Undantag

Försäkringen gäller inte vid försening på grund av konkurs eller myndighetsingripande, lockout, strejk, eller andra av arbetsgivare eller fackliga representanter vidtagna åtgärder.

1.7.6.4 Resestartskydd

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäligena extrakostnader för att den försäkrade vid *tjänsteresa*, både utresa och hemresa, ska kunna ansluta sig till *tjänsteresa* som inte är möjlig att boka om, om den försäkrade blir försenad till flygplats, tågstation eller busshållplats beroende på:

- att allmänt färdmedel försenats av väderlekshinder, tekniskt fel eller trafikolycka
- trafikolycka med privatbil som den försäkrade åker med. Olyckan ska kräva bärgning och inträffa under den direkta färden till resans utgångspunkt.
- annan trafikolycka där den försäkrade kan påvisa att trafikolyckan som ska kräva bärgning ligger till grund till den missade avresan.

Den försäkrade måste ha påbörjat anslutningsresan i så god tid att den försäkrade under normala förhållanden skulle ha hunnit med att boka in sig och sitt bagage i förväg enligt vad som krävs av re-serrangör. Den försäkrade ska ha varit på flygplats senast två timmar före avgång. Om den försäkrade inte har påbörjat anslutningsresan i tillräckligt god tid enligt vad som sägs ovan, kan inte ersättning lämnas.

Är anslutning inte möjlig kan Trygg-Hansa istället lämna ersättning för nya likvärdiga biljetter för att fullfölja resan.

Begränsning

Endast händelse som kan styrkas med intyg från polis, trafikansvarig vad avser *kollektivt färdmedel*, omfattas.

Undantag

Försäkringen gäller inte vid försening på grund av lockout, strejk, eller andra av arbetsgivare eller fackliga resrepresentanter vidtagna åtgärder samt inte heller vid försening som beror på ingripande av tullmyndighet eller annan myndighet.

Högsta ersättning

Högsta ersättningsbelopp per försäkrad vid varje skada är 25 000 kronor.

1.7.6 Krisförsäkring (behandlingskostnad)

1.7.6.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen lämnar skälig ersättning för behandlings/terapikostnader för den försäkrade om den försäkrade under sin tjänsteresa råkar ut för akut psykisk kris, genom att bevittna eller själv drabbas av en plötslig och oförutsedd händelse vid:

- rån, hot eller överfall
- olycksfallsskada
- annan traumatisk händelse såsom brand, inbrott, explosion, trafikolycka, naturkatastrof, kapning eller terrorattack

Anmärkning: Med olycksfallsskada avses kroppsskada genom plötslig yttre händelse, ett utifrån kommande våld mot kroppen.

1.7.6.2 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under tjänsteresa till land/område som anges i 1.3 "Var försäkringen gäller".

1.7.6.3 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

1.7.6.4 Försäkringsbelopp och omfattning

Försäkringen omfattar behandlingskostnad (arvode) för samtalsterapi, psykologikonsultation. Behandlingen ska ske hos legitimerad psykolog/terapeut och på förhand godkännas av Trygg-Hansa.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Resekostnader till och från behandling

Försäkringen lämnar ersättning för den försäkrades nödvändiga och skäligen resekostnader till och från behandling.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är per försäkrad och skadetillfälle maximerad till 10 behandlingar (behandlingstillfällen). Ersättningsbeloppet är dock inklusive resekostnad maximerad till högst 20 000 kronor.

Tiden under vilken behandlingshjälp ges är begränsad till 12 månader efter inträffad skada.

Undantag

Försäkringen gäller inte för behandlingskostnad som

- uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd
- kan ersättas på annat håll enligt lag, författning, konvention eller annan försäkring.

1.7.6.5 Skaderegleringsbestämmelser

Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska anmälas så snart som möjligt och senast inom 1 år efter inträffad skada angiven i 1.7.7.1.

1.7.7 Självriskskydd

1.7.7.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen lämnar ersättning för självriskkostnad för:

- ersättningsbar egendomsskada enligt svenska hem- eller villahemförsäkringsvillkor
- ersättningsbar skada enligt svenska bilförsäkringsvillkor enligt nedan angiven omfattning.

Ersättningsbar skada enligt svensk hem- eller villahemförsäkring

Vid ersättningsbar skada enligt svenska hem- eller villahemförsäkringsvillkor gäller följande:

Inträffar under tjänsteresa i utlandet en plötslig och oförutsedd skada i den försäkrades obebodda permanenta bostad i Sverige, som helt eller delvis har ersatts genom den försäkrades gällande hem- eller villahemförsäkring, lämnas ersättning med ett belopp som motsvarar den självrisk som gäller för skadan enligt hem- eller villahemförsäkringen.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med maximalt 10 000 kronor.

Begränsning

En förutsättning för att ersättning ska kunna lämnas krävs att den skadade egendomen till fullo är försäkrad och att den inträffade skadan är ersatt enligt gällande svenska hem- eller villahemförsäkringsvillkor.

Undantag

Försäkringen omfattar inte

- ersättning vid skada på eller i biutrymme till den permanenta bostaden
- skada orsakad av någon som omfattas av den försäkrades hushåll.

Ersättningsbar skada enligt svenska bilförsäkringsvillkor

Vid ersättningsbar skada enligt svenska bilförsäkringsvillkor gäller följande:

Inträffar under tjänsteresa i utlandet en plötslig oförutsedd skada på den försäkrades privata personbil i Sverige, som helt eller delvis har ersatts genom den försäkrades gällande bilförsäkring, lämnas

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

ersättning med ett belopp som motsvarar den självrisk som gäller för skadan enligt bilförsäkringen. En förutsättning är dock att bilen under den försäkrades restid inte nyttjas av annan person.

Om den försäkrade drabbas av en självrisk vid skada på egen eller annans bil när den används vid tjänsteresa omfattar försäkringen ett självriskskydd.

Ersättning lämnas för den självrisk som dragits av från försäkringsersättningen.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med maximalt 10 000 kronor.

Begränsning

En förutsättning för att ersättning ska kunna lämnas, krävs att bilen till fullo är försäkrad och att den inträffade skadan är ersatt enligt gällande bilförsäkringsvillkor. Vid medförd egen privat bil gäller försäkringen under resa som varar högst 30 dagar.

Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada som omfattas av bilens rättsskyddsförsäkring
- avbrottsförsäkring
- bonusförlust
- stilleståndsansättning eller kostnad för hyrbil.

1.8 Flygolycksfall, krigsrisker, atomskador, och evakuering vid naturkatastrof

1.8.1 Flygolycksfall

Försäkringen gäller under flygning under förutsättning att den försäkrade är passagerare på nationalitetsbetecknat luftfartyg. Till passagerare räknas endast personer ombord som inte har eller utför uppdrag i samband med flygningen.

1.8.2 Krigsrisker

Vistas den försäkrade i område som drabbas av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution, uppror eller terrorism gäller försäkringen endast under förutsättning att den försäkrade inte deltar i krig eller andra här nämnda oroligheter eller tar befattning därmed som reporter eller dylikt. Försäkringen gäller dock inte för skada som kan ersättas enligt punkt 1.14 Överfallsskydd (Fysisk personskada).

Under samma förutsättningar lämnas ersättning även för:

- nödvändiga extrakostnader för hemresan, dock inte för deltagare i sådan sällskapsresa som avses i resegarantilagen.
- förlust av resgods genom att egendomen konfiskerats eller att den försäkrade vid evakuering eller liknande händelse nödgats kvarlämna sitt resgods.

HÖGSTA ERSÄTTNING

Högsta ersättningsbelopp per försäkrad för nödvändiga extrakostnader för hemresa är vid varje skada begränsat till 75 000 kr.

Försäkringsbeloppet vid krigsskador begränsas vid *invaliditet* och dödsfall till

- 400 000 kr för *invaliditet*
- 200 000 kr för dödsfall.

1.8.3 Atomskaador

Olycksfall vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess eller radioaktivt sönderfall omfattas av försäkringen endast under förutsättning att atomkärnprocessen eller det radioaktiva sönderfallet inte har anknytning till militär verksamhet i vilken den försäkrade deltar.

HÖGSTA ERSÄTTNING

Försäkringsbeloppet vid atomskaador begränsas till

- 400 000 kr vid *invaliditet*
- 200 000 kr vid dödsfall

UNDANTAG

Försäkringen gäller inte för:

- skada genom terrorhandling som har samband atomkärnprocess eller radioaktivitet.

Terrorism/ terrorhandling

Med *terrorhandling* avses handling som innebär användning och/eller bruk av våld eller maktmedel eller hot därom, som begås av individ/er eller grupp av individer, oavsett om handlingen begås för egen räkning, i samröre med eller på uppdrag av organisation/er eller regering/ar och vars syfte/n eller skäl är politiska, religiösa, ideologiska och/eller etniska och där handlingens avsikt är att sätta skräck i befolkning eller grupp av individer eller tvinga regering/ar, myndighet/er eller organisation/er att genomföra eller avstå från att genomföra viss åtgärd eller på annat sätt påverka deras agerande eller beslut.

1.8.4 Evakuering vid naturkatastrof

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäliga extra rese- och logikostnader om den försäkrade vid resa tvingas flytta, eller tvingas resa hem på grund av *naturkatastrof*, Försäkringen ersätter även kostnader för resa och uppehälle när statlig myndighet eller Utrikesdepartementet påbjuder om evakuering.

HÖGSTA ERSÄTTNING:

Högsta ersättningsbelopp per försäkrad vid varje skada är 75 000 kr.

1.9 Skadevärderingsregler

Ersättningens storlek vid *invaliditet* och skadebeloppets storlek vid skada på egendom fastställs enligt följande regler (1.9.1 resp 1.9.2).

1.9.1 Invaliditets ersättningens storlek

Invaliditetsersättningen utgör en mot invaliditetsgraden svarande del av försäkringsbeloppet för *invaliditet* vid den ålder den försäkrade uppnått vid *olycksfallet*.

Invaliditetsersättningen bestäms på grundval av den *ekonomiska invaliditeten*, om sådan föreligger, annars på grundval av den *medicinska invaliditeten*. Bestämningen ska dock ske på grundval av den *medicinska invaliditeten* om detta skulle leda till högre invaliditetsersättning.

För försäkrad som vid olycksfallet fyllt 55 år lämnas endast ersättning för medicinsk invaliditet.

Kan funktionsförmågan förbättras genom användning av protes, bestäms invaliditetsgraden med beaktande även av protesfunktionen.

Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt.

Ersättning vid ekonomisk invaliditet

När *olycksfallsskadan* medfört bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 procent enligt försäkringsgivarens bedömning utbetalas invaliditetsersättning. En förutsättning här för är dock att *olycksfallsskadan* inom 5 år från skadedagen medfört sådan förlust av arbetsförmågan. För försäkrad som vid skadetillfället fyllt 18 år gäller den ekonomiska invaliditeten ska ha uppkommit inom 10 år från det olycksfallsskadan inträffade.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Olycksfallsskadan ska ha inträffat under tid då försäkringen är i kraft och före 55-årsdagen och medfört ekonomisk invaliditet innan 60-årsdagen.

Till grund för bestämning av den ekonomiska invaliditetsgraden läggs endast sådana av *olycksfallsskadan* föranledda symtom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas av Trygg-Hansa.

Hänsyn ska endast tas till nedsättning av sådan arbetsförmåga som utnyttjades omedelbart före *olycksfallsskadan* och som sannolikt skulle ha utnyttjats om arbetsförmågan inte förlorats.

Bestämningen sker med hänsyn till den försäkrades förmåga att trots *olycksfallsskadan* utföra sitt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar hans krafter och färdigheter och som rimligen kan begäras av honom med hänsyn till ålder, tidigare utbildning och verksamhet, omskolning eller liknande åtgärd samt bosättningsförhållanden.

Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete även i annat yrke prövats. Samtliga möjligheter till rehabilitering ska också vara utredda.

Bestämningen av invaliditetsgraden sker med ledning av den förlust av arbetsförmågan som *olycksfallsskadan* medfört. *Olycksfallsskadan* ska dessutom innan den ekonomiska invaliditeten har inträtt och inom 3 år från skadedagen ha medfört *medicinsk invaliditet*.

Ersättning vid medicinsk invaliditet

När *olycksfallsskadan* medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction och tillståndet är stationärt, utbetalas invaliditetsersättning.

En förutsättning för rätt till ersättning är att *olycksfallsskadan* inom 3 år medfört någon mätbar *invaliditet*. Slutbedömning ska dock göras först när invaliditetsgraden är definitivt fastställd och senast inom 3 år från skadedagen.

Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker med ledning av vid varje utbetalningstillfälle gällande branschgemensamma tabellverk.

Om *olycksfallsskadan* medfört skador på flera kroppsdelar, så att den totala invaliditetsgraden överstiger 100 procent, maximeras ersättningen 100 % av försäkringsbeloppet.

1.9.2 Skada på egendom (resgods)

Skadad och förlorad egendom värderas efter samma regler och enligt följande.

Företagets egendom

Egendomen värderas enligt Trygg-Hansas villkor för Företagsförsäkring, punkt 1.10 (Skadevärderingsregler).

Personlig lös egendom

Egendomen har ur värderings- och ersättningssynpunkt delats upp i olika värderingsgrupper enligt nedan. Hur egendom värderas beror på vilken värderingsgrupp föremålet tillhör.

VÄRDERINGSGRUPP 1

Böcker, antikviteter, konstverk, äkta mattor, vapen och egendom med särskilt samlarvärde

Egendomen värderas till marknadsvärdet. Skada värderas till vad det i allmänna handeln kostar att inköpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att inköpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den funnits. Samlingar värderas i sin helhet.

VÄRDERINGSGRUPP 2

Smycken, pärlor, ädelstenar samt föremål helt eller delvis av ädelmetall, dock inte klockor av ädelmetall inklusive armband.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Ny likvärdig egendom finns att köpa i allmänna handeln:

- om inköp sker inom 6 månader ersätts vad det kostar i allmänna handeln, dock högst kostnad hos av Trygg-Hansa anvisad leverantör, att köpa ny likvärdig egendom
- om inte inköp sker inom 6 månader ersätts 65 % av vad det kostar i allmänna handeln, dock högst kostnad hos av Trygg-Hansa anvisad leverantör, att köpa ny likvärdig egendom.

Ny likvärdig egendom finns inte att köpa i allmänna handeln:

Egendomen värderas högst till vad likvärdig begagnad egendom kostar i allmänna handeln.

VÄRDERINGSGRUPP 3

Kläder, radio, TV, skivor, cyklar mm

Nyare egendom - där ersättning anges med 100 %:

- om inköp sker inom 6 månader ersätts vad det kostar i allmänna handeln, dock högst kostnad hos av Trygg-Hansa anvisad leverantör, att köpa ny likvärdig egendom
- om inte inköp sker inom 6 månader ersätts 70 % av priset för ny likvärdig egendom.

Äldre egendom - där ersättning anges med mindre än 100 %:

Ersättning lämnas med så många procent av nypriset för likvärdig egendom som anges nedan, räknat från och med det år som egendomen var ny.

Följande ersättningsnivåer bygger på vad handeln i allmänhet rekommenderar som avskrivning per år för olika typer av egendom. Om värdet minskat inte endast genom ålder, slitage eller omodernitet utan dessutom till följd av nedsatt användbarhet för dig eller företaget görs särskilt avdrag.

Ersättningsnivåer

Skor nyare än 1 år ersätts med 100 %, 1-2 år ersätts med 40 %, 2-3 år ersätts med 20 %. Skor äldre än 3 år ersätts med priset för begagnat i allmänna handeln.

Kläder nyare än 1 år ersätts med 100 %, 1-2 år ersätts med 60 %, 2-3 år ersätts med 40 %, 3-4 år ersätts med 20 %. Kläder äldre än 4 år ersätts med priset för begagnat i allmänna handeln.

Glasögon nyare än 1 år ersätts med 100 %, 1-2 år ersätts med 80 %, 2-3 år ersätts med 60 %, 3-4 år ersätts med 40 %, 4-6 år ersätts med 20 %. Glasögon äldre än 6 år anses helt avskrivna med hänsyn till slitage, synförändring, omodernitet mm.

Video, videokamrator och skidutrustning nyare än 1 år ersätts med 100 %, 1-2 år ersätts med 70 %, 2-3 år ersätts med 55 %, 3-4 år ersätts med 40 %. Egendom äldre än 4 år ersätts med priset för begagnat i allmänna handeln.

Radio, TV och andra apparater för ljud- och bildåtergivning, dock inte datorutrustning, CD, DVD, cyklar, golfklubbor och pälsar ersätts för egendom nyare än 1 år med 100 %, 1-2 år ersätts med 100 %, 2-3 år ersätts med 70 %, 3-4 år ersätts med 60 %. Egendom äldre än 4 år ersätts med priset för begagnat i allmänna handeln.

Armbandsur nyare än 1 år ersätts med 100 %, 1-2 år ersätts med 100 %, 2-3 år ersätts med 100 %, 3-4 år ersätts med 60 %. Armbandsur äldre än 4 år ersätts med priset för begagnat i allmänna handeln.

Reglerna ovan tillämpas inte om det leder till oskäligt resultat. Sådana föremål värderas istället enligt Värderingsgrupp 5, Annan lös egendom nedan.

VÄRDERINGSGRUPP 4

Mat och hemgjorda föremål, fotografier, film, skriv- och bandupptagningar samt föremål som försäkrad själv gjort för sitt personliga bruk (t ex hemsydda kläder, hemlagad mat och modeller).

Ny likvärdig egendom finns att köpa i allmänna handeln:

- om inköp sker inom 6 månader ersätts vad det kostar i allmänna handeln att köpa ny likvärdig egendom

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

- om inköp inte sker inom 6 månader ersätts 65 % av vad det kostar i allmänna handeln att köpa ny likvärdig egendom.

Ny likvärdig egendom finns inte att köpa i allmänna handeln:
Du får ersättning för kostnader för råmaterialet.

VÄRDERINGSGRUPP 5

Annan lös egendom

Egendom för vilken värdet på grund av ålder, slitage eller omodernitet har gått ned med 30 % eller mindre:

- om inköp sker inom 6 månader ersätts vad det kostar i allmänna handeln att köpa ny likvärdig egendom
- om inköp inte sker inom 6 månader ersätts vad det kostar i allmänna handeln att köpa begagnad likvärdig egendom. Om värdet minskat inte endast genom ålder, slitage eller omodernitet utan dessutom till följd av nedsatt användbarhet för dig eller företaget görs ytterligare avdrag.

Egendom för vilken värdet på grund av ålder, slitage eller omodernitet har gått ned med mer än 30 %: Ersättning lämnas med vad det kostar i allmänna handeln att köpa begagnad likvärdig egendom. Om värdet minskat inte endast genom ålder, slitage eller omodernitet utan dessutom till följd av nedsatt användbarhet för den försäkrade eller företaget görs ett särskilt avdrag.

ÖVRIGA VÄRDERINGSREGLER

Värderingen av en skada görs med utgångspunkt från prisläget vid den tidpunkt när försäkrad tidigast kan bestämma sitt ersättningsanspråk, dock sensat två månader från skadedagen. Värdehandlingar värderas till den förlust du gör vid skadetillfället.

Kan skadad egendom repareras värderas skadan till den reparationskostnad som är skälig. Reparationskostnaden får aldrig överstiga den ersättning försäkrad kan få enligt tidigare angivna regler.

1.10 Ersättningsregler

Skada värderas enligt 1.9 (Skadevärderingsregler) och ersätts enligt följande regler.

Det är den direkta ekonomiska förlusten som ersätts. Som direkt ekonomisk förlust betraktas bland annat inte:

- affektionsvärden
- förlorad arbetsförtjänst i samband med egendomsskada
- resor till och från skadeplatsen
- besvär och olägenheter som kan uppstå
- värdet av eget arbete som du lagt ned på fotografier, film, inspelningar, dataprogram, modeller och dylikt
- återskapande av digitalt lagrad information
- förluster som kan uppstå till följd av att ett konto eller abonnemang obehörigen utnyttjas
- kränkning/ideellt skadestånd
- kostnader för att verifiera, styrka och framställa krav
- kostnader för att återköpa egendom.

När egendom skadas eller förloras påverkas ersättningen bland annat av:

- ålder
- förslitning
- modernitet
- användbarhet

Hur vi ersätter den försäkrade:

Allt efter omständigheterna kan det bli fråga om, reparation för att återställa funktionen, kontant ersättning eller återanskaffning - det vill säga inköp av likadan eller närmast motsvarande egendom.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Vid återanskaffning eller reparation har Trygg-Hansa också rätt att avgöra var inköp respektive reparation ska göras. Högre ersättning än vad respektive reparation kostar hos av Trygg-Hansa anvisat inköps- eller reparationsställe, kan inte lämnas.

Kontokort, bankkort m m

Checkar, bankböcker, kontokort och liknande ersätts endast med den kostnad som kan uppkomma för att spärra aktuellt konto. Om behörig person utnyttjar kontot och detta medför ekonomisk förlust för den försäkrade är denna förlust/kostnad inte ersättningsbar genom försäkringen.

1.10.1 Framkallande av försäkringsfallet

Trygg-Hansa är inte ansvarigt gentemot försäkrad för försäkringsfall som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Anmärkning: Med den försäkrade jämställs

- annan som har handlat med hans samtycke
- den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med den försäkrade
- den som i den försäkrades ställe eller tillsammans med denne har haft tillsyn över försäkrad egendom, dock gäller att den som var i ett sådant sinnestillstånd som avses i 30 kap 6 § brottsbalken eller den som var under 12 år jämställs med den försäkrade endast om han har handlat med dennes samtycke.

1.10.2 Åsidosättande av föreskrift

Om aktsamhetskraven inte är uppfyllda kan ersättning sättas ned, om inte oaktsamheten varit ringa eller av ringa betydelse för försäkringsfallet. Vid allvarlig försummelse kan avdraget bli kraftigt, eller ersättningen helt falla bort.

1.10.3 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Trygg-Hansa har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Trygg-Hansa är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna Trygg-Hansas egendom och egendomen ska snarast ställas till Trygg-Hansas förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.10.4 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 7.1.2.12 (Skaderegleringbestämmelser). Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Ersättning som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om polisutredning avvaktas ska ersättning betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.11 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning: Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se Allmänna avtalsbestämmelser, punkt 1.6 (Räddningsplikt).

Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot Trygg-Hansa ska anmälas så snart som möjligt. Skadeanmälan ska undertecknas av arbetsgivaren och den som begär ersättning. Dessutom ska den som gör anspråk på försäkringsersättning:

- vid stöld, inbrott, rån eller överfall göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända in intyg härom till Trygg-Hansa
- vid skada som inträffat under transport eller på hotell ska anmälan göras till transportföretaget eller hotellet
- lämna specificerat krav på ersättning
- i skälig omfattning styrka innehav och värde av förkommen egendom
- om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa Trygg-Hansa om detta
- på begäran av Trygg-Hansa lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg och andra handlingar som bolaget behöver för att reglera skadan
- på begäran av Trygg-Hansa medverka i polisens utredning av ärendet
- på begäran sammanträffa med Trygg-Hansas personal eller av bolaget anlita uppdragstagare
- i övrigt följa i villkoren särskilt angiven säkerhetsföreskrift
- vid försening vid färd med kollektivt färdmedel (förseningsskydd), bifoga intyg från transportföretaget som styrker förseningens orsak och längd
- vid resestartskydd avseende inte ombokningsbara flygbiljetter, bifoga polisintyg, intyg från trafikansvarig eller bärgningsräkning, beroende på vilken typ av färdmedel som använts, som styrker förseningens orsak och längd
- vid avbeställning av tjänsteresa ska den avbokade biljetten bifogas i original, läkarintyg från den behandlande läkaren som styrker skadehändelsen. Läkaren ska vara behörig och ojävig. Vid dödsfall ska dödsfallsintyg bifogas skadeanmälan
- vid avbeställning av tjänsteresa till följd av naturhändelse ska intyg från berörd myndighet bifogas i original.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Regress- och dubbelförsäkrings överenskommelsen

Krav från annat försäkringsbolag i enlighet med den mellan försäkringsbolagen träffade regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelsen regleras av Trygg-Hansa utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned, efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

1.12 Ansvarsförsäkring för privatperson

1.12.1 Försäkrade personer

Ansvarsskyddet gäller för den försäkrade som privatperson i samband med *tjänsteresa*. Försäkringen gäller inte vid direkt yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.

1.12.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

1.12.3 Försäkringsbelopp

Högsta ersättningsbelopp vid varje skadetillfälle är 10 000 000 kr och gäller sammanlagt för person- och sakskada.

Försäkringsbeloppet utgör övre gräns för ersättning vid varje skadetillfälle även då flera av de försäkrade är skadeståndsskyldiga.

Om flera skador uppstår vid samma tillfälle och av samma orsak anses detta som ett skadetillfälle.

Om den försäkrade är skadeståndsskyldig för personskada gentemot person med hemvist i Sverige, begränsas dessutom försäkringsbeloppet till skälig ersättning för personskada enligt svensk rätt.

1.12.4 Försäkringens omfattning

1.12.4.1 Trygg-Hansas åtagande

Om försäkrad krävs på ersättning för en skada som kan omfattas av försäkringen åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd den försäkrade är skyldig att utge.

1.12.4.2 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar person- och sakskada samt förmögenhetsskada som är en direkt följd av ersättningsbar person- och sakskada och som drabbar samma skadelidande.

Ren förmögenhetsskada, dvs ekonomisk skada som uppkommit utan samband med person - eller sakskada, ersätts inte.

1.12.4.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada som den försäkrade tagit på sig att svara för utöver gällande skadeståndsrätt
- skada på egendom som den försäkrade hyrt, lånat, bearbetat, reparerat eller på annat sätt tagit mer än helt tillfällig befattnings med.

Undantaget avser inte skada på hotellrum eller annan hyrd bostad utanför verksamhetstiden samt inventarier däri, dock endast i den mån skadan inte kan ersättas genom annan försäkring. Skada på grund av slitage, vanvård eller uppsåt ersätts dock inte.

- skada som försäkrad kan göras ansvarig för som ägare av fastighet, lägenhet eller som innehavare av tomträtt
- skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

- motordrivet fordon då skadan uppkommit till följd av trafik med fordonet. Undantaget avser inte eldriven rullstol.
- ång-, motor- eller segelbåt, svävare eller hydrokopter eller luftfartyg. Undantaget avser inte windsurfingbräda.

Anmärkning: Om båten är utrustad med antingen utombordsmotor om högst 10,0 hkr (7,36 kW) eller segel med en segelyta av högst 10 kvm gäller försäkringen dock för personskada.

- skada som uppstått i samband med att den försäkrade utför uppsåtlig gärning som enligt gällande lag är straffbar
- skada som den försäkrade förorsakat i samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet
- sådan atomskada som försäkringstagaren kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen (1968:45) eller motsvarande utländsk lag
- skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp
- skada som den försäkrade tillfogat någon av dem som omfattas av försäkringen.

1.12.5 Skaderegleringsbestämmelser

1.12.5.1 Anmälan om skada

Skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa så snart som möjligt. Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade ska detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa.

Om den som begär ersättning eller annat försäkringsskydd, underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

1.12.5.1.1 Preklusion och Preskription

Preklusion

Med ändring av Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13 avseende preklusion gäller följande. Skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa snarast efter det att den som vill utnyttja försäkringen erhållit det. Om skadeståndskravet inte anmälts till Trygg-Hansa inom ett år efter det att den som vill nyttja försäkringen erhållit det, är Trygg-Hansa fri från ersättningsskyldighet.

Preskription

Gällande frågor om preskription av rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd hänvisas till Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13

1.12.5.2 Skyldighet att lämna upplysning

Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål lämna Trygg-Hansa handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredning. Om den försäkrade uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

1.12.5.3 Stämning och rättegångsombud

Om den försäkrade instämmer till domstol eller erhåller uppgift om att så ska komma att ske, ska detta omedelbart anmälas varvid Trygg-Hansa utser rättegångsombud.

Om den försäkrade inte iakttar dessa skyldigheter kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Trygg-Hansa och inte heller ersätts rättegångs- eller skiljemannakostnader.

1.12.5.4 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Trygg-Hansas tillåtelse medger skadestånds skyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Trygg-Hansa fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är – om Trygg-Hansa så önskar – skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Trygg-Hansa förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd, är Trygg-Hansa fritt från skyldighet att svara för därefter uppkommen kostnad, skadestånd och att företa ytterligare utredning.

1.12.5.5 Dröjsmålsränta

Trygg-Hansa betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt 1.12.5.

1.13 Rättsskyddsförsäkring för privatperson

1.13.1 Försäkrade personer

Försäkringen avser tvist, mål eller ärende (nedan gemensamt kallat tvist) och gäller för den försäkrade som privatperson i samband med *tjänsteresa* och gäller endast för tvist som har direkt samband med *tjänsteresa* under försäkringstiden.

Med tvist förstås att ett framställt krav eller anspråk helt eller delvis avvisats.

Med avvisats menas att part aktivt tillbakavisat kravet.

1.13.2 När försäkringen gäller

Rättsskydd lämnas om försäkringen är i kraft när tvisten uppkommer.

1.13.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen.

1.13.4 Försäkringsbelopp

Högsta ersättningsbelopp vid varje tvist är 200 000 kr.

Om flera tvister uppkommer skall dessa räknas som en tvist om tvisterna grundar sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter.

En tvist anses föreligga om den försäkrade och annan försäkrad står på samma sida.

1.13.5 Självrisk

Vid varje tvist är självrisken 1 000 kr jämte 10 % av överskjutande kostnader.

1.13.6 Vad försäkringen gäller för

1.13.6.1 Försäkrings bolagets åtagande

Trygg-Hansa betalar i följande fall (1.13.6.1.1, 1.13.6.1.2, 1.13.6.1.3) vid tvist nödvändiga och skäligen ombuds- och rättegångskostnader som den försäkrade inte kan få betalda av motpart eller annan.

Försäkringen omfattar även kostnader för utredning efter att tvist uppstått men före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av den försäkrades ombud och i förväg godkänts av Trygg-Hansa som nödvändig för att tillvarata den försäkrades rätt i tvisten.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Om den försäkrade inte anlitar ombud gäller inte försäkringen.

Försäkringen omfattar inte brottmål och gäller inte heller för tvist som endast kan prövas av administrativa myndigheter, specialdomstolar eller allmänna förvaltningsdomstolar, t ex länsstyrelse, försäkringsdomstol, hyresnämnd, förvaltningsrätten, kammarrätt eller högsta förvaltningsdomstolen..

1.13.6.1.1 Tvist utan rättegång

Försäkringen omfattar den försäkrades egna ombudskostnader vid tvist som kan prövas av tingsrätt, fastighetsdomstol, statens Va-nämnd eller vattendomstol eller som efter prövning i sådan domstol kan prövas av hovrätt eller Högsta domstolen.

Försäkringen omfattar även tvist enligt 1.13.6.1 som kan prövas av motsvarande domstolar i övriga länder.

Är tvisten sådan att den först ska handläggas och prövas av annan instans, betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan handläggning eller prövning.

1.13.6.1.2 Tvist med rättegång

Försäkringen omfattar rättegångskostnader i tvist enligt 1.13.6.1 – både den försäkrades egna och sådana som han förpliktats utge efter domstols prövning – som uppstått vid angivna domstolar eller överdomstolar till dessa. I sådana mål gäller försäkringen också för resning dock endast om resning beviljats samt även hyresmål som prövas av Svea hovrätt.

Försäkringen omfattar rättegångskostnader som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala till motpart, under förutsättning att du gör sannolikt att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp, än det du åtagit dig, om tvisten hade prövats.

1.13.6.1.3 Tvist med skiljemannaförfarande

Försäkringen omfattar kostnader som slutligen skall stanna på den försäkrade för skiljemannaförfarande i tvist enligt 1.13.6.1– både egna och sådana som han förpliktats utge efter skiljemänsprövning – med undantag för ersättning till skiljemännen.

1.13.6.2 Undantag

1.13.6.2.1 Vissa tvister

Försäkringen gäller inte för tvist

- som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap § 3d första stycket rättegångsbalken (s k småmål). Detta undantag ska dock ej tillämpas på tvist på grund av försäkringsavtal med Trygg-Hansa
- som har samband med äktenskapsskillnad eller som avser andra frågor som vid äktenskapsskillnaden aktualiseras mellan makarna – t ex vårdnad, underhåll, bodelning och äganderätt – samt motsvarande frågor i samband med upplösning av samboförhållanden
- som har samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet
- som gäller ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning
- som gäller borgensåtagande
- som gäller fordran eller anspråk som överlåtitis på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsern skett innan de händelser eller omständigheter inträffat som ligger till grund för tvisten
- som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, skepp, ång-, motor- eller segelbåt. Detta undantag tillämpas dock inte om den försäkrade tillfälligt lånat eller hyrt dessa utanför Norden
- som gäller skadestånd eller annat anspråk på grund av gärning utförd av den försäkrade och som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet
- om den försäkrade inte visar att han har befogat intresse av att få sin sak prövad.

1.13.6.3 Val av ombud

Den försäkrade ska anlita ombud som är lämpligt med hänsyn till den ort där tvist är föremål för prövning och med hänsyn till tvistens beskaffenhet och omfattning.

Om den försäkrade anlitar annat ombud än som ovan sagts, kan rätten till försäkringsersättning komma att bortfalla.

Ombudet ska vara ledamot av Sveriges Advokatsamfund eller jurist anställd hos sådan ledamot eller på allmän advokatbyrå eller annan som efter prövning av Svensk Försäkrings Nämnderbefunnits lämplig eller motsvarande i aktuellt land.

1.13.6.4 Vilka kostnader försäkringen ersätter

Försäkrad kan få ersättning för följande kostnader om de är nödvändiga och skäligen och om försäkrad inte kan få dem betalda av motpart eller staten. Det innebär bl.a. att Trygg-Hansa inte betalar om den försäkrade i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

De kostnader som avses är

- ombuds arvode och omkostnader
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande
- expeditiionskostnader i domstol

1.13.6.4.1 Undantag

Försäkringen lämnar inte ersättning för

- eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehålle för den försäkrade
- verkställighet av dom, beslut eller avtal
- merkostnader som uppstår om försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud eller anlitar ombud utanför den ort där du bor eller där saken ska prövas
- ersättning till skiljemän
- kostnader innan tvist uppkommit
- försumlig processföring

1.13.7 Skaderegleringsbestämmelser

1.13.7.1 Återkrav

I den mån Trygg-Hansa har betalat ersättning övertar Trygg-Hansa den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart, eller annan.

Den försäkrade skall medverka till att eventuell återkravs rätt bevaras.

1.13.7.2 Ombudskostnader

Trygg-Hansa har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom eller till Svensk Försäkrings Nämnder påkalla prövning av skäligheten av ombuds arvode och kostnader.

1.14 Överfallsskydd (fysisk personskada)

1.14.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den försäkrade vid tjänsteresa under den tid försäkringen är i kraft.

1.14.2 Högsta ersättning

Högsta ersättningsbelopp för invaliditet är det invaliditetsbelopp (kapitalbelopp) som finns angivet i villkorets punkt 1.5 Försäkringsbelopp och som finns angivet i försäkringsbrevet. Ersättning för hjälpmedel, som kan lindra ett invaliditetstillstånd eller öka rörelseförmågan, lämnas med högst 10 000 kronor. Övriga ersättningsbelopp, se nedan.

1.14.3 Försäkringen ersätter

Om den försäkrade på tjänsteresa utsätts för något av följande brott:

- misshandel genom uppsåtlig fysiskt våld som inte är ringa
- grov misshandel genom uppsåtligt fysiskt våld
- våldtäkt
- sexuellt tvång

Ersättning lämnas med ett engångsbelopp enligt följande

- misshandel 8 000 kronor
- mer allvarlig misshandel som inte är grov 12 000 kronor (överfall som begås med exempelvis tillhyggen, upprepade sparkar mot liggande person eller misshandel i din bostad)
- grov misshandel 30 000 kronor
- grov misshandel som medför livshotande skada 80 000 kronor
- våldtäkt 100 000 kronor
- grov våldtäkt 150 000 kronor
- sexuellt tvång 50 000 kronor

Om den försäkrade utsätts för upprepade brott av samma gärningsman eller av en eller flera gärningsmän vid samma tillfälle lämnas endast ett ersättningsbelopp.

Tandvård

Utöver dessa belopp ersätts nödvändiga och skäligen kostnader för tandvård till följd av överfallet, enligt avsnittet Tandvård i kapitel 1.7.1.1 Läkekostnader. Fortsatt behandling ska ske hos tandläkare ansluten till allmän försäkring i Sverige.

Invaliditet

Ersättning lämnas för *medicinsk och ekonomisk invaliditet*, se nedan

Begravningskostnader

Om den försäkrade avlider till följd av mord eller dråp lämnar försäkringen ersättning med för begravningskostnader med högst 30 000 kronor. Begravningskostnader betalas till dödsboet

Undantag

Försäkringen ersätter inte:

- skada som gärningsmannen tillfogat dig i sin tjänsteutövning och som dennes arbetsgivare enligt skadeståndslagen är skyldig att ersätta (arbetsgivarens principalansvar)
- om den försäkrade bor tillsammans med gärningsmannen. Dock kan ersättning lämnas enligt krisförsäkringen.
- om den har samband med att eller om den försäkrade drabbas av den när denne utför eller medverkar till brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till fängelse

Aktsamhetskrav/Säkerhetsföreskrift

Ersättningen kan sättas ned om den försäkrade utan skälig anledning utsätter sig för risken att skadas. Den kan också sättas ned om den försäkrade genom att vara påverkad av alkohol, narkotika eller andra berusningsmedel utsätter sig för risken att skadas. Normalt sätts ersättningen ned med 25%. Ersättning kan dock lämnas om den försäkrade kan göra sannolikt att det inte finns något samband mellan alkoholpåverkan och skadan.

Anmärkning: Aktsamhetskraven tillämpas inte när du blir utsatt för sexualbrott.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Om den försäkrade åsidosatt sina förpliktelser enligt försäkringsavtalet minskas försäkringsersättningen med ett skäligt avdrag. I vilken mån nedsättning ska ske avgörs efter vad som är skäligt med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter. Av betydelse är om åsidosättandet skett med uppsåt eller i annat fall graden av oaktsamhet. Hänsyn tas till om det föreligger förmildrande omständigheter eller om nedsättningen skulle bli oskäligt stor. Vid allvarliga brott mot den försäkrades förpliktelser kan ersättningen helt falla bort.

Invaliditet som du fått till följd av ersättningsbar överfallsskada

Med invaliditet menas att överfallsskadan medför bestående nedsättning av kroppsfunktionen (medicinsk invaliditet) eller att arbetsförmågan för framtiden är bestående nedsatt med minst 50 % till följd av skadan (ekonomisk invaliditet). Vid bedömning av invaliditetsgraden skiljer man mellan medicinsk och ekonomisk invaliditet.

Medicinsk invaliditet

Försäkringen ersätter:

- Medicinsk invaliditet: För framtiden, bestående nedsättning av din fysiska eller psykiska funktionsförmåga som är orsakad av överfallsskada.
- Vanprydande ärr eller annan vanställdhet, bestående värk, förlust av sinnesfunktion eller inre organ orsakad av en överfallsskada som krävt läkarbehandling.

Försäkringen ersätter inte:

- Skada som inom tre år från överfallet inte medfört någon mätbar invaliditet.
- Mer än 100% invaliditet för en och samma överfallsskada.
- Ärr eller annan vanställdhet som inte krävt läkarbehandling.
- Invaliditetsersättning enligt avsnittet 1.7.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid Olycksfall.

Övriga bestämmelser om medicinsk invaliditet

Invaliditetsgraden bestäms med hänsyn till de skador och symptom som orsakats av olycksfallet och som objektivt kan fastställas. Bestämningen sker oberoende av vilken grad den skadades arbetsförmåga nedsatts på grund av olycksfallsskadan. Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden med hänsyn till protesfunktionen. Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker med ledning av vid varje utbetalningstillfälle gällande branschgemensamma tabellverk.

Bestämning av vanprydande ärr eller annan vanställdhet sker med ledning av Trygg-hansa fastställt tabellverk. Om samma överfall medför skador på flera kroppsdelar, lämnas ersättning efter beräknad invaliditetsgrad om högst 100 %. Var skadad kroppsdel inte fullt friskt och funktionsduglig före överfallet frånräknas den tidigare invaliditetsgraden.

Ekonomisk invaliditet

Försäkringen ersätter ekonomisk invaliditet orsakad av överfallsskada som inträffar före 55-årsdagen förutsatt att nedanstående är uppfyllt:

- arbetsförmågan är bestående nedsatt med minst 50 %
- överfallsskadan medfört medicinsk invaliditet
- samtliga möjligheter till arbetsträning och rehabilitering är utredda

Försäkringen ersätter inte ekonomisk invaliditet:

- vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än 50%
- till följd av överfallsskada som inträffar efter 55-årsdagen
- efter 60-årsdagen
- enligt avsnittet 1.7.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid Olycksfall.

Bestämning av ersättning

Till grund för bestämning av den ekonomiska invaliditeten läggs endast sådana av överfallsskadan föranledda symtom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas av Trygg-Hansa.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

Hänsyn ska endast tas till nedsättning av sådan arbetsförmåga som utnyttjades omedelbart före överfallsskadan och som sannolikt skulle ha utnyttjats om arbetsoförmågan inte förlorats.

Bestämningen sker med hänsyn till den försäkrades förmåga att trots överfallsskadan utföra sitt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar hans krafter och färdigheter och som rimligen kan begäras av honom med hänsyn till ålder, tidigare utbildning och verksamhet, om skolning eller liknande åtgärd samt bosättningsförhållanden.

Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete även i annat yrke prövats. Samtliga möjligheter till rehabilitering ska också vara utredda.

Om den försäkrade var helt eller delvis arbetsoförmögen vid skadetillfället lämnas högst så stor ersättning som svara mot förlusten av restarbetsförmågan.

Bestämningen av invaliditetsgraden sker med ledning av den förlust av arbetsförmågan som överfallsskadan medfört.

Överfallsskadan ska dessutom innan den ekonomiska invaliditeten har inträtt och inom tre år från skadedagen ha medfört medicinsk invaliditet.

Ersättningens storlek

Ersättningen utgör en mot invaliditetsgraden svarande del av försäkringsbeloppet. Ersättningen bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten om detta leder till högre ersättning. Har ersättning för medicinsk invaliditet utbetalats, görs avdrag för utbetalt belopp.

Rätten till ersättning

Nedanstående förutsättning ska vara uppfyllda för att rätt till ekonomisk invaliditetsersättning ska föreligga:

- Arbetsförmågan ska bedömas att vara för framtiden bestående nedsatt med minst 50 %
- Överfallsskadan ska ha medfört medicinsk invaliditet
- Medicinsk och yrkesmässig rehabilitering ska ha genomförts och utretts
- Överfallet ska inträffa före 55-årsdagen. Inträffar dödsfall innan rätt till ersättning inträtt utbetalas inte ersättning för ekonomisk invaliditet

Gemensamma regler för medicinsk och ekonomisk invaliditet

Möjlighet till omprövning av ersättning om invaliditeten ökar

Om överfallsskadan medför att den försäkrades kroppsfunction väsentligt försämras eller att den försäkrade förlorar ytterligare arbetsförmåga efter att Trygg-Hansa tagit slutlig ställning till den försäkrades rätt till ersättning med anledning av överfallsskadan, har den försäkrade rätt att på grund av de nya omständigheterna få invaliditetsgraden omprövad.

Omprövning medges om den försäkrade senast inom tio år från det överfallsskadan inträffade, skriftligen anmäler sitt önskemål om omprövning till Trygg-Hansa och samtidigt lämnar uppgift om de omständigheter som enligt ovan kan medföra rätt till omprövning.

1.14.4 Skadevärderings- och ersättningsregler

Ersättningen bestäms enligt allmänna gällande skadeståndsrättsliga regler. Dock gäller att om domstol

- jämkar skadeståndet på grund av gärningsmannens personliga förhållanden (t ex minderårighet, psykisk sjukdom eller ekonomiska förhållanden) betalar Trygg-Hansa i sådana fall fullt skadestånd utan jämkning
- på grund av medgivande eller annan anledning, utdömer högre belopp än vad som är praxis i gällande rätt, lämnas dock ersättning med högst det belopp som skulle utdömts enligt reglerna i gällande rätt.

1.14.5 Skaderegleringsbestämmelser

Om försäkrad blir skadad måste den försäkrade lämna alla upplysningar och handlingar som visar att den försäkrade är berättigad till skadestånd och att den ansvarige är okänd eller inte kan betala skadestånd.

För att Trygg-Hansa skall kunna lämna ersättning måste den försäkrade göra sannolikt att försäkrad inte kan utfå ersättning av gärningsmannen. För att Trygg-Hansa skall kunna avgöra om försäkrad behöver föra talan i rättegången eller ej är det av största betydelse att den försäkrade så fort som möjligt lämnar oss alla upplysningar av betydelse.

2 Avbeställningsförsäkring - tilläggsavtal

Tjänstereseförsäkringen omfattar även avbeställningskostnader enligt nedan om detta särskilt framgår av försäkringsbrevet

2.1 Försäkringens omfattning och försäkringsbelopp

Försäkringen gäller vid avbeställning av bokad tjänsteresa för den anställda för arbetsgivarens (försäkringstagarens) räkning, hos resebyrå eller annan leverantör av resor/arrangemang. Försäkringen avser köpt icke ombokningsbar biljett (resa/arrangemang) som avbokas innan avresa från försäkringstagarens (företagets) ordinarie verksamhets ort.

Försäkringen lämnar ersättning för avbeställningskostnad avseende biljettens (resans/ arrangemangets) pris med avdrag för eventuell återbetalning från transportföretag/researrangör under följande förutsättningar:

- avbeställning till följd av *olycksfallsskada*, *akut sjukdom* eller dödsfall som drabbar den anställda eller *nära anhörig* till den anställda
- avbeställning till följd av en plötslig och oförutsedd naturhändelse av stor omfattning, som av lokal myndighet betraktas som en katastrofsituation, på eller i närheten av det resmål, den anställda skulle besöka i tjänsten.

Ersättning lämnas endast för de avbeställningskostnader som inte återbetalas av transportföretag/researrangör enligt fastställda avbeställningsbestämmelse. Ersättning lämnas inte för flygskatter.

Ersättningen utbetalas till arbetsgivaren (försäkringstagaren).

För att försäkringen ska gälla gäller följande:

- ersättning lämnas inte om annan försäkrad person anställd hos försäkringstagaren kan resa i stället
- att avbeställning måste ske omgående, samma dag eller senast dagen efter, när orsaken till avbeställningen blivit känd
- att orsaken till avbeställningen var oväntad för den anställda och av sådan art att den anställda inte rimligen kan delta i resan
- att avbeställningsorsaken ska kunna styrkas genom läkar-, myndighets-, polisintyg eller liknande.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp per avbeställd resa/arrangemang och person är 25 000 kronor. För de försäkrade sammanlagt, dock högst 75 000 kronor.

Självrisk

Avbeställningsskyddet gäller utan självrisk.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med:

- krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.
- i samband atomkärnprocess

Skadereglerings bestämmelse

Beträffande anmälan om skada se 7.1.2.12 Skaderegleringsbestämmelser.

3 Definitioner - Förklaringar

3.1 Objekttyper

Pengar

Med *pengar* avses gångbara mynt, sedlar och gällande frimärken.

3.2 Övrigt

Anställd

Som *anställd* räknas person som har lön för sitt förvärvsarbete och därmed erhåller kontrolluppgift från sin arbetsgivare.

Akut sjukdom

Med *akut sjukdom* avses en oförutsedd försämring av hälsotillståndet och som inte är att betrakta som *olycksfallsskada*.

Allmänt färdmedel

Med *allmänt färdmedel* avses färd med t ex tåg, flyg, buss eller båt i reguljärtrafik samt taxi, dvs färdmedel avsedda att användas i passagerartrafik för allmänheten.

Ekonomisk invaliditet

Ekonomisk invaliditet är den bestående nedsättningen av den försäkrades arbetsförmåga till följd av *olycksfallsskada*. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats.

En förutsättning för att rätten till ersättning för ekonomisk invaliditet skall prövas är att arbetsförmågan bedöms vara bestående nedsatt med minst 50%.

Invaliditet

Med *invaliditet* menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction (medicinsk invaliditet) eller att den försäkrades arbetsförmåga för framtiden minskats med minst 50 procent till följd av skadan (ekonomisk invaliditet). Vid bedömning av invaliditetsgraden skiljer man mellan *medicinsk* och *ekonomisk invaliditet*.

Medicinsk invaliditet

Medicinsk invaliditet är den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställs oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av inre organ och förlust av sinnesfunktion.

Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden även med beaktande av protesfunktionen.

Naturkatastrof

Med naturkatastrof avses händelser som är av sådan omfattning att lokala räddningsstyrkor inte klarar av att hantera situationen själva utan behöver nationell eller internationell assistans, till exempel jordbävningar och orkaner.

Nära anhörig

Med *nära anhörig* avses maka, make, registrerad partner, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, svärson, svärdotter, svåger och svägerska. Dessutom omfattas även annan person med vilken försäkrad sammanlever och som är folkbokförd på samma adress och bosatt i samma bostad som försäkrad. Även person som har vårdnad om barn under 18 år, inom denna personkrets är nära anhörig. *Sambos* och registrerade partners föräldrar och syskon är i detta villkor att jämställa med svärföräldrar, svåger och svägerska.

Produktvillkor - Tjänstereseförsäkring

P.I.R rapport

PIR-rapport (Property Irregularity Report) skapas på flygplatsen när du rapporterar till flygbolaget att ditt bagage är försenat.

Resehandlingar

Med *resehandlingar* avses biljetter, pass, liftkort och greenfeebiljetter.

Sambo

Med *sambo* avses man eller kvinna som sammanbor och är folkbokförd på samma adress som försäkrad under förutsättning att

- ingen av dem är gift
- de sammanlever under äktenskapliga förhållanden, som exempelvis registrerad partner.

Skäliga kostnader

Med *skälig kostnad* avses en kostnad som Trygg-Hansa, med hänsyn tagen till omständigheterna i det enskilda fallet, rimligen kunnat förvänta sig som bruklig och sedvanlig för den utförda vården eller behandlingen på den ort kostnaden uppkommit.

Stöldbegärlig egendom

Med *stöldbegärlig egendom* avses

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk, äkta mattor, armbandsur, pälsar och pälsverk samt samlingar bestående av mynt, sedlar, frimärken eller andra föremål med allmänt samlarvärde
- kameror, projektorer, kikare, GPS, musikinstrument, förstärkare, högtalaranläggningar, mobiltelefoner, kommunikationsutrustning, datorer och läsplattor.
- vapen och tillbehör till vapen, vin och sprit
- värdehandlingar

Säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skadan eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när en säkerhetsföreskrift inte följts om inte åsidosättandet kan antas saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Tjänsteresa

Med *tjänsteresa* avses här resa/uppdrag som utförs i tjänsten för försäkringstagarens räkning. Målet för resan ska vara utanför den försäkrades ordinarie *verksamhetsort*. Med *verksamhetsort* avses här ett område vars yttre gräns ligger på ett vägvstånd av 50 km (närmaste färdväg) från den försäkrades arbetsplats eller från dennes bostad. Resa mellan den försäkrades arbetsplats och dennes bostad är inte att betrakta som tjänsteresa

Verksamhetsort

Med *verksamhetsort* avses ett område vars yttre gräns ligger på ett vägvstånd av 50 km (närmaste färdväg) från den försäkrades arbetsplats eller från dennes bostad.

TRYGG HANSA

Produktvillkor - Patientförsäkring

Version 1

Beteckning P 13

2009-01-01

Innehållsförteckning

1	PATIENTFÖRSÄKRING.....	3	1.6.2 Undantag	4
1.1	DE ERSÄTTNINGSBERÄTTIGADE OCH		1.7 SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER.....	4
	FÖRSÄKRAD VERKSAMHET	3	1.7.1 Anmälan om skada	4
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	3	1.7.2 Skyldighet att lämna upplysningar	4
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	3	1.7.3 Skyldighet att utreda, vittna m m	4
1.4	FÖRSÄKRINGSBELOPP	3	1.7.4 Medgivande av ersättning	4
1.5	SJÄLVRISK	3	1.7.5 Patientskadenämnd	4
1.6	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	3		
1.6.1	Försäkringsbolagets åtagande	3		

1 Patientförsäkring

Med hänvisning till Allmänna avtalsbestämmelser) och med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

1.1 De ersättningsberättigade och försäkrad verksamhet

Försäkringstagaren anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen avser den av försäkringstagaren bedrivna verksamheten som anges i försäkringsbrevet och gäller för de ersättningsberättigade enligt patientskadelagen (SFS 1996:799).

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för personskada enligt patientskadelagen som orsakas patient under den tid försäkringen är i kraft.

Försäkringen gäller även för efterlevande till patient.

Anm. Med patient jämställs den som frivilligt deltar som försöksperson i medicinsk forskning eller som donerar organ eller annat biologiskt material för transplantation eller annat medicinskt ändamål.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller endast för skador som har uppkommit i samband med hälso- och sjukvård i Sverige enligt 5§ patientskadelagen.

1.4 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas åtagande enligt 1.6 att betala patientskadeersättning är för varje skadehändelse begränsat till högst 1 000 gånger det basbelopp som gäller när ersättningen bestäms. För varje skadad patient lämnas dock för varje skadehändelse patientskadeersättning med högst 200 gånger detta basbelopp.

Om det belopp som anges i första stycket första meningen inte räcker till gottgörelse åt dem som är berättigade till ersättning, nedsätts deras ersättningar med samma kvotdel för var och en.

De belopp som anges i första stycket innefattar inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

1.5 Självrisk

När patientskadeersättning bestäms avräknas ett belopp som är 5% av det basbelopp som gäller när ersättningen bestäms.

Det avräknade beloppet avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

1.6 Försäkringens omfattning

1.6.1 Försäkringsbolagets åtagande

Försäkringen omfattar patientskadeersättning enligt 6§ patientskadelagen.

Framställs mot försäkringstagaren krav på patientskadeersättning som överstiger den enligt 1.5 tillämpliga självriskens åtar sig Trygg-Hansa att

Produktvillkor - Patientförsäkring

- utreda om ersättningsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver patientskadeersättning
- betala patientskadeersättning enligt 8§ patientskadelagen som överstiger självrisk enligt 1.5

1.6.2 Undantag

Patientskadeersättning lämnas inte om

- skadan är en följd av ett nödvändigt förfarande för diagnostisering eller behandling av en sjukdom eller skada som utan behandling är direkt livshotande eller leder till svår invaliditet
- skadan orsakats av läkemedel i annat fall än som avses i 6§ första stycket punkt 6 patientskadelagen.

1.7 Skaderegleringsbestämmelser

1.7.1 Anmälan om skada

Om mot försäkringstagaren framställs krav på patientskadeersättning eller om det på annat sätt framkommit att sådant krav kommer att riktas mot försäkringstagaren skall detta snarast anmälas till Trygg-Hansa.

Beträffande preskription - se Allmänna avtalsbestämmelser.

1.7.2 Skyldighet att lämna upplysningar

Försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål lämna Trygg-Hansa handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredning. Om försäkringstagaren i bedrägligt syfte uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning, är Trygg-Hansa berättigad att från försäkringstagaren återkräva utbetald ersättning.

1.7.3 Skyldighet att utreda, vittna m m

Försäkringstagaren är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för bedömande av skadehändelsen och försäkringstagarens ersättningsskyldighet och som kan genomföras inom verksamheten. Försäkringstagaren är även skyldig att i händelse av rättegång utan ersättning tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras.

1.7.4 Medgivande av ersättning

Om försäkringstagaren utan Trygg-Hansas tillåtelse medger ersättningsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Trygg-Hansa fritt från ansvarighet om inte kravet var uppenbart lagligen grundat.

1.7.5 Patientskadenämnd

Principiella eller tvistiga ersättningsfall skall om patient, annan skadelidande, försäkringstagaren, Trygg-Hansa eller domstol så begär underställas en särskilt tillsatt nämnd - Patientskadenämnden - för prövning.

Beträffande preskription - se Allmänna avtalsbestämmelser.

TRYGG HANSA

Produktvillkor - Krisförsäkring

Version 4

Beteckning P 20

2013-07-01

Innehållsförteckning

1	KRISFÖRSÄKRING	
	(BEHANDLINGSKOSTNAD).....	3
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR.....	3
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	3
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	3
1.6	SJÄLVRISK	3
1.7	VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	3
1.11	HÖGSTA ERSÄTTNING.....	4
1.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER.....	4

1 Krisförsäkring (behandlingskostnad)

1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes anställda (de försäkrade).

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för behandlingskostnad till följd av skada enligt 1.7 nedan som inträffar under den tid försäkringen är i kraft och i samband med tjänsteutövning.

Anmärkning: Med behandlingskostnad förstås här kostnad (arvode) för enskild samtalsterapi (psykologkonsultation) och försäkrads skäliga resekostnader i Sverige.

Psykisk påfrestning

Försäkringen omfattar även ersättning för psykisk påfrestning efter inträffad rånskada enligt 1.7.4 (Rånförsäkring) i kapitel 1 (Egendomsförsäkring) samt överfall utan samband med rån enligt 1.7 nedan. Högst ersättning för psykisk påfrestning är 1 000 kr.

Anmärkning: Med ersättning för psykisk påfrestning förstås här en högsta ersättning på 1 000 kr till den försäkrade som direkt utsatts för rån eller överfall utan samband med rån. Ersättningen är avsedd att vara en kompensation för den psykiska påfrestning den försäkrade utsatts för i samband med rånet eller överfallet.

Ersättningen lämnas efter avslutad behandlingshjälp (psykologkonsultation) enligt behandlingskostnad till följd av rån eller överfall utan samband med rån nedan.

Juridisk Rådgivning

I samband med ett rån och/eller ett överfall enligt punkt 1.7 nedan som drabbat den försäkrade i tjänsten omfattar försäkringen också 1 timmes juridisk rådgivning per telefon.

Rådgivningen är avsedd att klargöra de praktiska frågor den försäkrade såsom brottsoffer kan ha angående polisanmälan, skadestånd och rättegångsförfarande m m. Rådgivningen lämnas av BrottsofferJuristerna AB.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada enligt 1.7 nedan som inträffar inom Norden.

1.6 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

1.7 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för behandlingskostnad för den som varit direkt utsatt för

- rånskada enligt 1.7.4 (Rånförsäkring) i Kap 1 (Egendomsförsäkring)
- överfall utan samband med rån. Anmärkning: Med överfall avses här personskada som tillfogas försäkrad genom misshandel eller annat uppsåtligt fysiskt våld.
- brand eller explosion på den försäkrades arbetsplats enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) i Kap 1. Med arbetsplats förstås den plats eller lokal där arbetet bedrivs.
- inbrott på den försäkrades arbetsplats enligt 1.7.3 (Inbrottsförsäkring) i Kap 1.
- dödsfall eller svårare olycksfall som drabbat anställd/arbetskamrat (annan försäkrad) eller annan på den försäkrades arbetsplats i samband med tjänsteutövning. Anmärkning: Med svårare olycksfall avses kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse, ett utifrån kommande våld mot kroppen. Olycksfallet skall ha lett till betydande invaliditet.

Produktvillkor - Krisförsäkring

- dödsfall eller svårare olycksfall som drabbat make/maka/sambo eller barn till anställd (försäkrad)

Tiden under vilken behandlingshjälp ges är begränsad till 12 månader efter inträffad skada.

Behandlingen ska i förväg vara godkänd av Trygg-Hansa.

Undantag

Försäkringen gäller inte för behandlingskostnad som

- är en följd av skada som inte har samband med den försäkrades tjänsteutövning
- är en följd av skada som de försäkrade tillfogar varandra
- är en följd av att försäkrad var påverkad av alkohol, sömnmedel, narkotiska preparat eller andra berusningsmedel eller missbrukade läkemedel eller dopingpreparat, om inte den försäkrade gör sannolikt att det inte finns något samband mellan påverkan eller missbruket och behandlingsbehovet
- uppstått då den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas
- uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd
- kan ersättas på annat håll enligt lag, författning, konvention eller annan försäkring.

1.11 Högsta ersättning

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är per försäkrad och skadetillfälle begränsad till kostnaden för 10 behandlingar (behandlingstillfällen) i Sverige och nödvändiga och skäliga resekostnader i Sverige, beräknade enligt bestämmelser i Lagen om allmän försäkring.

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet avseende ersättning för psykisk påfrestning är per skadetillfälle begränsad till en högsta ersättning på 4 000 kr. Ersättningen lämnas i samband med behandlingskostnad enligt 1.2 ovan.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

- Vid behov av behandlingshjälp skall anmälan göras till Trygg-Hansa senast inom 1 år efter inträffad skada enligt 1.7 ovan.

Produktvillkor - Allrisk/Maskinförsäkring

Version 3

Beteckning P 31

2012-07-01

Innehållsförteckning

1	ALLRISK/MASKINFÖRSÄKRING	3	1.2.2 Undantag för skada på	3
1.1	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	3	1.2.3 Undantag för skada som består i.....	4
1.2	UNDANTAG.....	3	1.2.4 Undantag för skada av annat art	4
1.2.1	Undantag för skada genom	3		

1 Allrisk/Maskinförsäkring

1.1 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på försäkrad egendom som framgår av försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller inte för skadehändelserna enligt Basvillkoret punkterna 1.7.1-1.7.6 samt 1.7.9 och inte heller för de där angivna undantagen och begränsningarna, oavsett om sådana försäkringar finns gällande eller inte.

Undantaget i villkorspunkt 1.7.1.4 (Åskslag, elfenomen eller strömavbrott) avseende skada på brytare, frånskiljare osv med in- eller utspänning över 400 volt, åberopas inte vid skada som i övrigt kan ersättas enligt Allrisk-/Maskinförsäkringen. Detsamma gäller undantagen i villkorspunkt 1.7.1.1 (Brand) och 1.7.1.3 (Explosion) avseende skada på elektrisk utrustning genom åskslag, elfenomen och strömavbrott samt undantaget i villkorspunkt 1.7.1.3 (Explosion) avseende skada på rör med diameter om 120 mm eller mindre.

Tilläggsavtal fordras

Utan tilläggsavtal gäller inte försäkringen för skada på fundament inklusive ankarbultar.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet för egendomsskador i samband med demontering, montering, transport eller förflyttning och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 10 basbelopp. Denna begränsning gäller inte för skada i samband med egendomens underhåll på försäkringsstället.

Särskild självrisk

Frysning

Självrisk är ett basbelopp utöver annars gällande självrisk vid skada orsakad av frysning.

1.2 Undantag

Vad försäkringen inte gäller för:

1.2.1 Undantag för skada genom

Försäkringen gäller inte för skada genom

- sprängningsarbete
- smälta
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa händelser
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnaden, se dock Basvillkoret 1.7.1.10
- hav, sjö eller vattendrag som svämmar över, se dock Basvillkoret 1.7.1.10
- skadedjur, insekter, bakterier (ex salmonella), virus eller smittämnen
- vätska, fukt, röta, mögel eller svamp
- klotter eller graffiti.

1.2.2 Undantag för skada på

Försäkringen gäller inte för skada på

- förbrukningsmaterial, t ex bränsle, drivmedel och smörjmedel, dukar, däck och slangar, filter, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transportband, transportplåtar, vror och valsbeklädnad
- utbytbara verktyg, t ex formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg samt slagor

Produktvillkor - Allrisk/Maskinförsäkring

- murverk, inmurning eller infodring.

Undantaget tillämpas inte om den försäkrade kan påvisa att skadan har uppkommit genom annan än i 1.2.1 (Undantag för skada genom), 1.2.3 (Undantag för skada som består i) eller 1.2.4 (Undantag för skada av annan art) angiven plötslig och oförutsedd yttre orsak och skadan skulle ha uppkommit även om egendomen ej varit i drift. Skadan värderas till högst egendomens *tekniska värde*.

Omfattar Allrisk/Maskinförsäkringen *varor* och *kunders egendom* gäller även följande undantag:

- *varor och kunders egendom* som bearbetas eller monteras felaktigt
- *varor* under tillverkning till följd av fel i produktionsprocessen
- *varor och kunders egendom* i kyl- och frysanläggning
- egendom i växthus
- levande djur eller växande gröda

1.2.3 Undantag för skada som består i

Försäkringen gäller inte för skada som består i

- gradvis förändring eller annan långtidspåverkan
- förslitning, utmattning, förbrukning, svinn, diffusion eller fortgående sprickbildning
- erosion, *kavitation*, *korrosion*
- kontamination eller form- och strukturförändring såsom förgasning, färg- eller luftförändring
- svinn eller annan förlust som endast kan konstateras vid inventering
- sönderfrysning av förbränningsmotor eller till densamma hörande kylsystem
- förlust av egendom som glömts, förlagts eller tappats bort
- att information på *datamedia*, blir obrukbar eller förloras till följd av
 - tillverkningsfel eller brist hos *datamedia*, felhantering, felprogrammering eller liknande
 - *datavirus*, intrång av s k hackers eller liknande
- stöld, bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott.

1.2.4 Undantag för skada av annat art

Försäkringen gäller inte för skada

- av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- som annan åtagit sig att försäkra

Försäkringen gäller dock, enligt andra punkten ovan, för försäkringstagarens intresse om annan helt eller delvis försummat sin skyldighet att hålla försäkring och inte på något annat sätt kan fullgöra sitt åtagande. Det åligger den försäkrade att visa detta.

Särskilt villkor – Rättsskyddsförsäkring för legitimerad vårdutövare

Beteckning: SÖ 27, version 2
2013-01-01

Rättsskyddsförsäkring för leg. Vårdutövare

Med hänvisning till villkoret för Rättsskyddsförsäkring i övrigt gäller för denna försäkring följande kompletteringar:

Försäkrad person och försäkrad verksamhet

Med tillägg till villkoret för Rättsskyddsförsäkring i övrigt avser försäkringen tvist, mål eller ärende (nedan gemensamt kallat tvist) i verksamhet som anges i försäkringsbrevet och gäller för hos försäkringstagaren anställd legitimerad vårdutövare vid yrkesutövning inom Sverige.

När försäkringen gäller

Om försäkringen inte längre är gällande när tvisten uppkommer lämnas, med tillägg till villkoret för Rättsskyddsförsäkring i övrigt, försäkringsskydd genom denna försäkring om den varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

Försäkringsbelopp

För Rättsskyddsförsäkringen gäller högst det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Trygg-Hansas åtagande

Med tillägg till villkoret för Rättsskyddsförsäkring i övrigt gäller försäkringen enligt följande:

Övriga mål m m

Försäkringen omfattar försäkringstagarens egna nödvändiga och skäligen ombuds- och utredningskostnader i följande fall:

- ärende rörande prövning av legitimations-, behörighets- och disciplinär fråga i Socialstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnd, kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen
- i mål eller ärende gällande straffrättslig fråga i allmän domstol inom Sverige, dock endast i fråga om direkta eller indirekta åtgärder i samband med behandling eller vård av patient

Val av ombud

Den försäkrade kan, med tillägg till villkoret för Rättsskyddsförsäkring i övrigt, anlita jurist anställd av Sveriges Läkarförbund.

Trygg-Hansa Allmänna Avtalsbestämmelser och Definitioner

Version 5

Beteckning A 2

2015-07-01

Innehållsförteckning

1 ALLMÄNNA	
AVTALSBESTÄMMELSER	3
1.1 FÖRSÄKRINGSTIDEN OCH FÖRNYELSE AV FÖRSÄKRINGEN	3
1.2 RÄTT ATT SÄGA UPP FÖRSÄKRINGEN UNDER FÖRSÄKRINGSTIDEN	3
1.3 PREMIEBETALNING	3
1.3.1 Första premie	3
1.3.2 Premie vid förnyat avtal	4
1.3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden	4
1.3.4 Uppdelad premie	4
1.4 PREMIEÅTERBETALNING NÄR FÖRSÄKRINGSAVTALET UPPHÖR I FÖRTID	4
1.5 UPPLYSNINGSPLIKT OCH RISKÖKNING	4
1.5.1 Upplyningsplikt	4
1.5.2 Påföljd vid åsidosättande av upplyningsplikt	5
1.5.3 Riskökning	5
1.5.4 Upplyningsplikt och riskökning för annat än försäkringstagarens förhållanden	5
1.5.5 Framkallande av försäkringsfall	5
1.6 RÄDDNINGSPLIKT	6
1.6.1 Räddningsplikt	6
1.6.2 Åsidosättande av räddningsplikt	6
1.7 REGRESS	6
1.8 ÅTERKRAV	6
1.9 DUBBELFÖRSÄKRING	6
1.10 TVIST OM VÄRDERING	6
1.11 KVITTNINGSFÖRBEHÅLL	7
1.12 FORCE MAJEURE	7
1.13 PRESKRIPTION OCH PREKLUSION	7
1.14 TILLÄMPLIG LAG	7
1.15 DATAUNDANTAG FÖR EGENDOMS- OCH AVBROTTSFÖRSÄKRING	7
1.16 INFORMATION	8
1.17 ÖVERLÅTELSE AV EGENDOM ELLER RÖRELSE	8
1.18 TERRORISTHANDLING	8
1.19 DEFINITIONER	9

1 Allmänna avtalsbestämmelser

1.1 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Försäkringstiden anges i försäkringsbrevet och är avtalstiden för försäkringen. Tecknas försäkringen på begynnelsedagen räknas försäkringstiden från det klockslag då försäkringsavtalet ingås.

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen automatiskt för en ny försäkringstid om ett år i sänder, om inte försäkringstagaren eller Trygg-Hansa meddelar den andre senast 30 dagar före försäkringstidens slut att försäkringen inte skall förnyas.

Försäkrad som går i konkurs under försäkringstiden äger dock inte rätt att få försäkringen förnyad utan denna upphör, utan uppsägning, att gälla vid försäkringstidens slut.

Om högre premie eller ändrade villkor skall gälla för den nya försäkringen, skall Trygg-Hansa meddela ändringarna senast i samband med premiefaktureringen. Försäkringstagaren har därvid rätt att senast 14 dagar efter meddelandet, genom underrättelse till Trygg-Hansa hindra förnyelse av försäkringen eller om förnyelse redan har skett, säga upp försäkringen till omedelbart upphörande.

1.2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om

- försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet. Försäkringstagaren äger dock inte rätt att säga upp försäkringsavtalet på grund av att denne tecknat eller avser att teckna försäkring i annat försäkringsbolag.
- Trygg-Hansa väsentligen åsidosatt sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet
- Trygg-Hansa ändrar försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

Trygg-Hansas rätt att säga upp försäkringen och att ändra försäkringsvillkoren

Trygg-Hansa har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra 7 dagar efter uppsägningen.

Trygg-Hansa har rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägning om

- försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Trygg-Hansa (exempelvis att den försäkrade inte tillåter Trygg-Hansa att besiktiga den försäkrade verksamheten eller försäkrad egendom) eller
- ett i villkoret angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Trygg-Hansa inte kan antas ha tagit i beräkning (exempelvis att risken för skada ökar såsom anges i 1.5.1 (Upplysningsplikt) och 1.5.3 (Riskökning), eller försäkringen innehåller säkerhetsföreskrift som åsidosatts och kan antas åsidosättas i framtiden).

Under samma förutsättningar har Trygg-Hansa istället rätt att ändra försäkringsvillkoren med verkan 14 dagar efter den dag meddelandet om ändringen avsändes.

1.3 Premiebetalning

1.3.1 Första premie

Premien skall betalas i förskott. Trygg-Hansas ansvarighet inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller dock endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att Trygg-Hansa skickat ut faktura.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av faktura föreligger dröjsmål med premiebetalningen. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder Trygg-Hansas ansvarighet först dagen efter betalningen.

1.3.2 Premie vid förnyat avtal

Premien för förnyad försäkring skall betalas senast på dess begynnelsedag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 14 dagar efter det att Trygg-Hansa skickat ut premiefaktura.

Försäkringen förnyas även om premien betalas senare, dock endast under förutsättning att betalningen sker inom en månad från senaste förfallodag för betalningen enligt föregående stycke. Trygg-Hansas ansvarighet inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

1.3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

För tilläggspremie på grund av ändring av försäkringen under försäkringstiden gäller vad som sägs i 1.3.1 (Första premie), varvid det som sägs om Trygg-Hansas ansvarighet och uppsägning av försäkringen endast gäller ändringen.

1.3.4 Uppdelad premie

För försäkringstagare med betalkonto i Trygg-Hansa skall premien betalas enligt de bestämmelser som anges i kontoavtalet mellan Trygg-Hansa och försäkringstagaren.

Trygg-Hansas ansvarighet inträder i och med att kontoavtalet ingås men endast under förutsättning att den första kontobetalningen skett vid första autogireringen eller vid fakturabetalning senast på första fakturans senaste betalningsdag. Sker första kontobetalningen senare men innan kontot upphör att gälla, inträder Trygg-Hansas ansvarighet dagen efter betalningen. Om kontoavtalet upphör att gälla på grund av bristande första betalning har försäkringen aldrig varit i kraft.

Om den första kontobetalningen skett i tid men kontoavtalet upphör att gälla på grund av bristande betalning senare, upphör Trygg-Hansas ansvarighet den dag premien var betald till senast.

1.4 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla skall Trygg-Hansa återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter Trygg-Hansas uppsägning upphör att gälla återbetalar Trygg-Hansa oförbrukad del av premien.

Har skada/försäkringsfall inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

1.5 Upplysningsplikt och riskökning

1.5.1 Upplysningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring är skyldig att på Trygg-Hansas begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren skall ge riktiga och fullständiga svar på Trygg-Hansas frågor. Även utan förfrågan skall försäkringstagaren lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden skall försäkringstagaren på begäran ge Trygg-Hansa upplysningar om förhållanden som anges i första stycket.

En försäkringstagare som inser att Trygg-Hansa tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

1.5.2 Påföljd vid åsidosättande av upplysningsplikt

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplysningsplikt enligt 1.5.1 har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är avtalet ogiltigt enligt vad som sägs i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och Trygg-Hansa fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har försäkringstagaren annars uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt sin upplysningsplikt enligt 1.5.1 och kan Trygg-Hansa visa att det inte skulle ha meddelats försäkring om upplysningsplikten hade fullgjorts, är Trygg-Hansa fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall. Kan Trygg-Hansa visa att det skulle ha meddelats försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, är dess ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har Trygg-Hansa inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, skall ansvaret anpassas efter detta.

Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas enligt andra stycket, om Trygg-Hansa när upplysningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga.

Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

1.5.3 Riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som försäkringstagaren uppgett för Trygg-Hansa i samband med avtalsslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i 1.5.2. Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och försäkringstagaren har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs i avtalet.

1.5.4 Upplysningsplikt och riskökning för annat än försäkringstagarens förhållanden

Samtliga försäkrade är skyldiga att lämna upplysningar om egen och annan försäkrads förhållanden i enlighet med 1.5.1 och 1.5.3.

Eftersättes upplysningsskyldigheten av någon tillämpas 1.5.2 för den skadedrabbade försäkrade. Nedsättning sker ej för försäkrad med förmånsvärde i fast egendom eller tomträtt.

1.5.5 Framkallande av försäkringsfall

Försäkringen gäller inte om den försäkrade har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Har den försäkrade förvärrat följderna av en skada på sätt som sägs i föregående stycke är Trygg-Hansa fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken företagsledningen eller arbetsledningen haft vetskap om eller borde ha haft vetskap om skaderisken.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Försäkringen gäller inte heller när annan försäkrad har framkallat försäkringsfallet enligt ovan.

1.6 Räddningsplikt

1.6.1 Räddningsplikt

Om skada inträffat eller kan befaras inträffa omedelbart, skall den försäkrade efter förmåga tillse att skadan begränsas eller avvärs och att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras. Om Trygg-Hansa meddelar särskilda anvisningar för detta skall den försäkrade följa dessa.

Om annan än den försäkrade, på grund av avtal med denne, råder över möjlighet att vidta räddningsåtgärd enligt första stycket, ansvarar den försäkrade för att avtalsparten vidtar åtgärden.

Kostnad för räddningsåtgärd enligt ovan ersätts endast om och i den utsträckning som anges i övriga villkorsbestämmelser.

Den försäkrade är skyldig att på egen bekostnad återta, reparera, återställa, byta ut, ta bort eller dra in levererad produkt samt följa de föreskrifter som Trygg-Hansa meddelar för att begränsa serieskada, oavsett kostnaderna härför.

1.6.2 Åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyllt räddningsplikten, minskas försäkringsersättningen i skälig utsträckning eller lämnas ingen ersättning alls, beroende på vilken nackdel som detta kan antas ha lett till för Trygg-Hansa.

Om den försäkrade inte uppfyller sin räddningsplikt enligt 1.6.1 sista stycket, är Trygg-Hansa berättigat till avdrag på ersättningsbeloppet som svarar mot de kostnader som på grund härav uppstått.

1.7 Regress

I den mån Trygg-Hansa har betalt skadeersättning eller kostnad enligt försäkringen övertar Trygg-Hansa den försäkrades rätt till ersättning från annan som är skyldig att ersätta skadan eller kostnaden.

Den försäkrade är skyldig att i Trygg-Hansas intresse bevara sin rätt till ersättning från annan, vilket framgår av 1.6 (Räddningsplikt).

Vid regress tillämpas en mellan försäkringsbolagen träffad regressöverenskommelse (RÖ).

1.8 Återkrav

Har Trygg-Hansa betalat ersättning på felaktig grund som beror på den försäkrade, är denne skyldig att genast återbetala beloppet jämte dröjsmålsränta enligt tillämplig svensk räntelag från dagen för utbetalningen.

1.9 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i den förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll även för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

1.10 Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller om avbrottsförlust skall på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande enligt tillämplig svensk lag om skiljemen. Vardera parten utser en skiljeman, som skall vara opartisk och sakkunnig i den fråga tvisten gäller. Tredje skiljeman utses av de båda skiljemännen om annan överenskommelse inte träffas.

Tredje skiljemannens värde gäller, om det inte överstiger det högsta eller understiger det lägsta värde som någon av de två andra kommit till. I annat fall gäller det högsta respektive det lägsta av de belopp vartill de andra skiljemännen kommit.

Allmänna avtalsbestämmelser

Vid värderingen tillämpas villkorens värderingsregler. Parterna skall ges tillfälle att lägga fram den utredning de vill åberopa och närmare utveckla sin uppfattning. I skiljedomen skall anges hur värdet av skadan beräknats.

Skiljedomen skall meddelas senast sex månader efter den dag då tredje skiljemannen utsetts.

1.11 Kvittningsförbehåll

Trygg-Hansa har rätt att infria sin ersättningsskyldighet gentemot försäkrad genom kvittning med fordran som Trygg-Hansa kan ha mot annan försäkrad eller försäkringstagaren.

1.12 Force majeure

Trygg-Hansa är vid tillämpning av försäkringen inte ansvarigt för skada som orsakas av Trygg-Hansa på grund av lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, naturkatastrof, arbetskonflikt - även om Trygg-Hansa är föremål för eller självt vidtar konfliktåtgärd - eller annan liknande omständighet. Om någon sådan omständighet hindrar Trygg-Hansa från att fullgöra åtgärd enligt försäkringen, får åtgärden uppskjutas utan påföljd för Trygg-Hansa tills hindret upphört.

1.13 Preskription och Preklusion

Preskription

Den som vill ha försäkringsskydd eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till försäkringsbolaget inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket.

Om talan inte väcks enligt denna paragraf, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

Preklusion

Trygg-Hansa får skriftligen förelägga den försäkrade att väcka talan inom en kortare tid än vad som anges under punkten Preskription. Fristen får inte vara kortare än ett år från det att den försäkrade har fått del av föreläggandet.

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till Trygg-Hansa inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde.

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser avseende preskription och preklusion gäller för försäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2015 och inte förnyats därefter (äldre försäkringar), om inte annat följer av stycket nedanför.

Bestämmelserna i punkt 1.13 i detta villkor avseende preskription och preklusion, tillämpas även på äldre försäkringar, om det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskydd eller annat försäkringsskydd inträder efter den 1 januari 2015.

1.14 Tillämplig lag

För försäkringen gäller i övrigt tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

Svensk rätt skall gälla för tolkning och tillämpning av försäkringsavtalet. Tvist angående avtalet skall prövas av svensk domstol. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

1.15 Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Allmänna avtalsbestämmelser

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

1.16 Information

Personuppgiftslagen

Alla uppgifter om våra försäkringstagare behandlas konfidentiellt. Uppgifterna, däribland personuppgifter, måste sparas för att Trygg-Hansa ska kunna administrera försäkringsavtal, bedriva produktutveckling och skadeförebyggande forskning, upprätta försäkringsstatistik samt genomföra marknadsföring. Uppgifterna erhålls huvudsakligen från försäkringstagaren men kan kompletteras med uppgifter från offentliga register. Vissa uppgifter måste lämnas vidare till samarbetspartners för exempelvis skadereglering. Uppgifter som inte längre behövs raderas.

Försäkringstagare som inte vill erhålla ytterligare produkt- och tjänsteerbjudanden kan anmäla detta till Trygg-Hansas Kundservice på telefon 077-11 11 600.

Försäkringstagare som önskar upplysning om vilka personuppgifter som finns kan efter skriftlig ansökan, som skall vara egenhändigt undertecknad och med angivande av försäkrings- eller personnummer, ställd till Trygg-Hansa, Division Privatmarknad, Verksamhetsstöd, 106 26 Stockholm erhålla sådan information samt begära rättelse av felaktiga uppgifter.

Gemensamt skadeanmälningsregister

Trygg-Hansa äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador kopplade till denna försäkring. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är Försäkringsförbundet.

1.17 Överlåtelse av egendom eller rörelse

Egendomsförsäkringar

Överlåter försäkringstagaren egendom eller rörelsen till annan genom försäljning eller på annat sätt gäller försäkringen från överlåtelsedagen i 7 dagar - under tiden försäkringen är i kraft.

Övriga försäkringar

För övriga försäkringar gäller försäkringen inte från överlåtelsedagen.

1.18 Terrorhandling

Terrorhandling genom biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen

Försäkringen omfattar inte skada och därav föranledda följdskador som orsakats av *terrorhandling* och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen.

1.19 Definitioner

Ansvarsförsäkring

Försäkring som omfattar den försäkrades skadeståndsskyldighet

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag skada eller händelse inträffat.

Arbeten (Objekttyp)

Med *arbeten* avses

egendom och arbetsprestationer ingående i försäkringstagarens åtaganden eller i utföranden i egen regi, t ex byggnader, anläggningar, installationer, montage, demontage och markarbeten samt material och varor avsedda att ingå här

egendom av förbrukningskaraktär

egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller.

Till *arbeten* räknas inte befintlig egendom som berörs av åtgärd för fullgörande av avtalat åtagande eller av utförande i egen regi, t ex sådan egendom som är föremål för reparation, om- och tillbyggnad eller tillsyn.

Arbetsområde

Med arbetsområde avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med byggnads- eller montageverksamhet. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Atomskada eller atomolycka

Atomskada: dels skada som orsakas av radioaktiva egenskaper hos atombränsle eller radioaktiv produkt eller av radioaktiva egenskaper i förening med giftiga, explosiva eller andra farliga egenskaper hos bränslet eller produkten, dels skada som orsakas av joniserande strålning från annan strålningskälla än i en atomanläggning än atombränsle eller radioaktiv produkt.

Atomolycka: sådan händelse eller serie händelser med samma ursprung som orsakar atomskada.

Automat

Med automat avses automat för vars funktion krävs pengar, polletter, kontokort eller motsvarande (t ex försäljnings-, musik-, växlings- och spelautomat).

Basbelopp

Med basbelopp avses här prisbasbeloppet d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring/socialförsäkringsbalken (2010:110) och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Befintlig egendom

Med *befintlig egendom* avses *byggherren* tillhörig egendom inom eller i direkt anslutning till *arbetsområde*. Med *befintlig egendom* avses inte *arbeten* eller *hjälpmedel*.

Borrutrustning

Med borrarutrustning avses hjälpmedel som huvudsakligen har borregenskaper. Exempel på borregenskaper är att slaghuvudet roterar runt sin egen axel för att åstadkomma en successiv genomträngning i materialet eller utrustning som har tryck-, stöt-, skjut-, eller huggfunktion.

Byggherre

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs

Allmänna avtalsbestämmelser

Byggnad (Objekttyp)

Med byggnad avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder: "Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel. I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden.

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

Byggnadsverksamhet

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden - exempelvis hiss och fläktsystem - och som enligt reglerna i Kap 2 § 2 jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

Datainformation

Med datainformation avses information som lagras på *datamedia*.

Datamedia

Med datamedia avses det fysiska underlaget på vilket *datainformation* registreras eller lagras (databärare).

Datavirus

Med datavirus avses att ett program eller ett antal instruktioner kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer (där det inte hör hemma) i avsikt att åstadkomma oönskade effekter.

Dator

Med dator avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in - och utenheter t. ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskablage och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Entreprenadverksamhet

Med entreprenadverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden, exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i kap 2 § 2 i jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

Allmänna avtalsbestämmelser

Explosion

Med explosion avses skada genom ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

Försäkringslokal

Med *försäkringslokal* avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren för den försäkrade verksamheten. Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal.

Vid fastighetsförsäkring avses lokal för fastighetens förvaltning och annan lokal som är avskild från allmänna utrymmen som försäkringslokal.

Försäkringsställe

Med *försäkringsställe* avses den gatuadress eller fastighetsbeteckning som anges i försäkringsbrevet där verksamhet bedrivs.

Förvaringsplats

Med förvaringsplats avses här byggnad samt om det särskilt angivits i försäkringsbrevet, egendom utomhus, i plasthall, tält eller container.

Godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet avses låsenhet

- låskista, låscylindrar/tillhållarpaket och slutbleck vilka är certifierade enligt SS 3522 klass 3
- hänglås
- vid utvändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/grade 5 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 4/grade 5
- vid invändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 3/grade 4.

Godkänd värdeförvaringsenhet

Med godkänd värdeförvaringsenhet - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott - avses här kassa-, säkerhets och värdeskåp som efter provning blivit certifierade enligt nedanstående standard.

För kassa och säkerhetsskåp gäller beteckningarna

- enligt svensk standard, SS 3493 för kassaskåp och SS 3492 för säkerhetsskåp.

För värdeskåp gäller beteckningarna

- svensk standard, SS 3000
- svensk standard, SS 3150/ INSTA 610
- SIS 704001 och SIS 837501
- LPS 1183 utgåva 3 och 4
- europeisk standard SS - EN 1143-1 och 1143-2

Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdespoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Beloppsbegränsningar

För de ovan uppräknade kassa- säkerhets och värdeskåpen gäller följande beloppsbegränsningar för hur högt värde som tillåts förvaras i respektive skåp.

Kassa- och säkerhetsskåp

För kassaskåp enligt SS 3493 och säkerhetsskåp enligt SS 3492 är beloppsgränsen 1 basbelopp

Värdeskåp enligt standard SS 3000

Skyddsvärdespoäng	Basbelopp	Skyddsvärdespoäng	Basbelopp
60-80	1,5	161-200	13

Allmänna avtalsbestämmelser

81-120	2,5	201-280	18
121-160	8	281-360	26

Värdeskåp enligt standard SS 3150/Insta 610

Skyddsvärdespoäng	Basbelopp	Skyddsvärdespoäng	Basbelopp
40	4,5	200	26,5
50	5,5	210	27,5
60	6	220	31,5
70	6,5	230	33
80	7,5	240	34,5
90	9	250	37
100	9,5	260	38,5
110	11,5	270	40
120	14,5	280	42,5
130	15,5	290	44
140	16,5	300	45,5
150	17	310	48
160	19	320	49,5
170	21	330	52
180	23	340	53,5
190	25	350	59
-	-	360	60

Värdeskåp enligt standard SIS 704001 och SIS 837501

Klass	Basbelopp
V2	1,5
V2S	2,5
V3	13

Värdeskåp enligt standard LPS 1183

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	6,5
Grade I	2	Grade V	10,5
Grade II	2,5	Grade VI	18
Grade III	4,5	Grade VII	34,5

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-1

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	9
Grade I	2	Grade V	14
Grade II	3,	Grade VI	21
Grade III	5,5	Grade VII	41

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-2

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
D-I	1	D-IV	5
D-II	2	D-V	8
D-III	3	DVI	13

Hus

Med hus avses här byggnad, väsentligen belägen ovan mark samt helt omsluten av hela och täta golv, väggar och tak.

Inkrypningsskydd

Med inkrypningsskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Allmänna avtalsbestämmelser

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennenläggning, sopsuganläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med *installation* avses dock inte dräneringssystem.

Karens och karenstid

Med karens avses att försäkringen inte lämnar ersättning för bortfall av täckningsbidrag under viss tid (karenstiden). Karenstiden räknas från den tidpunkt egendomsskadan eller annan händelse som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt Basvillkoret 2.1.7 inträffat.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor, i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågavarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Konsortium

Med *konsortium* avses lösare sammanslutning av personer eller företag - ofta i form av enkelt bolag - med uppgift att genomföra en viss affärstransaktion eller ett gemensamt åtagande, t ex uppförande av en större byggnad på entreprenad under viss tid, varvid sammanslutningen inte utgör en s k juridisk person.

Kontraktsumma

Kontraktsumma avser i kontraktshandlingarna angiven ersättning för kontraktsarbetena, exklusive mervärdesskatt.

Korrosion

Definieras av Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium". Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Kunders egendom (Objekttyp)

Med kunders egendom avses kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

Leveranskontrakt

Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgift om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

Levererad produkt

Med levererad produkt avses lös egendom som försäkrad eller annan för försäkrads räkning satt i omlopp.

Maskiner/inventarier (Objekttyp)

Med maskiner/inventarier avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp. Till maskiner/inventarier hänföres sålunda bl a

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen *byggnad*
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker så som kataloger och reklamtryck, varuprover
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster
- emballage av inventariekaraktär

Allmänna avtalsbestämmelser

- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- *datamedia*.

Miljöskada

Med miljöskada menas skada genom

- förorening av eller annan inverkan på omgivningen, t ex vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft och mark, byggnad, anläggning eller anordning
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt, ljus
- fukt eller kondens
- annan liknande störning

som den försäkrade kan bli skadeståndsskyldig för enligt Miljöbalken.

Montageverksamhet

Med *montageverksamhet* avses montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnadens stadigvarande bruk.

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- maskiner/inventarier den kostnad som skulle ha uppkommit, om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt.

I värdet skall inräknas alla kostnader, t.ex för in- och urmontering, transport, material och arbete, som fordras för att egendomen skall kunna tas i bruk.

- byggnad den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk.

Objekttyper

Beteckning för försäkrade föremål

Arbetstagares egendom

Byggnad

Fastighetsinventarier

Kunders egendom

Maskiner/inventarier

Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Trädgård, tomt och markanläggningar

Varor

Värmekulvert

I entreprenadförsäkring förekommer även följande objekttyper:

Arbeten

Hjälpmedel

Befintlig egendom

Pengar, värdehandlingar och värdebevis (Objekttyp)

Med pengar, värdehandlingar och värdebevis avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort

Prestandaprov

Provning som är avsedd att visa att anläggning under produktion uppfyller de särskilda krav avseende prestanda och andra egenskaper som anges i avtalet och vars uppfyllelse enligt detta skall fastställas vid prestandaprov.

Allmänna avtalsbestämmelser

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada förstås ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser (Objekttyp)

Med ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl.kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

ROT-entreprenad

Med ROT-entreprenad avses reparations-, om- eller tillbyggnads entreprenad, dock inte i sådan verksamhet som är att hänföra till montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis är inrättad för detta ändamål.

ROT-entreprenör

Med *ROT-entreprenör* avses entreprenör som utför *ROT-entreprenad*.

Serieskada

Flera skador av samma typ som orsakas av liknande fel, defekter eller säkerhetsbrister hos en eller flera produkter.

Skyddsklass

Den nivå på inbrottsskydd som ställs på det mekaniska inbrottsskyddet för försäkringslokalen. Skyddsklassen delas in i 3 klasser. Vilken skyddsklass som gäller för försäkringen framgår av försäkringsbrevet.

Standardbestämmelse

Standardbestämmelse avser allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, till exempel AB (Allmänna bestämmelser för byggnad-, anläggnings- och installationsentreprenader), ABT (Allmänna bestämmelser för totalentreprenader avseende byggnads- anläggnings- och installationsentreprenader), eller annan jämförbar standardbestämmelse utgivna av branschorganisationen inom den försäkrades verksamhetsområde.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom menas egendom ingående i varor eller kunders egendom som består av

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- ur avsedda att bäras (t.ex. fick- och armbandsur, hängur
- dator, dataprogram, data- och TV-spel, elektronisk kommunikations- och navigations-utrustning, audiovisuell utrustning t.ex kameror, projektorer, DVD-, band- och skivspelare, för-stärkare, högtalare, radio-,video- och TV- apparater, samt tillbehör till uppräknade föremål, dock inte band och skivor och inte heller film till kameror.
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *nyanskaftningsvärdet* vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*. *Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Terrorhandling

Med *terrorhandling* avses handling som innebär användning och/eller bruk av våld eller maktmedel eller hot därom, som begås av individ/er eller grupp av individer, oavsett om handlingen begås för egen

Allmänna avtalsbestämmelser

räkning, i samröre med eller på uppdrag av organisation/er eller regering/ar och vars syfte/en eller skäl är politiska, religiösa, ideologiska och/eller etniska och där handlingens avsikt är att sätta skräck i befolkning eller grupp av individer eller tvinga regering/ar, myndighet/er eller organisation/er att genomföra eller avstå från att genomföra viss åtgärd eller på annat sätt påverka deras agerande eller beslut.

Trädgård, tomt och markanläggning (Objekttyp)

Med trädgård, tomt och markanläggningar avses tomtmark med växtlighet, asfaltbeläggning, staket, stängsel, flaggstång och annan anordning för stadigvarande bruk inom fastigheten (ex vis utomhusbelysning, uttag för motorvärmare, parkeringsautomat, skulpturer, lekplatsutrustning, brygga), dock inte brunn och vattentäkt.

Anmärkning: Särskilt avtal fordras för viss egendom, se 1.5.1.1 (Tilläggsavtal fordras).

Täckningsbidrag

Med täckningsbidrag i avbrottsförsäkring förstås försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster - exklusive mervärdesskatt - minskat med nedanstående kostnader för försäljning, tillverkning och drift bestående av

- lämnade rabatter, bonus och provisioner till annan än fast anställd
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, samt tullavgifter
- emballage
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material, d.v.s. huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten- och avloppssavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.

I täckningsbidraget inräknas här löner till alla arbetare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Anvisning till definitionen

Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym. Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egentillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigering sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet skall omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämja med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas. Vid justering på grund av lagerförändring skall in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings- och driftskostnader enligt definitionen.

Tätskikt

Tätskikt utgörs av tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta eller keramiska plattor tillsammans med bakomliggande tätskiktsprodukt.

Varor (Objekttyp)

Med varor avses egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- osålda lotter, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

Allmänna avtalsbestämmelser

Verktyg och mindre maskiner

Med verktyg och mindre maskiner avses här handverktyg, mindre redskap och eldrivna verktyg vars enskilda värde är högst 0,5 basbelopp.

Ytbeläggning

Med ytbeläggning avses ytskikt eller beläggning, t ex målning, tapetsering, beklädnad på ytter- och innertak, beklädnad på ytter- och innerväggar samt golvbeläggning.

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exkl mer värdeskatt.

Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras. Nystartad rörelse, som saknar historisk omsättning, skall uppge den omsättning som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas för kommande 12 månader.

Återställande

Återställande innebär för

- byggnad reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål.
- maskiner/inventarier reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.